

ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2

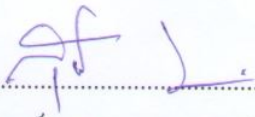
ทิพยาภา คมขำ

งานนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
กรกฎาคม 2560
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

คณะกรรมการควบคุมงานนิพนธ์และคณะกรรมการสอบงานนิพนธ์ได้พิจารณา
งานนิพนธ์ของ ทิพยาภา คมจำ ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

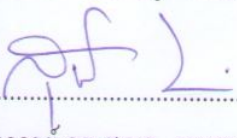
คณะกรรมการควบคุมงานนิพนธ์

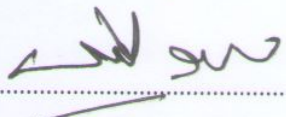

.....อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประยูร อิ่มสวาสดี)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเมธ งามกนก)

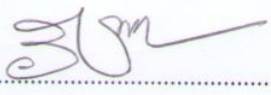
คณะกรรมการสอบงานนิพนธ์

.....ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประยูร อิ่มสวาสดี)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเมธ งามกนก)

.....กรรมการ
(ดร.ชัยพนธ์ รีกงาม)

คณะศึกษาศาสตร์อนุมัติให้รับงานนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพา

.....คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.วิจิต สุรัตน์เรืองชัย)

วันที่ 18 เดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2560

กิตติกรรมประกาศ

งานนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี เนื่องจากได้รับความกรุณาในการให้คำปรึกษา แนะนำแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ อย่างยิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประยูร อิ่มสวัสดิ์ อาจารย์ที่ปรึกษาหลักงานนิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุเมธ งามกนก และ ดร.ชัยพจน์ รัถยาม กรรมการสอบงานนิพนธ์ ที่กรุณาให้ความรู้ ให้คำปรึกษาตรวจและแก้ไขผลงานทำให้งานวิจัย มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น และผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบ รวมทั้ง ให้คำแนะนำแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยให้มีคุณภาพ นอกจากนี้ ยังได้รับความอนุเคราะห์จาก ท่านผู้บริหาร โรงเรียน คณะครู ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ที่สละเวลา ให้ความร่วมมือในการตอบ แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย ทำให้งานนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี

ขอขอบพระคุณผู้ที่เกี่ยวข้องทุกท่าน ตลอดจนเพื่อนนิสิตปริญญาโท วิชาเอกการบริหาร การศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา และทุกท่านที่ให้ความช่วยเหลือเป็นกำลังใจ ตลอดระยะเวลา ในการทำวิจัยนี้จนประสบความสำเร็จด้วยดี

คุณค่าและประโยชน์ของงานนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นกตัญญูคุณเวทิตาแด่บุพการี บุรพจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่านทั้งในอดีตและปัจจุบัน ที่ทำให้ข้าพเจ้าเป็นผู้มีการศึกษาและ ประสบความสำเร็จมาจนตราบเท่าทุกวันนี้

ทิพยาภา คมขำ

58950031: สาขาวิชา: การบริหารการศึกษา; กศ.ม. (การบริหารการศึกษา)

คำสำคัญ: ปัญหา/แนวทางการพัฒนา/การบริหารงานวิชาการ/ โรงเรียนขนาดเล็ก

ทิพยาภา คมขำ: ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 2 (PROBLEMS AND GUIDED DEVELOPMENT FOR ACADEMIC AFFAIRS OF THE SMALL SCHOOLS UNDER THE RAYONG PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 2) คณะกรรมการควบคุมงานนิพนธ์: ประยูร อิมสวาสดี, กศ.ด., สุเมธ งามกนก, กศ.ด. 112 หน้า. ปี พ.ศ. 2560.

การวิจัยครั้งนี้ มีความมุ่งหมายของการวิจัยเพื่อศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ ของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 2 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 132 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบ มาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ จำนวนทั้งหมด 34 ข้อ ค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถามมีค่าอยู่ระหว่าง .23 - .75 และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ .92 สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ คะแนนเฉลี่ย (\bar{X}) ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) การทดสอบค่าที (t -test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) เมื่อพบความแตกต่างทำการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีของเซฟเฟ (Scheffe's method)

ผลการวิจัย พบว่า

1. ผลการวิเคราะห์การศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง
2. ปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 2 จำแนกตามเพศของครูผู้สอนทั้งโดยรวม และรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ
3. ปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 2 จำแนกตามรูปแบบการจัดชั้นเรียนทั้งโดยรวม และรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ
4. ปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน พบว่าโดยรวมแตกต่างกัน

อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ และด้านการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5. ข้อเสนอแนะแนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 พบว่าด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ประชุมวางแผนร่วมกันระหว่างผู้บริหารครูและคณะกรรมการสถานศึกษาในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา จากวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายและเป้าประสงค์ของสถานศึกษา ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ จัดอบรมครู เกี่ยวกับการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้แก่ครูผู้สอนตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ ด้านการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน จัดอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อให้ได้ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีและขั้นตอนการวัดและประเมินผล ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา จัดอบรมครูเกี่ยวกับการวิจัยเพื่อคุณภาพการศึกษาในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ และด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี จัดให้มีการศึกษาวิเคราะห์ความจำเป็นในการใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อจัดการเรียนการสอน

58950031: MAJOR: EDUCATIONAL ADMINISTRATION; M.Ed. (EDUCATIONAL ADMINISTRATION)
 KEY WORD: PROBLEM/ GUIDED DEVELOPMENT/ ACADEMIC AFFAIRS/ THE SMALL SCHOOLS
 THIPYAPA KHOMKUM: PROBLEMS AND GUIDED DEVELOPMENT FOR ACADEMIC
 AFFAIRS OF THE SMALL SCHOOLS UNDER THE RAYONG PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE
 AREA OFFICE 2. ADVISORY COMMITTEE: PRAYOON IMSAWASD, Ed.D, SUMET
 NGAMKANOK, Ed.D. 112 P. 2017.

The purposes of this research were to study problems and guidelines for the development of development for the management academic affairs of small schools under the Office Rayong Primary Education Service Area 2. The samples in this study were 132 teachers in small schools under Rayong Primary Education Area Office 2. The research instrument was a 5-level rating scale questionnaire. The questionnaire consisted of 34 questions with the item discriminative power between .23 - .75 and a confidence level of .97. Statistics used in data analysis include average score (\bar{X}) Standard Deviation (SD), t -test and One-way ANOVA.

The research findings were as follows.

1. Problems concerning the management of academic affairs of the small schools under the Office Rayong Primary Education Service Area 2 was found at a moderate level.
2. The comparison of problems concerning the management of academic affairs of the small schools under the Office Rayong Primary Education Service Area 2, classified by gender of teachers, showed no statistical significant difference
3. When compared problems for academic affairs of the small schools under the Office Rayong Primary Education Service Area 2, as a whole and in 2 aspects, by model of classrooms, they were not different
4. When compared problems for academic affairs of the small schools under the Office Rayong Primary Education Service Area 2, as a whole and in 3 aspects, by experience of teachers, they were not different When considering each side it is found that development of learning process and evaluation were different at .05 level.
5. Suggestions for the development of the management of academic administration of the small schools under the Office of Rayong Primary Education Area 2 were Curriculum development that a joint planning meeting between the administrators, the teachers and the school board to develop the curriculum from the vision, mission, goals and goals of the school. Development of learning process that organize teacher training on writing lesson plans for teachers. Evaluation, evaluation and transfer of results that organize workshops to gain knowledge understanding how and how to measure and evaluate. Research for quality education that organize teacher training about research for quality education in each subject. Development of media, innovation and technology provides an analysis of the need for using media and technology for teaching and learning.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฌ
สารบัญภาพ.....	ฎ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
คำถามในการวิจัย.....	3
สมมติฐานในการวิจัย.....	4
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	4
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
สภาพการบริหารงานของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาระยะของ เขต 2.....	10
การบริหารงานวิชาการ.....	21
แนวคิดการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก.....	27
ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย.....	46
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	48
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	53
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	53
เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล.....	55
การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพของเครื่องมือ.....	56
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	58

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	58
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	59
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	60
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	60
การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	60
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	61
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	78
สรุป.....	78
อภิปรายผล.....	81
ข้อเสนอแนะ.....	88
บรรณานุกรม.....	90
ภาคผนวก.....	95
ภาคผนวก ก.....	96
ภาคผนวก ข.....	100
ภาคผนวก ค.....	104
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	112

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1	ข้อมูลโรงเรียนขนาดเล็ก ปีการศึกษา 2560 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากระบี่ของ เขต 2..... 11
2	ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการ โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากระบี่ของ เขต 2..... 17
3	ผลการวิเคราะห์ข้อบ่งชี้การบริหารงานวิชาการ..... 26
4	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของครู โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษากระบี่ของ เขต 2..... 54
5	ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามขนาดโรงเรียน..... 61
6	คะแนนเฉลี่ย และความเบี่ยงเบนมาตรฐานของการศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการ ของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ของ เขต 2 โดยรวมและรายด้าน..... 62
7	คะแนนเฉลี่ย และความเบี่ยงเบนมาตรฐานของการศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการ ของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ของ เขต 2 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยรวมและรายข้อ..... 63
8	คะแนนเฉลี่ย และความเบี่ยงเบนมาตรฐานของการศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการ ของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ของ เขต 2 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ โดยรวมและรายข้อ..... 64
9	คะแนนเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของการศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการ ของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ของ เขต 2 ด้านการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน โดยรวมและรายข้อ..... 65
10	คะแนนเฉลี่ย และความเบี่ยงเบนมาตรฐานของการศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการ ของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ของ เขต 2 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยรวมและรายข้อ..... 66
11	คะแนนเฉลี่ย และความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนปัญหาการบริหารงานวิชาการ ของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ของ เขต 2 ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา โดยรวมและรายข้อ..... 67

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
12	68
13	69
14	70
15	71
16	72
17	73
18	74
19	75
20	76

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
21	ค่าอำนาจจำแนกรายข้อและค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับของแบบสอบถามปัญหา และ แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของ โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2..... 103

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	4

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 ได้กำหนดสาระสำคัญเกี่ยวกับการจัดการศึกษาไว้ในหมวดที่ 4: แนวทางการจัดการศึกษาที่มุ่งประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน โดยระบุไว้ในมาตรา 22 ว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนที่มีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด โดยที่กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพซึ่งสอดคล้องกับ มาตรา 24 ที่กำหนดไว้ว่า การจัดกระบวนการเรียนรู้ ต้องจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัด และความแตกต่างของผู้เรียน ฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และประยุกต์ใช้เพื่อป้องกันและแก้ปัญหาให้ผู้เรียนเรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติ ให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง ผสมผสานสาระความรู้ต่าง ๆ อย่างสมดุล รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียนการสอน อำนวยความสะดวกให้แก่ผู้เรียน เกิดการเรียนรู้ และใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกัน จากสื่อและแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย พ่อแม่ ผู้ปกครอง และชุมชน มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนให้เกิดขึ้นได้ตลอดเวลา ทุกสถานที่ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2549, หน้า 13-15)

ส่วนการดำเนินงานในการจัดการศึกษาของโรงเรียนให้มีคุณภาพบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติดังกล่าวข้างต้น ต้องอาศัยการบริหารงานด้านต่าง ๆ ในโรงเรียนและการบริหารงานวิชาการถือว่าเป็นงานที่สำคัญซึ่งเป็นงานหลักของโรงเรียนมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ ดังจะเห็นได้จากมาตรฐานหรือคุณภาพการศึกษาจะปรากฏชัดเมื่อการบริหารงานวิชาการประสบผลสำเร็จ การบริหารงานวิชาการจึงนับว่ามีบทบาทสูงสุดต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวของการบริหารงานในโรงเรียน (บุญทิพย์ สุริยวงศ์, 2544, หน้า 32) นอกจากนี้งานวิชาการยังเป็นตัวชี้ให้เห็นถึงคุณภาพ และประสิทธิภาพของการจัดการศึกษาของโรงเรียนนั้น ๆ โดยดูที่ผลผลิตการศึกษา คือ ตัวนักเรียนว่ามีคุณภาพเพียงใด เป็นที่ยอมรับชื่นชมของสังคมหรือไม่อย่างไร โรงเรียนจะมีชื่อเสียงหรือไม่ขึ้นอยู่กับงานวิชาการเป็นส่วนใหญ่ แตกต่างจากงานอื่น ๆ ในโรงเรียนที่เป็นงานสนับสนุนและเป็นงานที่

มีความสำคัญอันเป็นระดับรอง ผู้บริหารและครูจึงควรให้ความสนใจทุ่มเทให้กับงานบริหารวิชาการ ให้มากที่สุดด้วย จากเหตุผลข้างต้นจึงกล่าวได้ว่า การบริหารงานวิชาการเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารสถานศึกษาและการบริหารงานวิชาการถือเป็นหัวใจของการบริหารงานในโรงเรียนทั้งหมด ที่ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องให้ความสำคัญอย่างยิ่งยวด โดยงานวิชาการมีขอบข่าย ดังนี้ 1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 3) การวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน 4) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 5) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา 6) การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ 7) การนิเทศการศึกษา 8) การแนะแนวการศึกษา 9) การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 10) การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน 11) การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น และ 12) การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุติธรรม องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, หน้า 33-34)

การบริหารงานวิชาการ โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กนั้นเป็นการบริหารที่มีความแตกต่างจากโรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดใหญ่ จากการสรุปของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ดำเนินการวิเคราะห์สภาพการจัดการศึกษาจุดอ่อนด้านการบริหารการศึกษาซึ่งพบว่า มีความแตกต่างระหว่างโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดใหญ่ โดยที่โรงเรียนขนาดเล็กจำนวนมากยังขาดศักยภาพ ทั้งด้านครู วัสดุครุภัณฑ์ การพัฒนาวิชาการ รวมทั้งมีความแตกต่างกันทั้งในคุณภาพและมาตรฐานของสถานศึกษา ซึ่งเกิดจากโรงเรียนขนาดเล็กไม่สามารถนำนโยบายการศึกษาขั้นพื้นฐานไปปฏิบัติได้ครบ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2553, หน้า 45-46) ซึ่งโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กขาดแคลนสื่อและอุปกรณ์การสอน เนื่องจากการขาดแคลนงบประมาณเพื่อจัดหาสื่อและอุปกรณ์การสอน สื่อที่มีอยู่ไม่ตรงกับเนื้อหา ขาดความหลากหลายและทันสมัย จากการศึกษาเพิ่มเติมพบข้อมูลเชิงประจักษ์ที่แสดงให้เห็นว่าคุณภาพการศึกษาไทยด้านผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนแตกต่างกันตามขนาดโรงเรียน พื้นที่ตั้ง โรงเรียนขนาดใหญ่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด โรงเรียนในกรุงเทพมหานครและภาคกลางมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด และโรงเรียนสาธิตและเอกชนมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดทุกด้าน ในขณะที่โรงเรียนขนาดเล็กในพื้นที่เศรษฐกิจต่ำ มีคะแนนเฉลี่ยที่ต่ำกว่า ซึ่งแสดงให้เห็นว่าคุณภาพการศึกษาไทยมีความแตกต่างตามสภาพภูมิ เศรษฐกิจสังคมของประเทศ (พร้อมพิไล บัวสุวรรณ, 2550, หน้า 15)

สภาพปัญหาของโรงเรียนขนาดเล็กในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ระยอง เขต 2 มีจำนวน 35 โรงเรียน จัดการศึกษาตั้งแต่ชั้นอนุบาลถึงประถมศึกษาปีที่ 6 มีจำนวนผู้บริหาร 21 คน ครูจำนวน 192 คน และจำนวนนักเรียน 1,334 คน ปัจจุบันพบว่ามีปัญหาและอุปสรรคหลายประการ เช่น ด้านวิชาการ คะแนน NT และ O-NET ยังต่ำกว่าระดับประเทศ

ด้านบุคลากร ครูมีจำนวนน้อยไม่เพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอน ต้องสอนคละชั้น
 ด้านงบประมาณ โรงเรียนขนาดเล็กจะได้รับการจัดสรรงบประมาณน้อยมาก เนื่องจากนักเรียน
 มีจำนวนน้อยทำให้ไม่เพียงพอต่อการใช้จ่าย ด้านการบริหารจัดการสภาพแวดล้อมทางการเรียน
 ก็ทำไม่ค่อยได้เนื่องจากได้งบประมาณน้อย และด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน โรงเรียนขนาดเล็ก
 ผู้ปกครองส่วนใหญ่จะฐานค่อนข้างยากจน เมื่อโรงเรียนมีกิจกรรมชุมชนจะไม่ค่อยให้ความร่วมมือ
 ทำให้โรงเรียนขนาดเล็กไม่สามารถจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพได้เท่าที่ควร และนำไปสู่
 ความสูญเปล่าทางการศึกษา (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2, 2560, หน้า 2)

จากสภาพปัญหาดังกล่าว จะเห็นได้ว่าการบริหารคุณภาพงานวิชาการเป็นเรื่องสำคัญ
 อย่างยิ่งในการบริหารการศึกษาในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
 ประถมศึกษาระยอง เขต 2 เพราะเป็นเป้าหมายหลักของการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาเยาวชนของ
 ประเทศชาติ ให้มีความรู้ ความสามารถ เป็นคนดี ช่วยเหลือสังคม และสามารถดำรงชีวิตอยู่ใน
 สังคมได้อย่างมีความสุข ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นครูในโรงเรียนขนาดเล็กจึงมีความสนใจที่จะศึกษา
 ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของ โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขต
 พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 เพื่อเป็นแนวทางปรับปรุงพัฒนาการบริหารคุณภาพงาน
 วิชาการของโรงเรียนขนาดเล็กให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการของ โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขต
 พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2
2. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัด
 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 จำแนกตามเพศ ประสบการณ์ทำงาน และ
 รูปแบบการจัดชั้นเรียน
3. เพื่อหาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการใน โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัด
 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2

คำถามในการวิจัย

1. ปัญหาในการบริหารงานวิชาการของ โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
 การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 อยู่ในระดับใด

2. การเปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานวิชาการตามทัศนะของครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 จำแนกตามเพศ ประสบการณ์ทำงาน และรูปแบบการจัดชั้นเรียน แตกต่างกันหรือไม่

3. แนวทางการพัฒนาแก้ไขปัญหาการบริหารงานวิชาการตามทัศนะของครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 เป็นอย่างไร

สมมติฐานในการวิจัย

1. การเปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานวิชาการ ตามทัศนะของครูผู้สอนใน โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 จำแนกตามเพศ มีความแตกต่างกัน

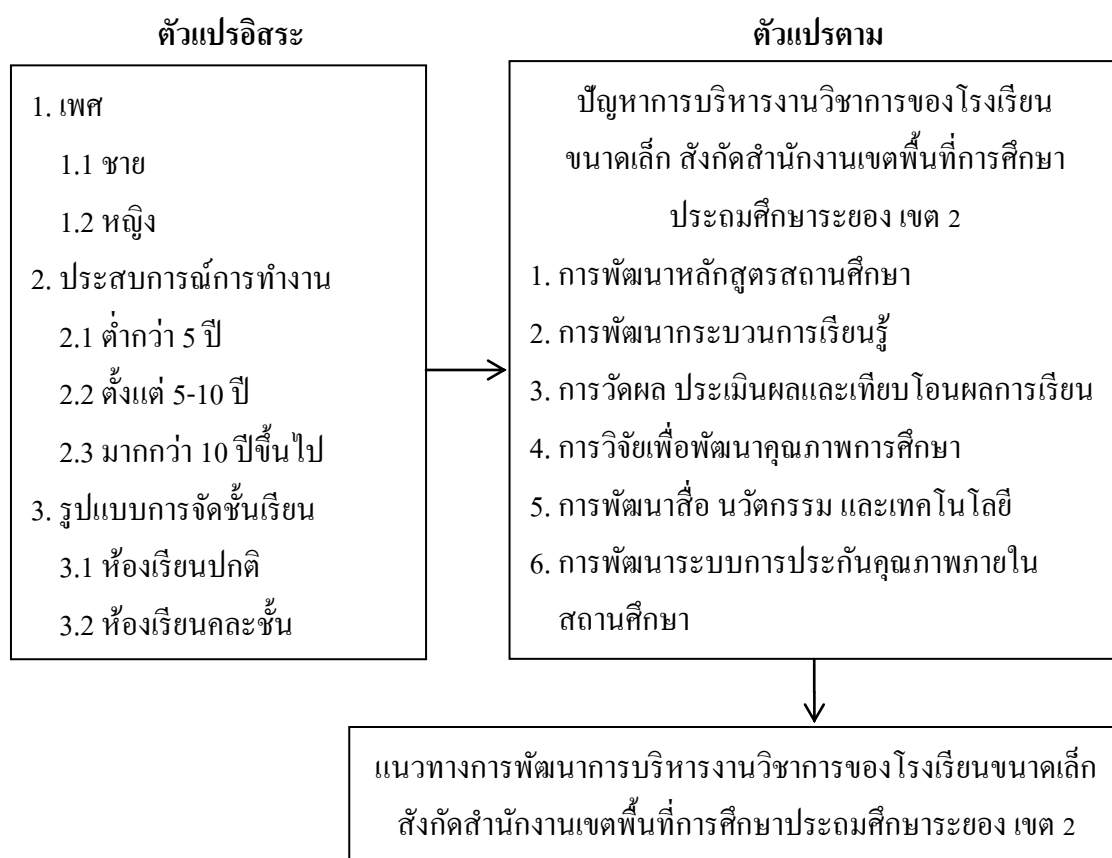
2. การเปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานวิชาการตามทัศนะของครูผู้สอนใน โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ทำงานมีความแตกต่างกัน

3. การเปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานวิชาการ ตามทัศนะของครูผู้สอนใน โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 จำแนกจำแนกตามรูปแบบการจัดชั้นเรียน มีความแตกต่างกัน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 โดยใช้แนวคิดการบริหารงานวิชาการตามคู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคลกระทรวงศึกษาธิการ (2551) เรื่อง ขอบข่ายและภารกิจการบริหารและการจัดการศึกษาด้านการบริหารงานวิชาการซึ่งมีทั้งหมด 12 ด้าน คือ 1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 3) การวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน 4) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 5) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา 6) การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ 7) การนิเทศการศึกษา 8) การแนะแนวการศึกษา 9) การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 10) การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน 11) การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น และ 12) การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุคใหม่ หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, หน้า 32) และเพื่อกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้วิจัยได้นำข้อมูลแนวทฤษฎีอื่น ๆ มาประกอบ

และทำการสังเคราะห์การบริหารงานวิชาการ สรุปได้ว่า ขอบเขตการบริหารงานวิชาการที่สำคัญ แบ่งได้เป็น 6 ด้าน คือ 1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 3) การวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน 4) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 5) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี 6) การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา โดยนำมาศึกษาและเปรียบเทียบจำแนกตามเพศ ประสบการณ์ทำงาน และรูปแบบ การจัดชั้นเรียน สามารถแสดงได้ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. เป็นข้อมูลให้ทราบถึงสภาพปัญหาการบริหารงานวิชาการของ โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 2
2. นำผลการวิจัยมาพิจารณาปรับปรุงการบริหารงานวิชาการของ โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 2

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตของเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ ในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 ตามขอบข่ายการบริหารงานวิชาการตามคู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล กระทรวงศึกษาธิการ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, หน้า 32) 6 ด้าน ดังนี้

- 1.1 การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
- 1.2 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
- 1.3 การวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน
- 1.4 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
- 1.5 การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี
- 1.6 การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 ปีการศึกษา 2560 ซึ่งมี 35 โรงเรียน จำนวน 192 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 ปีการศึกษา 2560 โดยใช้ตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, p. 608) โดยการกำหนดขนาดตัวอย่างจากการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) จากครูโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 รวมได้กลุ่มตัวอย่าง 132 คน

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่

3.1.1 เพศ

3.1.1.1 ชาย

3.1.1.2 หญิง

3.1.2 ประสบการณ์การทำงาน

3.1.2.1 ต่ำกว่า 5 ปี

3.1.2.2 ตั้งแต่ 5-10 ปี

3.1.2.3 มากกว่า 10 ปี

- 3.1.3 รูปแบบการจัดชั้นเรียน
 - 3.1.3.1 ห้องเรียนปกติ
 - 3.1.3.2 ห้องเรียนคละชั้น
- 3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่
 - 3.2.1 การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาการพัฒนากระบวนการเรียนรู้
 - 3.2.2 การวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน
 - 3.2.3 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
 - 3.2.4 การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา
 - 3.2.5 การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพในสถานศึกษา

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาพะเยาของ เขต 2 หมายถึง อุปสรรคหรือข้อขัดข้องในการปฏิบัติงานหรือ การดำเนินงานด้านวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พะเยาของ เขต 2 จำนวน 6 ด้าน คือ

1.1 การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินการสร้างหรือปรับปรุง หลักสูตรสถานศึกษาตามรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็ก โดยผ่านกระบวนการวิเคราะห์ เอกสารหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมปัญหาและ ความต้องการของผู้ปกครอง ชุมชนในท้องถิ่น เพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย ภารกิจ สมรรถนะ สำคัญของผู้เรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ การดำเนินการจัดการประชุมครู ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้มีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตร การดำเนินการทดลองใช้ หลักสูตรสถานศึกษา การดำเนินการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรตลอดจนจัดให้มีการวิจัยติดตามและ ประเมินผลการใช้หลักสูตรอย่างต่อเนื่อง

1.2 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ หมายถึง การดำเนินการให้จัดทำเป็นจัดการ เรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามรูปแบบการจัดการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก การดำเนินการ ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลมีข้อมูลผู้เรียนเป็นรายบุคคล สำหรับในการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การดำเนินการให้มีการจัดการการเรียนรู้ที่ สอดคล้องกับพัฒนาการทางสมองโดยใช้ประสบการณ์ตรงด้านร่างกายที่เป็นรูปธรรม ข้อเท็จจริง และทักษะต่าง ๆ การดำเนินการจัดการเรียนรู้มีการเน้นด้านคุณธรรม จริยธรรม เพื่อให้ผู้เรียนได้รับ รู้ เกิดการยอมรับ เห็นคุณค่าและพัฒนาอย่างต่อเนื่องจนเป็นลักษณะนิสัยที่ดี

1.3 การวัด ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน หมายถึง การดำเนินการกำหนด ระเบียบวัดและประเมินผลของสถานศึกษา การดำเนินการพัฒนาเครื่องมือวัด และประเมินผล การดำเนินการดำเนินงานทะเบียน การดำเนินการเทียบโอนผลการเรียนตามระเบียบวิธีตามประกาศ ของกระทรวงศึกษาธิการ การดำเนินการตัดสินและอนุมัติผลการเรียน และการออกหลักฐาน แสดงผลการจบการศึกษา

1.4 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา หมายถึง การดำเนินการด้านการวิจัยอย่าง เป็นระบบ โดยจัดกระบวนการเรียนการสอนที่มีการวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ การดำเนินการวิจัยเพื่อจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา การดำเนินการนำผลการวิจัยมาใช้ในการปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอน การดำเนินการสร้าง เครื่องมือในการวิจัยกระบวนการจัดการเรียนรู้ภายใน โรงเรียนและระหว่าง โรงเรียนกับเขตพื้นที่ การศึกษา

1.5 การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษา หมายถึง การดำเนินการสร้าง ศูนย์สื่อการเรียนรู้ จัดทำระบบสารสนเทศการเรียนรู้ จัดทำทะเบียนสื่อที่มีประสิทธิภาพทั้งใน สถานศึกษาและในชุมชน การดำเนินการจัดทำจัดหาและพัฒนาสื่อสำหรับผู้เรียนและผู้สอน การดำเนินการประเมินคุณภาพของสื่อการเรียนรู้อย่างเป็นระบบการพัฒนาระบบการประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษา

1.6 การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินการ จัดทำระบบและกลไกการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามที่กฎกระทรวงกำหนด โดย การดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน การดำเนินการเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา การดำเนินการจัดทำแนว ปฏิบัติในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเพื่อยึดถือปฏิบัติร่วมกัน การดำเนินจัดระบบข้อมูล สารสนเทศโดย การดำเนินการเพิ่มเติมส่วนที่เป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่นเพื่อจัดทำแผนพัฒนา คุณภาพของสถานศึกษาและจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีรองรับ

2. แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของ โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 หมายถึง แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของ โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 ซึ่ง ครูผู้สอน เสนอแนะทั้ง 6 ด้าน คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้าน การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี และด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา

3. โรงเรียนขนาดเล็ก หมายถึง โรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนระดับประถมศึกษาที่มีนักเรียนน้อยกว่า 120 คน
4. ครูผู้สอน หมายถึง ข้าราชการครูที่ปฏิบัติและมีหน้าที่ทำการสอนในโรงเรียนประถมศึกษา
5. เพศ หมายถึง สถานภาพทางกายของครูผู้สอนจำแนกเป็น ครูเพศชายและเพศหญิง
6. ประสบการณ์การทำงาน หมายถึง ระยะเวลาในการทำหน้าที่หลักในตำแหน่งครูผู้สอน จำแนกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ ต่ำกว่า 5 ปี ตั้งแต่ 5-10 ปี และ 10 ปี ขึ้นไป โดยเศษของเดือนถ้ามากกว่า 6 เดือน นับเป็น 1 ปี
7. รูปแบบการจัดชั้นเรียน จำแนกเป็น 2 แบบ
 - 7.1 ห้องเรียนปกติ หมายถึง โรงเรียนที่มีครูอยู่ประจำชั้นเรียน ตั้งแต่ ป.1-6 ครบทุกห้องเรียน
 - 7.2 ห้องเรียนคละชั้น หมายถึง โรงเรียนที่มีการรวมชั้นเรียน เรียนการดำเนินการจัดชั้นเรียนที่นำนักเรียนต่างชั้น ต่างกลุ่มอายุ และต่างความสามารถ มาเรียนรู้พร้อมกันในห้องเดียวกัน โดยมีครูคนเดียวจัดกิจกรรมการเรียนรู้

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารวิชาการ มีประเด็นตามลำดับ ดังต่อไปนี้

1. สภาพการบริหารงานของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาระยะของ เขต 2
2. การบริหารงานวิชาการ
3. แนวคิดการบริหารงานวิชาการของ โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก
4. ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สภาพการบริหารงานของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาระยะของ เขต 2

ตามที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ดำเนินการยกระดับคุณภาพโรงเรียน ขนาดเล็กที่มีนักเรียนตั้งแต่ 120 คนลงมา ตลอดมา โดยมุ่งหวังให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สามารถบริหารจัดการ โรงเรียนขนาดเล็กได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนและอัตราครูต่อนักเรียนให้สูงขึ้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 2 ได้กำหนดแนวทางการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพ โรงเรียนขนาดเล็กไว้ คือ การส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก โดยคำนึงถึงประสิทธิภาพ ความคุ้มค่า และการบริหารจัดการอย่างมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 2, 2560, หน้า 2)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 2 มีการกิจบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยและการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาในพื้นที่ 3 อำเภอ ประกอบด้วย อำเภอแกลง อำเภอวังจันทร์ และอำเภอเขาชะเมา จังหวัดระยอง มีสถานศึกษาในสังกัด จำนวน 88 โรงเรียน

ปีงบประมาณ 2560 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 2 มีโรงเรียนขนาดเล็กที่มีนักเรียนตั้งแต่ 120 คนลงมา จำนวน 35 โรงเรียน คิดเป็น ร้อยละ 39.77 ของโรงเรียนทั้งหมด

จากการกำกับ ติดตาม ประเมินผลการจัดการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก ข้อสรุปปัญหา อุปสรรคของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 มีสาระสำคัญดังนี้

1. โรงเรียนขนาดเล็กยังมีความขาดแคลนสื่อ วัสดุ อุปกรณ์การเรียนการสอน
2. ขาดแคลนบุคลากรครูตรงตามวุฒิที่ต้องการ
3. การจัดการเรียนการสอนมีครูสอนไม่ครบชั้นในบางโรงเรียน
4. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับต่ำ
5. ครูมีภาระงานมาก และขาดขวัญกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่
6. ชุมชนที่ตั้งของโรงเรียนมีขนาดเล็ก
7. ค่าใช้จ่ายของโรงเรียนขนาดเล็กสูงแต่มีงบประมาณจำกัด เนื่องจากได้รับการจัดสรร

งบประมาณตามจำนวนนักเรียน และมีปัจจัยสนับสนุนไม่เพียงพอ

8. ขาดการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 ได้นำนโยบายและจุดเน้นสำคัญ ตามกลยุทธ์หลักของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นแนวทางดำเนินงาน เน้นการเตรียมความพร้อมและสร้างความเข้มแข็งของระบบบริหารจัดการทั้งระบบแบบการมีส่วนร่วม ทั้งองค์กร บูรณาการการบริหารงบประมาณเชิงยุทธศาสตร์ ยึดหลักธรรมาภิบาล ให้มีความสำคัญ ในด้านความโปร่งใส ถูกต้อง มีคุณธรรม รวมทั้งกระจายอำนาจการบริหารจัดการให้บุคลากร ทุกระดับมีส่วนร่วมรับผิดชอบ ปรับปรุง พัฒนางานอย่างเป็นระบบ มีโรงเรียนทั้งหมด 35 โรงเรียน ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ข้อมูลโรงเรียนขนาดเล็ก ปีการศึกษา 2560 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาระยะของ เขต 2 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2, 2558, หน้า 4)

ที่	โรงเรียน	อำเภอ	จำนวนนักเรียน			จำนวนครู		
			ชาย	หญิง	รวม	ผู้บริหาร	ครู	รวม
1	บ้านเนินไม้หอม	แก่ง	10	21	31	-	3	3
2	บ้านหนองคู	แก่ง	48	52	100	-	6	6
3	บ้านชำสมอ	แก่ง	48	56	104	1	6	7
4	วัดเขาน้อย	แก่ง	51	49	100	1	7	5

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ที่	โรงเรียน	อำเภอ	จำนวนนักเรียน			จำนวนครู		
			ชาย	หญิง	รวม	ผู้บริหาร	ครู	รวม
5	วัดกองดิน	แก่ง	32	24	56	1	4	5
6	วัดเขาสำรอง	แก่ง	35	43	78	-	4	6
7	บ้านคลองทุเรียน	แก่ง	44	25	69	-	6	8
8	บ้านมาบเหลาชะโอน	แก่ง	54	55	109	1	6	7
9	วัดสันติวัน	แก่ง	23	22	45	-	4	5
10	วัดสมอโพรง	แก่ง	67	47	114	1	6	6
11	วัดคลองซากพง	แก่ง	37	37	74	1	4	7
12	บ้านดอนสำราญ	แก่ง	33	23	56	1	6	7
13	บ้านเนินสุขสำรอง	แก่ง	54	37	91	-	4	5
14	วัดจำรุง	แก่ง	26	25	51	1	4	6
15	วัดบ้านนา	แก่ง	50	51	101	1	5	4
16	วัดปากน้ำพังราด	แก่ง	45	36	81	1	5	5
17	วัดพังราด	แก่ง	40	28	68	-	5	6
18	บ้านเขาหินแท่น	แก่ง	32	21	53	1	4	5
19	บ้านสองพี่น้อง	แก่ง	57	28	85	-	4	5
20	บ้านเต่าปูนหาย	แก่ง	15	25	40	-	3	5
21	บ้านห้วยยาง	แก่ง	40	28	68	1	4	5
22	บ้านยางงาม	แก่ง	56	60	116	1	6	7
23	บ้านห้วยหิน	แก่ง	62	53	115	1	9	10
24	บ้านหนองไทร	แก่ง	56	55	111	1	9	10
25	บ้านเนินดินแดง	แก่ง	56	54	110	1	9	10
26	วัดโพธิ์ทอง	แก่ง	55	34	89	1	9	10
27	วัดเขากะโดน	แก่ง	45	35	80	1	7	8
28	บ้านเขาตาอิน	วังจันทร์	60	42	102	-	5	5
29	บ้านคลองไผ่	วังจันทร์	54	48	102	1	7	8
30	บ้านยุบตาหน่ง	วังจันทร์	48	52	100	-	5	5

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ที่	โรงเรียน	อำเภอ	จำนวนนักเรียน			จำนวนครู		
			ชาย	หญิง	รวม	ผู้บริหาร	ครู	รวม
31	บ้านชงโค	วังจันทร์	50	37	87	1	4	5
32	บ้านแก่งหวาย	วังจันทร์	41	25	66	1	6	7
33	บ้านน้ำกร่อย	เขาชะเมา	42	47	89	-	5	5
34	บ้านน้ำป่วน	เขาชะเมา	39	34	73	-	6	6
35	บ้านมาบช้านอน	เขาชะเมา	27	25	52	-	5	5
รวม			1,532	1,334	2,866	21	192	113

สภาพการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็ก

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ของ เขต 2 ได้กำหนดทิศทางการบริหาร และการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานตามกรอบการจัดทำแผนปฏิบัติการของสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งเป็นไปตามแผนปฏิบัติการของกระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนด วิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าประสงค์ดังนี้ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ของ เขต 2, 2560, หน้า 5)

วิสัยทัศน์

โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ของ เขต 2 มีประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ และมีคุณภาพตามมาตรฐาน ภายในปี พ.ศ. 2558

พันธกิจ

1. พัฒนาระบบการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก
2. พัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนให้มีคุณภาพและได้มาตรฐาน
3. สร้างความเข้มแข็งของโรงเรียนขนาดเล็ก
4. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน

เป้าประสงค์

1. พัฒนาระบบวางแผนโรงเรียนขนาดเล็กที่มีประสิทธิภาพ เพื่อสนองตอบต่อสภาพที่ หลากหลาย และเพื่อเป็นกลไกที่จะประกัน โอกาส และคุณภาพทางการศึกษาให้แก่เด็กและเยาวชน ในพื้นที่
2. เพื่อพัฒนาระบบบริหาร ระบบการเรียนการสอน มาตรฐาน อัตรากำลัง และมาตรฐาน โรงเรียนที่เหมาะสม และมีประสิทธิภาพสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก

3. เพื่อระดมทรัพยากรและความร่วมมือจากทุกชุมชนและหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็ก

เป้าหมาย

เชิงปริมาณ

- โรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 35 โรงเรียน

เชิงคุณภาพ

- โรงเรียนขนาดเล็กได้รับการส่งเสริม พัฒนาระบบการวางแผน และระบบการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ

- นักเรียนในโรงเรียนขนาดเล็กได้รับการพัฒนาคุณภาพอย่างเต็มตามศักยภาพใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบบูรณาการ แบบคละชั้น ที่เหมาะสมกับบริบทโรงเรียน

- สนับสนุน ส่งเสริมครูให้ได้รับการพัฒนาอย่างเต็มตามศักยภาพ

- โรงเรียนขนาดเล็กได้รับการประกันคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน

- กำกับ นิเทศ และติดตาม ทบทวนภารกิจผลการดำเนินงาน ปรับทิศทางการดำเนินงาน และขยายผลรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็กที่มีประสิทธิภาพให้ครอบคลุมทุกโรงเรียน

แนวทางการดำเนินงานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาการศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2

1. ส่งเสริมช่วยเหลือกำกับโรงเรียนในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพโรงเรียน และแผนปฏิบัติการประจำปีโดยผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษาการรายงานผลปฏิบัติการประจำปี ตลอดจนดำเนินการกำกับ ติดตามความก้าวหน้าในการปฏิบัติงานของโรงเรียนเป็นรายโรงเรียน

2. การพัฒนาระบบเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการด้านบุคลากร ด้านบริหารจัดการทั่วไป และด้านทรัพยากร ได้แก่

ด้านบุคลากร

1. แต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็กโดยมอบหมาย รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา รับผิดชอบอย่างชัดเจน

2. การบริหารจัดการด้านทรัพยากรบุคคล

2.1 บริหารอัตรากำลังครูภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาให้เอื้อต่อรูปแบบการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนขนาดเล็กหรือเกลี่ยอัตราครูให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้นการจัดศูนย์เครือข่ายหรือการได้รับสนับสนุนบุคลากรจากแผนงาน/ โครงการอื่น ๆ

2.2 สนับสนุนบุคลากรพนักงานธุรการอัตราจ้างชั่วคราวหรือพนักงานราชการ หรือวิทยากรภายนอกในกรณีโรงเรียนขนาดเล็กที่ขาดแคลนอัตรากำลัง

2.3 ส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาบุคลากรให้เอื้อต่อรูปแบบการบริหารและการจัดการเรียนการสอนแต่ละโรงเรียน โดยเฉพาะการพัฒนาครูด้านการเรียนการสอนคณะชั้นในโรงเรียนที่ครูไม่ครบชั้นและการพัฒนาด้านการเรียนการสอนภาษาไทยอย่างมีประสิทธิภาพ

2.4 การจัดระบบหมุนเวียนครูผู้สอนไปช่วยสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ขาดแคลน

3. สร้างขวัญกำลังใจแก่ผู้บริหารและครูในโรงเรียนขนาดเล็กโดยการสร้างแรงจูงใจด้วยวิธีการต่าง ๆ และการจัดเวทีประชุมสัมมนาเพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้

4. พัฒนาคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้มีศักยภาพในการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพเช่นการจัดการศึกษาคุณภาพโรงเรียนที่ประสบผลสำเร็จ การอบรมสัมมนาร่วมกับหน่วยงานและสถานศึกษาการชี้แจงบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อสร้างความเข้มแข็งในการปฏิบัติงานให้แก่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ด้านบริหารจัดการทั่วไป

1. การพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการ โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT) เพื่อให้มีข้อมูลพื้นฐานที่ครอบคลุมพอเพียงถูกต้องและเป็นปัจจุบันบุคลากรมีความรู้และเข้าถึงการใช้สื่อ ICT ที่มีอยู่อย่างมีประสิทธิภาพโดยนำ Best practice ในโรงเรียนที่ดำเนินการได้ผลแล้วมาเผยแพร่พร้อมทั้งตั้งศูนย์ ICT ระดับเขตพื้นที่การศึกษาและศูนย์เครือข่ายโรงเรียนเพื่อบริการโรงเรียนขนาดเล็ก

2. วางแผนและพัฒนาการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กรูปแบบต่าง ๆ เช่น

2.1 การเกลี่ยอัตรากำลังครูยึดเกณฑ์อัตราครูต่อนักเรียน 1: 20 คน (ต่อ 1 ห้องเรียน) หรือการจัดการเรียนการสอนแบบคณะชั้น โดยจัดหลักสูตรบูรณาการและแผนการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสม

2.2 การจัดตั้งศูนย์เครือข่ายโรงเรียนขนาดเล็ก ประมาณ 3-5 โรงเรียน เพื่อร่วมมือกันพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนสมาชิกเครือข่าย โดยอาจดำเนินวิธีการรวมห้องเรียนหรือจัดครู เวียนสอนระหว่างโรงเรียนในบางกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ขาดแคลนกับโรงเรียนภายในเครือข่าย

2.3 การส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาของโรงเรียนให้ส่งผลต่อการยกระดับคุณภาพผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษา

2.4 การวิจัยและพัฒนา รูปแบบการบริหารจัดการที่เหมาะสมนำเสนอ Best practice การบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพเผยแพร่ต่อสาธารณชน

2.5 สร้างและพัฒนาเครือข่ายองค์กร ชุมชน เครือข่ายผู้ปกครองให้เข้มแข็งพร้อมที่จะเข้ามาช่วยเหลือโรงเรียนในการพัฒนาคุณภาพนักเรียน

3. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมขององค์กรคณะบุคคล องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สถานประกอบการหน่วยงานและองค์กรอื่นๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนเข้ามาช่วยเหลือสนับสนุน การพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็กให้มีคุณภาพ และมีประสิทธิภาพ

ด้านทรัพยากร

1. กรณีรวมโรงเรียนและ/ หรือตั้งศูนย์เครือข่ายโรงเรียนขนาดเล็กให้มีการบริหารจัดการ ทรัพยากรด้านต่าง ๆ ร่วมกัน ได้แก่ สื่อวัสดุ อุปกรณ์อาคารสถานที่บุคลากรโดยผู้บริหารโรงเรียน สามารถร่วมบริหารในโรงเรียนหลักเป็นต้น

2. จัดให้มีระบบและกลไกในการระดมทรัพยากรที่จะเอื้อประโยชน์แก่การจัดการศึกษา ของโรงเรียน โดยโรงเรียนมีวิธีการระดมทรัพยากรที่เหมาะสม โปร่งใสและมีแผนการดำเนินการที่ ชัดเจน

ด้านสถานศึกษา

1. โรงเรียนวางแผนจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างหลากหลายใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้เพื่อการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ

2. โรงเรียนจัดการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาผู้เรียนให้ได้ตามมาตรฐานที่หลักสูตรกำหนด

3. โรงเรียนศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาอุปสรรคจุดแข็งจุดอ่อนของโรงเรียนเพื่อเป็น ข้อมูลในการจัดทำร่างแผนพัฒนาคุณภาพ โรงเรียนและแผนปฏิบัติการประจำปีนำเสนอ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานพิจารณาให้ความเห็นชอบและกำหนดเป็นแผนพัฒนาคุณภาพ การศึกษาของโรงเรียน

4. การพัฒนาระบบเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการ

4.1 โรงเรียนดำเนินการตามนโยบายและกรอบการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพโรงเรียน ขนาดเล็กให้เป็นไปตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

4.2 โรงเรียนดำเนินการเลือกรูปแบบการพัฒนาที่เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน

4.3 สรุปประเมินผลและรายงานผลต่อคณะกรรมการสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาและเผยแพร่ต่อผู้ปกครองและสาธารณชน

ยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็ก

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 2 ได้กำหนดยุทธศาสตร์พัฒนา การบริหารจัดการ โรงเรียนขนาดเล็กเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการและยกระดับคุณภาพ การศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก ดังนี้

ตารางที่ 2 ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการ โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาระยะของ เขต 2

ที่	ยุทธศาสตร์การพัฒนา	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	แนวทาง/ มาตรการ
1	พัฒนาระบบการวางแผน และการบริหารจัดการ	โรงเรียนขนาดเล็ก ต้นแบบ 5 แห่ง และ ขยายผลสู่โรงเรียน ขนาดเล็กทุกแห่ง	ร้อยละของ โรงเรียน ขนาดเล็กที่มี รูปแบบการบริหาร จัดการที่ดีมี ประสิทธิภาพ	1. พัฒนาระบบวางแผนการจัดตั้ง และพัฒนาโรงเรียน 2. พัฒนาระบบข้อมูลและ สารสนเทศ 3. พัฒนาระบบการบริหารจัดการ สำหรับโรงเรียนที่อยู่ใกล้เคียงกัน 4. สร้างแรงจูงใจแก่ผู้บริหารและ ครู
2	พัฒนาระบบการเรียน การสอนและการ ประกันคุณภาพ การศึกษา	โรงเรียนขนาดเล็ก ต้นแบบ 5 แห่ง และ ขยายผลสู่โรงเรียน ขนาดเล็กทุกแห่ง	ร้อยละของ โรงเรียน ขนาดเล็กที่มี กิจกรรมการเรียน การสอนที่ดีมี ประสิทธิภาพ นักเรียนมีคุณภาพ มาตรฐานการศึกษา ขั้นพื้นฐาน	1. พัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน 2. พัฒนาอบรมหลักสูตรท้องถิ่น พุทธศักราช 2551 3. พัฒนาผู้บริหารและครูให้มี ศักยภาพเกี่ยวกับการเรียนการสอน และการประกันคุณภาพ 4. ผลิดและใช้เทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสารเพื่อ การเรียนการสอน 5. นิเทศ กำกับ ติดตามโรงเรียน ขนาดเล็กต่อเนื่อง 6. วิจัยและพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีช่วยสอนที่ดีมี ประสิทธิภาพ
3	เสริมสร้างความพร้อม และความเข้มแข็งของ โรงเรียน	โรงเรียนขนาดเล็ก ทุกแห่ง มีบุคลากร งบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ เพียงพอ สำหรับการจัดการ ศึกษาอย่างมีคุณภาพ ตามมาตรฐาน การศึกษาขั้นพื้นฐาน	ร้อยละของ โรงเรียน ขนาดเล็กที่มีบุคลากร งบประมาณ วัสดุและ อุปกรณ์เพียงพอ สำหรับการจัดการ ศึกษาอย่างมีคุณภาพ ตามมาตรฐาน การศึกษาขั้นพื้นฐาน	1. จัดทำมาตรฐานด้านบุคลากร งบประมาณ วัสดุและครุภัณฑ์ 2. ปรับปรุงพัฒนาสถานที่เรียน สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ แก่นักเรียนอย่างเพียงพอและ เหมาะสม

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ที่	ยุทธศาสตร์การ พัฒนา	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	แนวทาง/ มาตรการ
				3. จัดอัตรากำลังครูให้เพียงพอตาม เกณฑ์ แก้ปัญหาการขาดแคลนครู ด้วยรูปแบบต่าง ๆ 4. พัฒนาผู้บริหาร โรงเรียนและ ครูผู้สอน 5. พัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนทุกด้าน 6. สนับสนุนงบประมาณ วัสดุ ครุภัณฑ์ที่จำเป็นให้เพียงพอ
4	ส่งเสริมการมีส่วนร่วม จากทุกภาคส่วน ในการจัดการศึกษา ในโรงเรียนขนาดเล็ก	โรงเรียนขนาดเล็ก ทุกแห่งเปิดโอกาส ให้ทุกภาคส่วนเข้า มามีส่วนร่วมใน การจัดการศึกษา	ร้อยละของ โรงเรียน ขนาดเล็กที่เปิด โอกาสให้ ทุกภาคส่วนเข้ามามี ส่วนร่วมในการจัด การศึกษา	1. พัฒนาคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้มี ความเข้มแข็ง 2. สร้างและพัฒนาเครือข่าย ผู้ปกครองให้เข้มแข็ง 3. จัดระบบและกลไกในการระดม ทรัพยากร 4. พัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมที่ เหมาะสม

กลยุทธ์

กลยุทธ์เพื่อพัฒนาการบริหารจัดการ โรงเรียนขนาดเล็ก โดยมีเป้าหมาย ดังนี้

ระยะที่ 1 พัฒนาระบบการบริหารจัดการ และระบบการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอน
แบบต่าง ๆ เช่น การสอนแบบบูรณาการ การสอนแบบคละชั้น และการดำเนินตามโครงการพัฒนา
โรงเรียนขนาดเล็ก

สู่ศูนย์การเรียนรู้คุณภาพ โดยมีเป้าหมายโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 15 โรงเรียน และ
ขยายผลสู่โรงเรียนขนาดเล็กทุกแห่ง

ระยะที่ 2 ดำเนินการตามรูปแบบพัฒนาระบบบริหารจัดการ และระบบการเรียนการสอน
รูปแบบต่าง ๆ และนิเทศ ติดตามผลโรงเรียนขนาดเล็กในสังกัด อย่างน้อยโรงเรียนละ 1 ครั้ง ต่อ 1

ภาคเรียนเพื่อทบทวนภารกิจผลการดำเนินงาน และปรับทิศทางการดำเนินงาน เพื่อขยายผลรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็กที่มีประสิทธิภาพให้ครอบคลุมทุกโรงเรียน

ระยะที่ 3 ดำเนินการนิเทศ ติดตามผล และทบทวนภารกิจผลการดำเนินงาน ปรับทิศทางการและดำเนินการตามรูปแบบพัฒนาระบบบริหารจัดการและระบบการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็กอย่างยั่งยืน

กลยุทธ์ที่ 1 พัฒนาระบบการบริหารจัดการ โรงเรียนขนาดเล็ก

1. พัฒนาระบบการบริหารจัดการ โรงเรียน โดยร่วมกับหน่วยงานอื่นในการพัฒนาครู ให้สามารถจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปีให้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการของโรงเรียน

2. สร้างแรงจูงใจและเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครอง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้นำชุมชนและเอกชน เข้ามาเป็นเครือข่ายร่วมพัฒนาโรงเรียน โดยการจัดประชุมสัมมนา เพื่อสร้างความเข้าใจและให้เห็นความสำคัญของการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพแก่ผู้เรียน

3. ดำเนินการส่งเสริม สนับสนุนผู้บริหาร ครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองได้เข้ารับการพัฒนาศักยภาพของตนเอง เพื่อให้มีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

กลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนใน โรงเรียนขนาดเล็ก

1. อบรมสัมมนาผู้บริหารและครู เพื่อทบทวนเนื้อหา สาระ เทคนิควิธีการจัดการเรียนการสอนแบบคละชั้น และแบบบูรณาการ ระดับ ป.1 - ป.6 จำนวน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้

2. นิเทศ ติดตามผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โรงเรียนขนาดเล็กทุกโรงเรียน ภาคเรียนละ 1 ครั้ง/ โรงเรียน

3. ศึกษาวิจัยผลการดำเนินงาน สภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนแบบคละชั้นและแบบบูรณาการ

4. ศึกษาดูงานโรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนแบบคละชั้นที่ได้ผลดี ประสบผลสำเร็จ เพื่อนำมาเป็นแนวทางพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ

กลยุทธ์ที่ 3 ส่งเสริมการระดมทรัพยากรและความร่วมมือจากชุมชน หน่วยงานภาครัฐ และเอกชน เพื่อร่วมพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็ก

1. ประชุมสัมมนาคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจภารกิจสำคัญของโรงเรียน และหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

2. จัดกิจกรรมพบปะคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้ปกครอง เพื่อสร้างความเข้าใจการจัดการเรียนการสอน เรื่องหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เรื่องการประกันคุณภาพการศึกษา และภารกิจอื่น ๆ ที่จำเป็น

3. ยกย่อง เชิดชูเกียรติคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้ปกครอง หน่วยงานภาครัฐและเอกชน ที่เข้ามามีส่วนร่วมพัฒนาระดับคุณภาพการศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก ให้เกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของ และมีความภาคภูมิใจในฐานะเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการพัฒนาและจัดการศึกษา

กลยุทธ์ที่ 4 การนิเทศ ติดตามผลการดำเนินงานของโรงเรียนขนาดเล็ก

1. กำหนดแผนการนิเทศ ติดตามผล พร้อมรายละเอียดประกอบการนิเทศและติดตาม
2. ประชุมชี้แจงแผนการนิเทศ ติดตามผลให้ผู้บริหาร ครู และผู้ที่เกี่ยวข้องทุกระดับ รวมทั้งประสานความร่วมมือเพื่อให้การดำเนินงานบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด
3. นิเทศ ติดตามผลการดำเนินงาน อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง/โรงเรียน
4. สรุป และรายงานผลการนิเทศ ติดตาม

สภาพปัญหาของโรงเรียนขนาดเล็กมีดังนี้

ด้านการบริหารจัดการ ผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กส่วนใหญ่ขาดทักษะในการบริหารจัดการ ซึ่งมีบริบทที่แตกต่างไปจากโรงเรียนขนาดอื่น การใช้ข้อมูลสารสนเทศและนำผลของการประเมินงาน/ โครงการมาใช้วางแผน ปรับปรุง พัฒนางาน ยังมีค่อนข้างน้อย ปริมาณนักเรียนมีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากโครงสร้างประชากรวัยเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานมีแนวโน้มลดลง ส่งผลให้ต้นทุนการจัดการศึกษาสูงขึ้น ประกอบกับปัญหาความยากจนและการอพยพเคลื่อนย้ายของผู้ปกครองที่ไปประกอบอาชีพต่างพื้นที่ ทำให้เกิดปัญหาอุปสรรคเกี่ยวกับการดำเนินงานของโรงเรียน

ด้านการเรียนการสอน ครูส่วนใหญ่ขาดทักษะในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญที่มีประสิทธิภาพต่างจากครูในโรงเรียนขนาดอื่น ปัญหาครูไม่ครบชั้น และมีนักเรียนจำนวนน้อยในแต่ละชั้น ครูมีภาระงานที่นอกเหนือจากการจัดการเรียนการสอนมาก ทำให้ครูสอนไม่เต็มเวลาและเต็มความสามารถ แผนการจัดการเรียนรู้ไม่สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน สื่อการเรียนการสอนและแหล่งเรียนรู้มีจำนวนจำกัด ด้วยเหตุที่โรงเรียนตั้งอยู่ในชุมชนขนาดเล็ก และได้รับงบประมาณน้อย สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมีใช้อย่างจำกัด และที่มีอยู่ก็ไม่สามารถใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ด้านความพร้อมเกี่ยวกับปัจจัยสนับสนุน โรงเรียนขนาดเล็กได้รับการจัดสรรบุคลากรงบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ ครุภัณฑ์ สิ่งก่อสร้างเป็นจำนวนน้อย สภาพอาคารเก่า ชำรุด ทรุดโทรม

เนื่องจากก่อสร้างมานาน โรงเรียนไม่สามารถระดมทรัพยากรจากผู้ปกครอง ชุมชนได้มากนัก เนื่องจากผู้ปกครองและชุมชนดังกล่าวมีความยากจนและนักเรียนในโรงเรียนขนาดเล็กมาจากพื้นฐานครอบครัวที่ยากจน

ด้านการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โรงเรียนขนาดเล็กส่วนใหญ่มีการประสานงานกับหน่วยงาน องค์กรอื่นทั้งภาครัฐและเอกชนมีน้อย และในบางพื้นที่ชุมชน ผู้ปกครอง มีฐานะยากจน ไม่สามารถส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานของของโรงเรียนและการเรียนของบุตรได้เท่าที่ควร

การบริหารงานวิชาการ

นियามการบริหารงานวิชาการ

งานวิชาการเป็นงานที่สำคัญ ซึ่งผู้บริหาร โรงเรียนต้องมีความรู้ความเข้าใจในสาระสำคัญ ตามขอบข่ายงานวิชาการเป็นอย่างดี งานวิชาการเป็นตัวบ่งชี้ให้เห็นคุณภาพและประสิทธิภาพ การจัดการของ โรงเรียน อันจะส่งผลให้นักเรียนมีคุณภาพตามเป้าหมายของหลักสูตร ซึ่งได้ให้ความหมายของงานวิชาการ ไว้ดังนี้

กุลชญา เทียงตรง (2550, หน้า 34) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารจัดการกิจกรรมทุกชนิดที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา ปรับปรุงกิจกรรมการเรียนการสอนให้ดีขึ้น ด้วยความร่วมมือของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย นับตั้งแต่การกำหนดนโยบาย การวางแผน การปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนตลอดจนการวัดประเมินผลเรียนรู้ เพื่อให้สอดคล้องกับ ความมุ่งหมายและจุดมุ่งหมายของการศึกษา

สันติ บุญภิรมย์ (2552, หน้า 21) ได้ให้ความหมายของการบริหารงานวิชาการว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารจัดการกิจกรรมทุกชนิดทุกประเภทที่เกี่ยวกับการเรียน การสอนและการบริหารสิ่งแวดล้อมต่างๆ ที่มีอิทธิพลต่อการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้การเรียน การสอนดำเนินไปได้อย่างราบรื่น สามารถทำให้งานวิชาการเกิดพลวัต (Academic affairs dynamic) อยู่ตลอดเวลา ส่งผลต่อประสิทธิภาพ ประสิทธิผลและคุณภาพของการศึกษาอย่างต่อเนื่องตลอดไป

ศิริพร ทาทราย (2552, หน้า 13) ได้สรุปเรื่องการบริหารงานวิชาการว่า เป็นงานที่สำคัญ มีขอบเขตกว้างขวาง ครอบคลุมกิจกรรมตามหลักสูตรและกิจกรรมส่งเสริมหลักสูตร เป็นหัวใจและงานหลักที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องดำเนินการจัด โปรแกรมการเรียนการสอนและการทำกิจกรรมทุกชนิดเพื่อปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนของนักเรียนให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพที่ดี รวมทั้งการวัดผลประเมินผลด้วย ซึ่งความหมายของการบริหารงานวิชาการ หมายถึง การจัด

ประสบการณ์ทุกชนิดภายในโรงเรียน เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ ให้นักเรียน มีความประพฤติดี มีลักษณะนิสัยที่ดี อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2552, หน้า 30) ให้ความหมายของการบริหารงานวิชาการว่า เป็นกระบวนการหรือกิจกรรมการดำเนินงานทุกอย่างที่เกี่ยวกับการปรับปรุงการเรียนการสอน ตลอดจนการประเมินผลให้ดีขึ้น เพื่อให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและให้เกิดประโยชน์ สูงสุดกับผู้เรียน

สรุปว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การดำเนินการต่างๆ ของผู้บริหารในด้าน วิชาการ โดยเป็นกระบวนการบริหารกิจกรรมทุกอย่างที่มีผลต่อการจัดการเรียนรู้เพื่อให้เป็นไปตาม จุดมุ่งหมายของ หลักสูตร จุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษา ในการศึกษาครั้งนี้แบ่งขอบข่ายออกเป็น 6 ด้าน คือ 1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 3) การวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน 4) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 5) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษา และ 6) การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

กระบวนการบริหารวิชาการ

กมล ภูประเสริฐ (2544, หน้า 7-8) ได้กล่าวถึงกระบวนการบริหารประกอบด้วย ส่วนสำคัญ 3 ส่วน

1. การวางแผนพัฒนา หรือการวางแผนกลยุทธ์ ซึ่งเป็นการวางแผนที่มีพื้นฐานมาจาก สภาพที่เป็นปัญหา หรือความต้องการที่จะพัฒนางานและกำลังงบประมาณ ในขั้นตอนนี้ ประกอบด้วยงานต่อไปนี้

- 1.1 การกำหนดวิสัยทัศน์
- 1.2 การกำหนดภารกิจหรือพันธกิจ
- 1.3 การกำหนดจุดมุ่งหมาย
- 1.4 การกำหนดกลยุทธ์
- 1.5 การกำหนดแผนงาน/ โครงการ

2. การนำแผนไปปฏิบัติ เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ในขั้นตอนนี้ประกอบด้วยงานต่อไปนี้

- 2.1 การจัดองค์กร หรือจัดบุคลากรเข้ารับผิดชอบงาน ได้แก่ การกำหนดหัวหน้างาน/ หัวหน้าโครงการ ผู้ดำเนินงานและภารกิจของผู้รับผิดชอบ
- 2.2 การสั่งการหรือมอบหมายงาน
- 2.3 การควบคุมงาน
- 2.4 การติดตามกำกับ

2.5 การประสานงาน

2.6 การนิเทศงาน

3. การประเมินผลการปฏิบัติตามแผน เพื่อตรวจสอบว่าการดำเนินงานสามารถบรรลุจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้หรือไม่ ประกอบด้วยงานดังต่อไปนี้

3.1 การประเมินระหว่างการทำงาน

3.2 การประเมินเมื่อสิ้นสุดงาน

3.3 การรายงาน

แนวคิดการบริหารงานวิชาการ

งานวิชาการเป็นงานที่มีความสำคัญของโรงเรียนผู้บริหารโรงเรียนต้องมีความรู้ความเข้าใจในขอบข่ายของงานเพื่อให้การบริหารงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและครอบคลุมสาระการเรียนรู้ ผู้วิจัยได้ศึกษาขอบข่ายการบริหารงานวิชาการของนักการศึกษา ดังนี้

มิลเลอร์ (Miller, 1965, p. 175 อ้างถึงใน กิติมา ปรีดีดิลก, 2549, หน้า 48) ได้กล่าวถึงการบริหารงานวิชาการว่าประกอบด้วยสิ่งสำคัญ 4 อย่างคือ

1. การจัดโปรแกรมการเรียน
2. การปฏิบัติตามโปรแกรม
3. การติดตามการเรียนการสอน
4. การจัดบริการการสอน

กิติมา ปรีดีดิลก (2549, หน้า 57-58) ได้กำหนดขอบข่ายการบริหารวิชาการเป็น 6 ด้านคือ

1. แผนปฏิบัติงานด้านวิชาการ
2. หลักสูตรและการสอนประกอบด้วยหลักสูตร โครงการสอน ประมวลการสอน
3. การจัดการเรียนการสอน ประกอบด้วยงานการจัดตารางสอน การจัดชั้นเรียน การจัด

ครูเข้าสอนการจัดแบบเรียนการจัดห้องสมุด การจัดทำคู่มือครู

4. สื่อการเรียนการสอน
5. การปรับปรุงการเรียนการสอน การนิเทศการสอน การฝึกอบรม
6. การวัดและประเมินผล

กมล ภูประเสริฐ (2544, หน้า 9-18) ได้กล่าวถึงขอบข่ายการบริหารงานวิชาการไว้ดังนี้

1. การบริหารหลักสูตร
2. การบริหารการเรียนการสอน
3. การบริหารการประเมินผลการเรียน

4. การบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษา
5. การบริหารการพัฒนาบุคลากรทางวิชาการ
6. การบริหารวิจัยและพัฒนา
7. การบริหารโครงการทางวิชาการอื่น ๆ
8. การบริหารระบบข้อมูลและสารสนเทศทางวิชาการ

รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2552, หน้า 30) ได้กำหนดขอบข่ายงานวิชาการของโรงเรียน ประถมศึกษาเป็น 12 ด้าน ตามกระบวนการปฏิรูปการเรียนรู้ ซึ่งครอบคลุม 4 ด้าน คือ

1. หลักสูตร
2. กระบวนการจัดการเรียนการสอน
3. การวัด/ ประเมินผลและการรับเข้าศึกษาต่อ
4. การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการเรียนรู้ (ICT)

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553, หน้า 3-4) ได้กำหนดขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ ไว้ได้แก่

1. การวางแผนเกี่ยวกับงานวิชาการเป็นการวางแผนเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร และการนำหลักสูตรไปใช้ การจัดการล่วงหน้าเกี่ยวกับการเรียนการสอน มีรายละเอียดของงานดังนี้
 - 1.1 แผนปฏิบัติงานวิชาการ ได้แก่ การประชุมเกี่ยวกับหลักสูตร การจัดปฏิทินทางการศึกษา การรับผิดชอบงานตามภาระหน้าที่ การจัดชั้นตอนและเวลาในการทำงาน
 - 1.2 โครงการสอน เป็นการจัดรายละเอียดเกี่ยวกับวิชาที่ต้องสอนตามหลักสูตร
 - 1.3 บันทึกการสอน เป็นการแสดงรายละเอียดของการกำหนดเนื้อหาที่จะสอน ในแต่ละคาบเวลาของแต่ละวันหรือสัปดาห์ โดยการวางแผนไว้ล่วงหน้า และยึดโครงการสอนเป็นหลัก
2. การดำเนินการเกี่ยวกับการเรียนการสอน เพื่อให้การสอนในสถานศึกษาดำเนินไปด้วยดี และสามารถปฏิบัติได้ จึงต้องมีการจัดการเกี่ยวกับการเรียนการสอน ดังนี้
 - 2.1 การจัดตารางสอนเป็นการกำหนดวิชา เวลา ผู้สอน สถานที่ ตลอดจนผู้เรียนแต่ละรายวิชา
 - 2.2 การจัดชั้นเรียนเป็นงานที่ฝ่ายวิชาการต้องประสานกับฝ่ายอาคารสถานที่ รวมทั้งการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในห้องเรียน
 - 2.3 การจัดครูเข้าสอน การจัดครูเข้าสอนต้องพิจารณาถึงความพร้อมของสถานศึกษา และความพร้อมของบุคลากร รวมถึงการเชิญวิทยากรภายนอกมาช่วยสอน
 - 2.4 การจัดแบบเรียน
 - 2.5 การปรับปรุงการเรียนการสอน

2.6 การฝึกงาน

3. การจัดการเกี่ยวกับการเรียนการสอน ได้แก่ การจัดสื่อการเรียนการสอน การจัดห้องสมุดและการนิเทศการสอน

4. การวัดและประเมินผล เป็นกระบวนการเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในด้านการตรวจสอบและวิเคราะห์ผลการเรียน

ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการของกระทรวงศึกษาธิการ

กระทรวงศึกษาธิการ (2551, หน้า 6-7) ได้จัดทำคู่มือปฏิบัติงานข้าราชการกำหนดขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ โดยสถานศึกษามีผู้อำนวยการสถานศึกษาเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและรับผิดชอบการบริหารงานของสถานศึกษาที่มีโครงสร้างการบริหารงานตามกฎหมายที่มีขอบข่ายภารกิจที่กำหนดซึ่งการแบ่งส่วนราชการภายในสถานศึกษาเป็นไปตามกฎกระทรวงและระเบียบที่คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษากำหนดซึ่งจะแบ่งส่วนราชการเป็นกลุ่มหรือฝ่ายหรืองานตลอดจนกำหนดอำนาจหน้าที่ของแต่ละส่วนราชการซึ่งจะต้องครอบคลุมขอบข่ายและภารกิจของสถานศึกษาที่กระทรวงศึกษาธิการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป สำหรับขอบเขตการบริหารงานวิชาการมีดังนี้

1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
3. การวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน
4. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
5. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา
6. การพัฒนาแหล่งเรียนรู้
7. การนิเทศการศึกษา
8. การแนะแนวการศึกษา
9. การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
10. การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน
11. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น
12. การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

จากแนวคิดที่กล่าวมา สรุปได้ว่า งานวิชาการเป็นงานหลักที่มีความสำคัญ ผู้บริหารโรงเรียนต้องมีความรู้ความเข้าใจในขอบข่ายของงานเพื่อให้การบริหารงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ภาพและครอบคลุมสาระการเรียนรู้ ผู้บริหาร โรงเรียนและครูทุกคนต้องมีความตระหนักและเข้าใจ ในวัตถุประสงค์ของการศึกษา ซึ่งสามารถสังเคราะห์การบริหารงานวิชาการ โรงเรียนประถมศึกษา ขนาดเล็ก แบ่งได้เป็น 6 ด้าน ในแต่ละด้านมีรายละเอียด ดังนี้

จากนั้นผู้วิจัย นำข้อมูลขอบข่ายการบริหารงานวิชาการนำมาวิเคราะห์ในตาราง วิเคราะห์ ดังนี้

ตารางที่ 3 แสดงการวิเคราะห์ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ

ประเด็น แหล่งข้อมูล	การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา	การพัฒนากระบวนการเรียนรู้	การวัดผล ประเมินผล เทียบโอนผลการเรียน	การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี	การพัฒนาแหล่งเรียนรู้	การนิเทศการศึกษา	การแนะแนวทางการศึกษา	การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน	การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการ	ประสานความร่วมมือในการพัฒนา	ส่งเสริมสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุวอัคร หน่วยงานและสถาบันอื่น	หมายเหตุ
กระทรวงศึกษาธิการ (2551, หน้า 6-7)	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
มิลเลอร์ (Miller, 1965, p. 175 อ้างถึงใน กิติมา ปรีดีติลล, 2549, หน้า 48)	✓	✓	✓										
กิติมา ปรีดีติลล (2549, หน้า 57-58)	✓	✓	✓	✓	✓								
กมล กุ่ประเสริฐ (2544, หน้า 9-18)	✓	✓	✓	✓			✓		✓				
ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553, หน้า 3-4)	✓	✓	✓		✓								
รุ่งรัชชดาพร เวหะชาติ (2552, หน้า 30)	✓	✓	✓		✓				✓				
ความถี่ของข้อมูล	6	6	6	3	4	1	2	1	3	1	1	1	

จากการวิเคราะห์ข้อมูลแล้วนำมาหาความถี่ของข้อมูล โดยใช้ฐานนิยม (Mode) เลือกข้อที่มีความถี่ตั้งแต่ 3 ขึ้นไป พบว่า ขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการจากนักวิชาการมี 6 ด้าน คือ

1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 3) การวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน 4) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 5) การพัฒนาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยี 6) การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายใน ซึ่งมีแนวคิดการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในประเด็นต่อไป

แนวคิดการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก

ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

เนื่องจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 12 และมาตรา 15 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 และคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้มติเห็นชอบให้ใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยตั้งแต่ปีการศึกษา 2555 ให้ใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานทุกชั้นเรียน

ความหมายของหลักสูตร

กิติมา ปรีดีดิถ (2549, หน้า 60) กล่าวว่า หลักสูตร หมายถึง เอกสารที่กำหนดโครงการศึกษาของผู้สอน โดยกำหนดความมุ่งหมายของการศึกษา เนื้อหาของความรู้และประสบการณ์ที่จะจัดให้กับผู้เรียน กระบวนการเรียนการสอนและการประเมินผล

ความหมายของหลักสูตรสถานศึกษา

หลักสูตรสถานศึกษา (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2551, หน้า 27) กล่าวว่า หลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง หลักสูตรที่จัดทำขึ้นให้สอดคล้องเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมและความต้องการของท้องถิ่นแต่ละแห่ง การจัดทำหรือพัฒนาหลักสูตรเป็นหน้าที่รับผิดชอบของหน่วยงานหรือสถานศึกษาในท้องถิ่น

ความหมายของการพัฒนาหลักสูตร

นิรมล ศตวุฒิ (2550, หน้า 5) กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตร (Curriculum development) หมายถึง การจัดทำหลักสูตรขึ้นมาใหม่ โดยที่ยังไม่เคยมีหลักสูตรนั้นมาก่อนเลย กับอีกความหมายหนึ่ง หมายถึง การจัดทำหลักสูตรที่มีอยู่แล้วให้ดีขึ้นกว่าเดิม ซึ่งต้องดำเนินการอย่างเป็นกระบวนการและเป็นขั้นตอน

กมล ภูประเสริฐ (2544, หน้า 9) กล่าวว่า การบริหารหลักสูตรหมายถึงการจัดทำให้มีการดำเนินงาน ต่อไปนี้

1. การวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางระดับประเทศ

2. การกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้และสาระการเรียนรู้ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อม ทรัพยากร สภาพการดำรงชีวิตและปัญหาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับชุมชนและท้องถิ่นโดยตรง

3. การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โดยนำข้อมูลจากข้อ (1) และ (2) มาจัดทำเป็นหลักสูตรสถานศึกษา โดยการกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้และสาระการเรียนรู้เป็นรายปี กำหนดเวลาเรียนให้เหมาะสม

4. การจัดทำหน่วยการเรียนรู้ เพื่อสะดวกแก่การจัดการเรียนการสอนที่สัมพันธ์กัน แต่ละหน่วยการเรียนรู้จะประกอบด้วยมาตรฐานการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ และเวลาเรียน เมื่อรวมทุกหน่วยแล้วจะสมบูรณ์ตามหลักสูตรที่กำหนด

สุโขทัยธรรมมาธิราช (2551, หน้า 24) กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง กระบวนการทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำหลักสูตรขึ้นใหม่ หรือการปรับปรุงหลักสูตรที่มีอยู่แล้ว ดังนั้นเมื่อกล่าวถึงการพัฒนาหลักสูตรจะกล่าวถึงตั้งแต่การศึกษาข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับการพัฒนาหลักสูตร การดำเนินการร่างหลักสูตร การกำหนดจุดมุ่งหมายหลักสูตร การกำหนดเนื้อหาหรือสาระของหลักสูตร การกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอน กำหนดการวัดและการประเมินผล การนำหลักสูตรไปใช้ และการประเมินผลหลักสูตร

กฤษณา เทียงตรง (2550, หน้า 38) กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง การปรับขยายหรือสร้างหลักสูตรของสถานศึกษาตามแนวทางในข้อกำหนดของการจัดการศึกษาที่จะพัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถให้แต่ละบุคคลได้พัฒนาเต็มศักยภาพนำความรู้สู่การปฏิบัติได้ซึ่งสถานศึกษาเป็นผู้วางแผนพัฒนาหลักสูตรเพื่อนำไปพัฒนาผู้เรียนนั่นเอง นอกจากนี้หลักสูตรสถานศึกษายังมีความสำคัญคือช่วยพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนมีความรู้เพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

สันติ บุญภิรมย์ (2552, หน้า 53) กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง ความพยายามของผู้บริหารสถานศึกษา และคณะครูอาจารย์ได้ร่วมมือกัน เปลี่ยนแปลง ปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอนให้เหมาะสมแก่การเปลี่ยนแปลงของบริบททางสังคม ทั้งปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคต เพื่อให้ผู้เรียนและผู้เกี่ยวข้องได้เกิดความมั่นใจในการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษานั้น

กู๊ด (Good, 1994, p. 57-158) ได้ให้ความเห็นว่า การพัฒนาหลักสูตร เกิดขึ้นได้ 2 ลักษณะ คือ การปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงหลักสูตร การปรับปรุงหลักสูตรเป็นวิธีการพัฒนาหลักสูตรอย่างหนึ่งเพื่อให้เหมาะสมกับสถานศึกษา จุดมุ่งหมายของการสอน วัตถุประสงค์ วิธีการสอนรวมทั้งการประเมินผล ส่วนคำว่า การเปลี่ยนแปลงหลักสูตร หมายถึง การแก้ไขหลักสูตรให้แตกต่างจากเดิม เป็นการสร้างโอกาสในการเรียนขึ้นใหม่

จากการศึกษาข้างต้น สรุปว่า การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง การดำเนินการสร้างหรือปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา โดยผ่านกระบวนการวิเคราะห์เอกสารหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมปัญหาและความต้องการของผู้ปกครอง ชุมชนในท้องถิ่น เพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย ภารกิจ สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ การดำเนินการจัดการประชุมครู ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้มีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตร การดำเนินการทำลองใช้หลักสูตรสถานศึกษา การดำเนินการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรตลอดจนจัดให้มีการวิจัยติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตรอย่างต่อเนื่อง

หลักการพัฒนาหลักสูตร

บุญชม ศรีสะอาด (2553, หน้า 63-64) ได้กล่าวถึงการพัฒนาหลักสูตรโดยทั่วไป มีดังนี้

1. ใช้พื้นฐานจากประวัติศาสตร์ ปรัชญา สังคมวิทยา และวิชาความรู้ต่าง ๆ พัฒนาให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคม โดยวิเคราะห์ปัญหา ความต้องการและความจำเป็นต่าง ๆ ของสังคม
2. พัฒนาให้สอดคล้องกับระดับพัฒนาการ ความต้องการและความสนใจของผู้เรียน
3. พัฒนาให้สอดคล้องกับหลักของการเรียนรู้
4. ในการเลือกจัดประสบการณ์การเรียนรู้ จะต้องพิจารณาความเหมาะสมในด้านความยากง่าย ลำดับก่อนหลัง ความต่อเนื่อง และบูรณาการของประสบการณ์ต่าง ๆ
5. พัฒนาในทุกจุดอย่างประสานสัมพันธ์กันตามลำดับ จากจัดประสงค์ สาระความรู้ ประสบการณ์ กระบวนการเรียนการสอน และการประเมินผล
6. พิจารณาถึงความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ
7. พัฒนาอย่างเป็นระบบ
8. พัฒนาอย่างต่อเนื่องไม่หยุดยั้ง
9. มีการวิจัยติดตามผลอยู่ตลอดเวลา
10. ดำเนินการในรูปของคณะกรรมการ
11. อาศัยความร่วมมืออย่างจริงจังของผู้เชี่ยวชาญและผู้เกี่ยวข้องหลายฝ่าย

รูปแบบและขั้นตอนในการพัฒนาหลักสูตร

ไทเลอร์ (Tyler, 1950 อ้างถึงใน มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2551, หน้า 33)

ได้วิเคราะห์กระบวนการพัฒนาหลักสูตรและการสอน โดยยึดคำถามหลักที่เป็นพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตร 4 ข้อ

1. มีจุดมุ่งหมายทางการศึกษาอะไรบ้างที่โรงเรียนจะต้องให้ผู้เรียนได้รับ

2. มีประสบการณ์ทางการศึกษาอะไรบ้างที่จะทำให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้
3. ประสบการณ์ทางการศึกษาที่กำหนดไว้ จะจัดให้มีประสิทธิภาพได้อย่างไร
4. ทราบได้อย่างไรว่า ผู้เรียนได้บรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้แล้ว

ทาบ (Taba, 1962 อ้างถึงใน รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ, 2552, หน้า 42) ได้ให้ขั้นตอนการออกแบบและการพัฒนาหลักสูตรไว้ดังนี้

1. การวิเคราะห์ความต้องการ
2. ตั้งวัตถุประสงค์
3. เลือกรเนื้อหาวิชา
4. รวบรวมเนื้อหาให้เป็นระบบ
5. เลือกประสบการณ์การเรียนรู้
6. จัดประสบการณ์ในการเรียนรู้
7. ตั้งเกณฑ์การประเมินผล

การพัฒนากระบวนการเรียนรู้

กระทรวงศึกษาธิการ (2551, หน้า 10) สรุปการจัดการเรียนรู้เป็นกระบวนการที่สำคัญในการนำหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 คู่การปฏิบัติ ทั้งนี้ การที่ผู้เรียนจะมีคุณภาพและบรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัดหรือไม่ ขึ้นอยู่กับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยเหตุนี้ ครูผู้สอนต้องมีความรู้ ความเข้าใจสิ่งที่กำหนดไว้ในมาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ซึ่งเป็นเป้าหมายในการจัดการเรียนรู้ โดยมีหลักการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การจัดการเรียนรู้ที่คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล การจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับพัฒนาการทางสมองและการจัดการเรียนรู้ที่เน้นคุณธรรม จริยธรรม การพัฒนากระบวนการเรียนรู้มีการดำเนินการดังนี้

1. จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมตามสาระและหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการ โดยวิเคราะห์หลักสูตรและเนื้อหาสาระ มาตรฐานการเรียนรู้ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและจัดเตรียมสื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน

2. จัดกระบวนการเรียนรู้ให้ยืดหยุ่นตามความเหมาะสม โดยจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดของผู้เรียน ตลอดจนผู้ที่มีความสามารถพิเศษและผู้ที่มีความบกพร่องหรือด้วยโอกาส โดยฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการการเผชิญสถานการณ์ การประยุกต์ใช้ความรู้ เพื่อป้องกันแก้ไขปัญหาในชีวิตประจำวัน การเรียนรู้จากประสบการณ์จริง และการปฏิบัติจริง สร้างสถานการณ์ตัวอย่าง

3. ส่งเสริมให้ผู้เรียนรักการอ่านและใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง การผสมผสานความรู้ต่าง ๆ ให้สมดุลกัน

4. ปลุกฝังผู้เรียนให้มีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดีงาม มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ สอดคล้องกับเนื้อหาสาระกิจกรรม

5. จัดบรรยากาศ สิ่งแวดล้อม แหล่งเรียนรู้ให้เอื้อต่อการเรียนรู้

6. นำภูมิปัญญาท้องถิ่นและประสานความร่วมมือเครือข่ายผู้ปกครอง ชุมชน ท้องถิ่น เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนตามความเหมาะสม เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

7. จัดให้มีการนิเทศการเรียนการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ โดยเป็นการนิเทศที่ร่วมมือช่วยเหลือกันแบบกัลยาณมิตร นิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนร่วมกันของบุคลากรภายในสถานศึกษา

8. ส่งเสริมให้ใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ (การวิจัยในชั้นเรียน)

9. ส่งเสริมให้ครูได้รับการพัฒนา วิธีการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลายและต่อเนื่อง เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ตามความเหมาะสม

10. จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ได้แก่ จัดกิจกรรมแนะแนว จัดกิจกรรมนักเรียน กิจกรรมบำเพ็ญเพื่อสาธารณประโยชน์

จากการศึกษาข้างต้น สรุปว่าการพัฒนาการเรียนรู้ หมายถึง การดำเนินการให้จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การดำเนินการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลมีข้อมูลผู้เรียนเป็นรายบุคคลสำหรับในการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การดำเนินการให้มีการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับพัฒนาการทางสมองโดยใช้ประสบการณ์ตรงด้านร่างกายที่เป็นรูปธรรม ข้อเท็จจริงและทักษะต่าง ๆ การดำเนินการจัดการเรียนรู้มีการเน้นด้านคุณธรรม จริยธรรม เพื่อให้ผู้เรียนได้รับรู้ เกิดการยอมรับ เห็นคุณค่าและพัฒนาอย่างต่อเนื่องจนเป็นลักษณะนิสัยที่ดี

หลักการจัดการเรียนรู้

กระทรวงศึกษาธิการ (2551, หน้า 12-15) ได้ให้หลักการที่สำคัญในการจัดการเรียนรู้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ไว้ดังนี้

1. การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นการจัดการเรียนรู้ที่ยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ โดยการจัดวิธีการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับความสามารถของผู้เรียนแต่ละคน ได้ลงมือศึกษาค้นคว้า คิดแก้ปัญหาและปฏิบัติงานเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจได้ด้วยตนเอง โดยมีครูเป็นผู้ส่งเสริมและให้การสนับสนุน

2. การจัดการเรียนรู้ที่คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล เพื่อวางรากฐานชีวิตให้เจริญงอกงามสมบูรณ์ ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ค้นพบและแสดงออกถึงศักยภาพของตนเอง ครูควรมีข้อมูลผู้เรียนเป็นรายบุคคล สำหรับในการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

3. การจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับพัฒนาการทางสมอง มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาทางสมอง การเชื่อมโยงวงจรสมอง โดยใช้ประสบการณ์ตรงด้านร่างกายที่เป็นรูปธรรม ข้อเท็จจริง และทักษะต่าง ๆ สื่อการเรียนรู้ที่ดึงดูดความสนใจ

4. การจัดการเรียนรู้ที่เน้นด้านคุณธรรม จริยธรรม เพื่อให้ผู้เรียนได้รับรู้ เกิดการยอมรับ เห็นคุณค่าและพัฒนาอย่างต่อเนื่องจนเป็นลักษณะนิสัยที่ดี

กระบวนการจัดการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 นั้น มุ่งหวังให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้ที่สำคัญและเป็นเครื่องมือพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุเป้าหมายของหลักสูตร อีกทั้งเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่จำเป็นสำหรับผู้เรียนในการดำรงชีวิตในสังคมปัจจุบัน และอนาคต ดังนั้นครูผู้สอน จะต้องรู้และเข้าใจแนวคิด แนวทางการจัดการเรียนรู้ และผลที่เกิดกับผู้เรียนของกระบวนการเรียนรู้แต่ละวิธี แล้วนำมาจัดการเรียนรู้ให้เอื้อต่อการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดกระบวนการดังกล่าว ซึ่งได้แก่

1. การเรียนรู้แบบบูรณาการ
2. กระบวนการสร้างความรู้
3. กระบวนการคิด
4. กระบวนการทางสังคม
5. กระบวนการเผชิญสถานการณ์และแก้ปัญหา
6. กระบวนการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง
7. กระบวนการปฏิบัติ ลงมือทำจริง
8. กระบวนการจัดการ
9. กระบวนการวิจัย
10. กระบวนการเรียนรู้การเรียนรู้ของตนเอง
11. กระบวนการพัฒนาลักษณะนิสัย

การวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน

ความหมายของการวัดและประเมินผล

สหชาติ เหล็กชาย (2553, หน้า 72) ได้กล่าวถึงแนวทางการวัดและประเมินผลการปฏิบัติ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ว่าการวัดผลเป็นการปฏิบัติงานเป็น

การสังเกตพฤติกรรมการตอบโต้แบบวัดที่ไม่ได้แสดงออกด้วยภาษาหรือการทำกิจกรรมที่อาศัยทักษะความแคล่วคล่องของการเคลื่อนไหวทางกายและการวัดที่ไม่เน้นการตอบสนองทางภาษา การวัดและประเมินผล เป็นภาระหน้าที่ที่สำคัญอีกประการหนึ่งของผู้บริหารโรงเรียนที่จะต้องให้ความสนใจและจัดดำเนินการภายในโรงเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งหน่วยงานและนักการศึกษาหลากหลายได้ให้ความหมายไว้ ดังนี้

รุจิร ภู่อาระ (2551, หน้า 148) กล่าวว่า Assessment หมายถึง การพิจารณาพฤติกรรมหรือคุณลักษณะของผู้เรียน หรือกลุ่มผู้เรียน การพิจารณาดังกล่าว ครุนำมาใช้ตัดสินใจการเปลี่ยนแปลงของนักเรียนอันเนื่องมาจากการสอนของครูและเพื่อนำมาใช้พิจารณาขยายผลการเปลี่ยนแปลงนั้น ๆ

Measurement เป็นส่วนหนึ่งของ Assessment ที่เป็นการวัดเชิงปริมาณเกี่ยวกับความสามารถหรือผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน หรือเกี่ยวกับคุณลักษณะบางประการที่สามารถวัดในเชิงปริมาณได้ ดังนั้น ความหมายของ Assessment จึงกว้างกว่า Measurement เนื่องจากมีการเปลี่ยนแปลงภายในตัวผู้เรียนซึ่งไม่อาจใช้ Measurement วัดได้อย่างมีประสิทธิภาพ ความหมายของ Assessment จึงสามารถวัดผู้เรียนตามธรรมชาติในด้านข้อมูลเชิงคุณภาพได้ ตัวอย่างเช่น ความสามารถทางคณิตศาสตร์ สามารถวัดได้โดย Measurement (การให้คะแนน) แต่ทักษะทางสังคมที่เพิ่มขึ้นมักจะวัดในเชิงคุณภาพ (การวิจารณ์) ซึ่งเรียกว่าเป็น Assessment

การประเมินผล (Evaluation) เป็นการรวบรวมผลจาก Assessment แต่มีการเพิ่มเติมการตัดสินใจเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงในสิ่งที่ต้องการในตัวเด็ก จากเหตุผลนี้เอง Assessment จึงเป็นการกระทำก่อนที่จะมีการประเมินผล ดังนั้นการประเมินผล จึงมุ่งที่จะตัดสินใจเกี่ยวกับธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงในตัวผู้เรียน นอกจากนั้น ยังสามารถนำมาใช้ในการปรับปรุงหลักสูตรได้ถ้าจำเป็น เพื่อให้เกิดความเข้าใจความแตกต่างระหว่างการวัดผล (Assessment) และการประเมินผล (Evaluation)

รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2552, หน้า 99) กล่าวว่า การวัด (Measurement) เป็นกระบวนการที่กำหนดจำนวนตัวเลขให้กับวัตถุสิ่งของหรือบุคคลตามความมุ่งหมายและเปรียบเทียบลักษณะความแตกต่างที่ปรากฏอยู่ในสิ่งที่จะวัดนั้น เช่น การวัดความสามารถของสมองด้านต่าง ๆ การวัดคุณสมบัติทางกายภาพ เช่น น้ำหนัก ขนาดของวัตถุ ผลที่ได้จากการวัดเป็นจำนวนตัวเลข จุดมุ่งหมายของการวัดผลนั้นเป็นการตรวจสอบการสอนของครูอาจารย์และการเรียนของผู้เรียนในด้าน การเรียนรู้ 3 ด้าน คือ ด้านความรู้ความเข้าใจ (Cognitive) ด้านทักษะปฏิบัติ (Psychomotor domain) ด้านเจตคติ (Affective domain)

การประเมินผล (Evaluation) เป็นการพิจารณาตัดสินใจเกี่ยวกับคุณภาพ คุณค่าความจริง และการกระทำ บางทีขึ้นอยู่กับ การวัดเป็นอย่างเดียว เช่น คะแนนสอบ แต่โดยทั่วไปจะเป็นการรวมการวัดหลาย ๆ ทาง โดยอาศัยข้อมูลหรือรายละเอียดจากการสังเกตการณ์ตรวจสอบผลงาน

การสัมภาษณ์ หรือการทดสอบประกอบการพิจารณา การประเมินผลแต่ละครั้งจะประกอบด้วยผล การวัดที่ได้จากกระบวนการต่าง ๆ เกณฑ์การพิจารณาและการตัดสินใจเป็นการชี้ขาดคือสรุปผล การเปรียบเทียบผลของการวัดกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้

จากการศึกษาข้างต้น สรุปว่าการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน หมายถึง การดำเนินการกำหนดระเบียบวัดและประเมินผลของสถานศึกษา การดำเนินการพัฒนาเครื่องมือวัด และประเมินผลการดำเนินการดำเนินงานทะเบียน การดำเนินการเทียบโอนผลการเรียนตามระเบียบ วิธีตามประกาศ ของกระทรวงศึกษาธิการ การดำเนินการตัดสินและอนุมัติผลการเรียน และการออก หลักฐานแสดงผลการจบการศึกษา

แนวทางการปฏิบัติการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

กระทรวงศึกษาธิการ ได้มีคำสั่งให้ใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เป็นหลักสูตรที่กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพ ผู้เรียน โดยมาตรฐานการเรียนรู้ได้ระบุสิ่งที่ผู้เรียนพึงรู้และปฏิบัติได้ เมื่อสำเร็จการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาได้ยึดเป็นแนวทางในการดำเนินการพัฒนาและ ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้บรรลุคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ดังกล่าวด้วยการดำเนินการบริหารจัดการอิงมาตรฐาน (Standards-based instruction) การวัดและประเมินผลที่สะท้อนมาตรฐาน (Standards-based assessment) เพื่อให้กระบวนการนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติเป็นไปอย่างมี ประสิทธิภาพ โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงได้กำหนดแนวทางการปฏิบัติ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, หน้า 18)

1. การกำหนดระเบียบวัดและประเมินผล

1.1 ร่วมเป็นคณะกรรมการจัดทำระเบียบวัดและประเมินผล โดยการมีส่วนร่วมของ ทุกฝ่าย

1.2 พิจารณายกร่างระเบียบประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551

1.3 ประชาพิจารณ์โดยผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย

1.4 เสนอคณะกรรมการสถานศึกษาให้ความเห็นชอบ

1.5 ประกาศใช้ระเบียบ

1.6 ปรับปรุง พัฒนา แก้ไขให้เหมาะสมสอดคล้องกับเหตุการณ์ที่เปลี่ยนแปลง

2. ภารกิจการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

- 2.1 ครูผู้สอนเป็นผู้ประเมินและตัดสินผลการเรียนเป็นรายวิชา โดยประเมินตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง (มาตรฐานชั้นปี)
 - 2.2 ดำเนินการประเมินผลก่อนเรียน เพื่อตรวจสอบ ปรับปรุงพื้นฐานของผู้เรียน
 - 2.3 ประเมินผลระหว่างเรียน หลังการเรียน และปลายปี เพื่อนำผลไปตัดสินการผ่านผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและตัดสินผลการเรียนรายวิชา
 - 2.4 เลือกวิธีการประเมิน เครื่องมือการประเมินอย่างหลากหลาย เน้นการประเมินสภาพจริง ครอบคลุมสาระและเหมาะสมกับธรรมชาติของผู้เรียน
 - 2.5 ซ่อมเสริม ปรับปรุงแก้ไขผลการเรียนของผู้เรียนที่ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน และส่งเสริมผู้เรียนที่ผ่านเกณฑ์การประเมินให้พัฒนาการประเมินให้พัฒนาสูงสุดเต็มความสามารถ
 - 2.6 การตัดสินการผ่านรายวิชาตามเกณฑ์การผ่านผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง (มาตรฐานชั้นปี) ที่กำหนด และประเมินให้ระดับผลการเรียนจากคะแนนการประเมินการผ่านผลการเรียนที่คาดหวังทุกข้อร่วมกัน
 - 2.7 จัดการเรียนซ่อมเสริม และเรียนซ้ำรายวิชาที่ไม่ผ่านการตัดสินผลการเรียน และให้ประชุมพิจารณาให้ผู้เรียนที่มีผลการเรียนทุกรายวิชา มีระดับการเรียนเฉลี่ยไม่ถึง “1” ให้เรียนซ้ำชั้น
 - 2.8 ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้อนุมัติผลการประเมินและตัดสินผลการเรียน
- ## 3. การพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผล
- 3.1 เข้ารับการอบรมพัฒนาการจัดสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผล เพื่อให้ครูได้มีความรู้ความเข้าใจ
 - 3.2 จัดสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผลให้สอดคล้องกับผลการเรียนที่คาดหวัง (มาตรฐานชั้นปี) สาระการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ และสภาพผู้เรียน
 - 3.3 นำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการสร้างเครื่องมือ และใช้เป็นเครื่องมือวัดผลและประเมินผล
 - 3.4 พัฒนา ปรับปรุงให้มีคุณภาพมาตรฐาน
- ## 4. งานทะเบียน
- 4.1 ดำเนินการลงทะเบียน กรอกข้อมูล ประวัติของนักเรียนในทะเบียนตามระเบียบ
 - 4.2 ออกเลขประจำตัวให้กับนักเรียนใหม่ทุกคน
 - 4.3 รับมอบตัวนักเรียนและดำเนินงานเรื่องการย้ายเข้าย้ายออกของนักเรียนในช่วงระหว่างปีการศึกษา
 - 4.4 ตำรวจรายชื่อนักเรียนทุกระดับชั้น และจัดทำรายชื่อให้ถูกต้องและเป็นปัจจุบัน

- 4.5 การจัดทำรายงานข้อมูลสถิติเกี่ยวกับจำนวนนักเรียน
- 4.6 ประสานงานกับกลุ่มที่ดูแลนักเรียนเพื่อแจ้งการเปลี่ยนแปลงรายชื่อ/ จำนวนนักเรียน
- 4.7 ดำเนินด้านการย้าย ลาออก การเปลี่ยนแปลงทะเบียนนักเรียน
- 4.8 งานเกี่ยวกับการจัดทำ ขออนุมัติ และรายงานผลการเรียนของนักเรียน
- 4.9 งานเกี่ยวข้องกับการจัดทำ และบริหารเอกสาร หลักฐานทางการเรียนของนักเรียน เช่น รบ. ต่าง ๆ หลักฐานผลการเรียน ประกาศนียบัตร รวมทั้งหนังสือรับรองผลการเรียนทุกประเภท

4.10 ตรวจสอบความผูกพันของนักเรียนต่อฝ่ายหมวดงานอื่น ๆ ก่อนออกหลักฐานทางการเรียนให้

4.11 งานเก็บรักษาและรวบรวมสถิติข้อมูลผลการเรียนของนักเรียน รวมทั้งเผยแพร่ และรายงานผู้เกี่ยวข้องทราบ

4.12 เก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับโปรแกรมOBEC

4.13 งานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

5. การเทียบโอนผลการเรียน

สถานศึกษาสามารถเทียบโอนผลการเรียนของผู้เรียนจากสถานศึกษาได้ในกรณีต่าง ๆ ได้แก่ การย้ายสถานศึกษา การเปลี่ยนรูปแบบการศึกษา การย้ายหลักสูตร การออกกลางคัน และการขอลับเข้ารับการศึกษาคือการศึกษาจากต่างประเทศและขอเข้าศึกษาต่อในประเทศ นอกจากนี้ยังสามารถเทียบโอนความรู้ ทักษะ ประสบการณ์จากแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ เช่น สถานประกอบการ สถาบันทางศาสนา สถาบันการฝึกอบรมอาชีพ การจัดการศึกษาโดยครอบครัว เป็นต้น การเทียบโอนผลการเรียนควรดำเนินการในช่วงก่อนเปิดภาคเรียน หรือต้นภาคเรียนที่สถานศึกษารับผู้ขอเทียบโอนเป็นผู้เรียน ทั้งนี้ ผู้เรียนได้รับการเทียบโอนผลการเรียนต้องศึกษาต่อเนื่องในสถานศึกษาที่รับเทียบโอนอย่างน้อย 1 ภาคเรียน โดยสถานศึกษาที่รับการเทียบโอนควรกำหนดรายวิชาจำนวนหน่วยกิตที่จะรับเทียบโอนตามความเหมาะสม

5.1 ประสานการจัดการวัดผลประเมินผลระดับสถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการเทียบโอนผลการเรียน จัดทำมาตรฐาน กรอบและเกณฑ์การประเมิน เพื่อการเทียบโอนผลการเรียนของสถานศึกษา

5.2 จัดทำแผนการวัดผลและประเมินผล สร้างเครื่องมือแบบฟอร์มต่าง ๆ ในการดำเนินการเทียบโอน

5.3 จัดและดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรฐาน

5.4 ประกาศผลการเทียบโอนผลการเรียน

5.5 เทียบโอนผลการเรียนจากการย้ายที่เรียนจากสถานประกอบการ จากพื้นฐานการประกอบอาชีพ

5.6 พิจารณาหลักฐานการศึกษาแสดงถึงความรู้ความสามารถของผู้เรียน

5.7 พิจารณาจากความรู้และประสบการณ์ตรงจากการปฏิบัติจริง โดยการทดสอบ

5.8 จัดทำทะเบียนขอเทียบโอน ระเบียบผลการเรียนและออกหลักฐานการเรียน

การเทียบโอน

การพิจารณาการเทียบโอน สามารถดำเนินการดังนี้

1. พิจารณาหลักฐานการศึกษาและเอกสารอื่น ๆ ที่ให้ข้อมูลแสดงความรู้ความสามารถของผู้เรียน

2. พิจารณาจากความรู้ความสามารถของผู้เรียน โดยการทดสอบด้วยวิธีการต่าง ๆ ทั้งภาคความรู้และภาคปฏิบัติ

3. พิจารณาจากความสามารถและการปฏิบัติในสภาพจริง

การเทียบโอนผลการเรียนให้ดำเนินการในรูปของคณะกรรมการเทียบโอน จำนวนไม่น้อยกว่า 3 คน แต่ไม่ควรเกิน 5 คน โดยมีแนวทางในการเทียบโอน ดังนี้

การเทียบโอนผลการเรียนให้ดำเนินการในรูปแบบคณะกรรมการเทียบโอนจำนวนไม่น้อยกว่า 5 คน โดยมีแนวทางในการเทียบโอน ดังนี้

1) กรณีผู้ขอเทียบโอนมีผลการเรียนมาจากหลักสูตรอื่น ให้นำรายวิชาหรือหน่วยกิจที่มีมาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด/ ผลการเรียนรู้/ จุดประสงค์/ เนื้อหาที่สอดคล้องกันไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 มาเทียบโอนผลการเรียน และพิจารณาให้ระดับผลการเรียนให้สอดคล้องกับหลักสูตรที่รับเทียบโอน

2) กรณีเทียบโอนความรู้ ทักษะและประสบการณ์ให้พิจารณาจากหลักฐานเอกสาร (ถ้ามี) โดยให้มีการประเมินด้วยเครื่องมือที่หลากหลายและแนวปฏิบัติการเทียบชั้นการศึกษาสำหรับนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการแลกเปลี่ยน

3) กรณีการเทียบโอนนักเรียนที่เข้าโครงการแลกเปลี่ยนต่างประเทศให้ดำเนินการตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการเรื่องหลักการและแนวปฏิบัติการเทียบชั้นการศึกษาสำหรับนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการแลกเปลี่ยน ทั้งนี้ วิธีเทียบโอนผลการเรียนให้เป็นไปตามหลักการและแนวทางการเทียบโอนผลการเรียนตามประกาศของกระทรวงศึกษาธิการเรื่องการเทียบโอนผลการเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานและการศึกษาระดับอุดมศึกษา ระดับต่ำกว่าปริญญา ประกาศ ณ วันที่ 10 ตุลาคม พ.ศ. 2540 และแนวปฏิบัติที่เกี่ยวกับการเทียบโอนผลการเรียนเข้าสู่สถานศึกษาในระบบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งจัดทำโดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

6. การตัดสินและการอนุมัติผลการเรียนผ่านช่วงชั้น

6.1 นายทะเบียนของสถานศึกษาตรวจสอบข้อมูลผลการเรียนของผู้เรียนที่มีคุณสมบัติครบถ้วนตามเกณฑ์การจบช่วงชั้นของสถานศึกษา

6.2 จัดทำบัญชีรายชื่อผู้เรียนที่จบช่วงชั้นพร้อมตรวจทานความถูกต้องไม่มีข้อผิดพลาดใด ๆ ทั้งสิ้น

6.3 เสนอคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและวิชาการ เพื่อให้เห็นชอบ

6.4 ผู้บริหารสถานศึกษาออกคำสั่งแต่งตั้งผู้จัดทำเอกสารรายงานผู้สำเร็จการศึกษา (ปพ.3) ประกอบด้วย ผู้เขียน ผู้ทาน ผู้ตรวจ และมีนายทะเบียนเป็นหัวหน้า

6.5 ผู้บริหารอนุมัติผลการเรียน โดยลงนามในเอกสารงานผู้สำเร็จการศึกษา

6.6 จัดส่งเอกสารให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

7. การออกหลักฐานแสดงผลการจบการศึกษา

เป็นเอกสารสำคัญทางการศึกษาที่สถานศึกษาจัดทำขึ้น เพื่อใช้เป็นหลักฐานในการให้การรับรองผลการเรียนและวุฒิการศึกษาของผู้เรียน ซึ่งจะส่งผลให้ผู้เรียนได้รับศักดิ์และสิทธิ์ตามวุฒิการศึกษาที่ได้รับการรับรองนั้นตลอดชีวิต ในขณะเดียวกันเอกสารที่จัดทำขึ้นนี้จะใช้เป็นหลักฐานสำหรับตรวจสอบ รับรอง และยืนยันวุฒิการศึกษาของผู้เรียนตลอดไป สถานศึกษาจึงต้องดำเนินการจัดทำโดยใช้แบบพิมพ์ วิธีการจัดทำ การควบคุม การตรวจสอบรับรองเอกสารเป็นไปอย่างมีเอกภาพ และมีมาตรฐานในการดำเนินการอย่างเดียวกัน เอกสารหลักฐานการศึกษาควบคุมและบังคับ มีดังนี้

1. ระเบียบแสดงผลการเรียน (ปพ.1)
2. หลักฐานแสดงวุฒิการศึกษา (ปพ.2)
3. แบบรายงานผู้สำเร็จการศึกษา (ปพ.3)
4. แบบแสดงผลการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (ปพ.4)
5. เอกสารบันทึกผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน (ปพ.5)
6. เอกสารรายงานผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนรายบุคคล (ปพ.6)
7. ใบรับรองผลการศึกษา (ปพ.7)
8. เอกสารระเบียบสะสม (ปพ.8)
9. สมุดบันทึกผลการเรียนรู้ (ปพ.9)

การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เป็นหลักสูตรที่มุ่งให้การจัดการเรียนรู้ออกมาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ คุณธรรม

จริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข โดยมีมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดเป็นเป้าหมายสำคัญในการพัฒนาผู้เรียน ในการจัดการเรียนรู้ครูผู้สอนต้องคำนึงถึงมาตรฐานการเรียนรู้ตัวชี้วัดอยู่เสมอ กล่าวคือ ต้องตรวจสอบว่าผู้เรียน เกิดการเรียนรู้ตรงตามมาตรฐานการเรียนรู้ตัวชี้วัดที่กำหนดหรือไม่ มีอุปสรรคใดบ้างควรจะแก้ไขอย่างไร กิจกรรมการเรียนรู้ใดมีประสิทธิภาพสูงสุดบ้าง กระบวนการดังกล่าวนี้ สามารถนำการวิจัยเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 30 ที่เน้นการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ โดยระบุให้สถานศึกษาพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพรวมทั้งส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน ในแต่ละระดับการศึกษา ทั้งนี้จุดเน้นสำหรับครูผู้สอน คือ เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนซึ่งมีความหมายกว้าง ไปถึงการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของหลักสูตร

โดยปกติครูผู้สอนได้ทำการวิจัยอยู่ตลอดเวลา ด้วยการศึกษาหาสาเหตุ และสังเกต ในขณะที่กำลังสอน ทั้งในด้านเนื้อหา วิธีสอน ตลอดจนพฤติกรรมของผู้เรียน และปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น การกระทำของครูผู้สอนดังกล่าวนี้ จัดเป็นการทำการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน เพียงแต่ไม่ได้ใช้วิธีการตามกระบวนการวิจัยอย่างเป็นระบบ การนำกระบวนการวิจัยเข้าไปศึกษาอย่างเป็นระบบจะช่วยให้การพัฒนาการเรียนการสอนอยู่บนพื้นฐานของข้อมูลที่น่าเชื่อถือ และมีความเป็นเหตุเป็นผล ซึ่งสามารถดำเนินการได้ตามแผนภาพต่อไปนี้ (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2546, หน้า 44-45)

กระทรวงศึกษาธิการ (2553, หน้า 3) สรุปเรื่องการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ไว้ดังนี้

1. ศึกษาและสร้างความตระหนักเกี่ยวกับการศึกษาวิเคราะห์วิจัยและนำผลวิจัยมาใช้ในการบริหารจัดการและการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา
2. ศึกษาวิเคราะห์วิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้
3. ดำเนินการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้และใช้เป็นแนวทางการแก้ปัญหาคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน
4. ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลและผลงานวิจัยเพื่อพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพนักเรียนในความรับผิดชอบ
5. สร้างเครือข่ายในการศึกษาวิเคราะห์วิจัยกระบวนการจัดการเรียนรู้ทั้งภายในโรงเรียนระหว่างโรงเรียนเขตพื้นที่การศึกษาและส่วนกลาง
6. วิจัยประเมินผลเพื่อพัฒนานวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา

รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2552, หน้า 117) ได้กล่าวถึงการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ไว้ดังนี้

การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นผลการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นเป้าหมายของการจัดการเรียนรู้ ด้วยการ ใช้การวิจัยในกระบวนการเรียนรู้ การวิจัยพัฒนาการเรียนรู้ และการวิจัยพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา มีแนวคิดแต่ละประเด็น ดังนี้

1. การใช้การวิจัยในกระบวนการเรียนรู้ มีวิธีการอย่างเป็นระบบ 5 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ 1 การวิเคราะห์ความต้องการการเรียนรู้ ผู้เรียนต้องทราบความต้องการการเรียนรู้ของตนเอง มีการลำดับความสำคัญก่อนหรือหลังตามความจำเป็นและความสำคัญให้ได้เป็นลำดับแรก และกำหนดเป้าหมายของการเรียนรู้ได้

ขั้นตอนที่ 2 การวางแผนการเรียนรู้ ผู้เรียนรู้ต้องรู้จักการวางแผนการเรียนรู้ของตนเองว่ามีเป้าหมายเรื่องใด มีเวลามากน้อยเพียงใด มีแหล่งเรียนรู้ที่ไหนบ้าง มีวิธีเรียนใดบ้าง ต้องใช้สื่อใดบ้างและเมื่อมีปัญหาจะสามารถปรึกษาใคร เมื่อได้รับความรู้จะใช้ความรู้นั้นได้อย่างไร ตลอดจนวางแผนไปถึงการนำความรู้ที่ได้ไปปรับปรุงและพัฒนางานอย่างไร

ขั้นตอนที่ 3 การพัฒนาทักษะการเรียนรู้ เป็นการปฏิบัติในการแสวงหาความรู้ตามที่ได้วางแผนไว้ ซึ่งอาจใช้วิธีการต่าง ๆ ในการเรียนรู้ จากการใช้แหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ เมื่อได้ความรู้แล้วควรมีการตรวจสอบความรู้ได้ เพื่อยืนยันความถูกต้อง และตัดสินใจเลือกความรู้ไปใช้ให้สอดคล้องกับเป้าหมายของการเรียนรู้

ขั้นตอนที่ 4 การสรุปความรู้เป็นขั้นตอนที่ผู้เรียนสรุปความรู้และนำเสนอความรู้ที่ได้จากการค้นคว้าในรูปแบบต่าง ๆ ที่เหมาะสมและอาจใช้เครื่องมือช่วยในการนำเสนอ

ขั้นตอนที่ 5 การประเมินผล เพื่อปรับปรุงและนำไปใช้ในการพัฒนา เป็นขั้นตอนที่ผู้เรียนประเมินกระบวนการเรียนรู้ของตนเองในระหว่างการเรียนรู้ทุกขั้นตอน เพื่อนำไปสู่การปรับปรุง รวมถึงการนำความรู้ที่ได้ไปใช้พัฒนางานต่อไป

การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ กระบวนการในการนำวิจัยเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนการสอนเป็นการสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่เน้นการทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่กำหนดให้เป็นภารกิจของผู้สอน 3 ประการ คือ

ประการแรก จัดกระบวนการเรียนการสอนและใช้วิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ มาตรา 24 (5)

ประการที่สอง ทำวิจัยเพื่อจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา มาตรา 30

ประการที่สาม นำผลการวิจัยมาใช้ในการปรับปรุง กระบวนการเรียนการสอน มาตรา 30

ดังนั้น การใช้การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้จึงเป็นภารกิจที่สำคัญและจำเป็น ในกรณีที่ผู้สอนพบว่า กระบวนการพัฒนาการเรียนรู้ที่กำลังดำเนินการอยู่มีปัญหา หรือมีความจำเป็นต้องพัฒนาอย่างเร่งด่วน ในวงจรหลักของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน ตั้งแต่การวิเคราะห์ความต้องการ/พัฒนาการเรียนรู้ วางแผนการจัดการเรียนรู้ จัดกิจกรรมการเรียนรู้ ประเมินผลการเรียนรู้และทำรายงานผลการเรียนรู้ เป็นการนำกระบวนการวิจัยเข้ามาใช้ในการดำเนินงานของผู้สอน ขั้นตอนที่ 3 ผู้สอนทำการประเมินระหว่างสอน แล้วพบปัญหาเล็กน้อย สามารถปรับปรุงแก้ไขได้ ในช่วงการจัดกิจกรรมระหว่างนั้น และเมื่อประเมินผลในขั้นที่ 4 แล้วพบว่าไม่มีปัญหา ผู้สอนสามารถจัดทำรายงานผลการเรียนรู้แก่ผู้เกี่ยวข้องทราบและใช้ประโยชน์ต่อไป หากพบปัญหา ผู้สอนสามารถจัดทำรายงานผลการเรียนรู้แก่ผู้เกี่ยวข้องทราบ และใช้ประโยชน์ต่อไป หากพบปัญหา ให้ดำเนินการทำวิจัยเพิ่มเติมตามวงจร ย่อย 5 ขั้นตอน และนำผลการวิจัยไปใช้ต่อไป

ดังนั้น การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา หมายถึง การดำเนินการด้านการวิจัยอย่างเป็นระบบ โดยจัดกระบวนการเรียนการสอนที่มีการวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้อ การดำเนินการทำวิจัยเพื่อจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา การดำเนินการนำผลการวิจัยมาใช้ในการปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอน การดำเนินการสร้างเครือข่ายในการวิจัยกระบวนการจัดการเรียนรู้ภายในโรงเรียนและระหว่างโรงเรียนเขตพื้นที่การศึกษา

การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ (2551, หน้า 32) กำหนดการจัดการเกี่ยวกับ สื่อการเรียนรู้เนื่องจาก เป็นเครื่องมือส่งเสริมสนับสนุนการจัดกระบวนการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนเข้าถึงความรู้ ทักษะกระบวนการ และคุณลักษณะตามมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตร ได้อย่างมีประสิทธิภาพ การเลือกใช้สื่อควรเลือกให้มีความเหมาะสมกับระดับพัฒนาการและลีลาการเรียนรู้ที่หลากหลายของผู้เรียน สถานศึกษาควรดำเนินการดังนี้

1. จัดให้มีแหล่งการเรียนรู้ ศูนย์สื่อการเรียนรู้ ระบบสารสนเทศการเรียนรู้และเครือข่ายการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพทั้งในสถานศึกษาและในชุมชน เพื่อการศึกษา ค้นคว้า และการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การเรียนรู้ระหว่างสถานศึกษา ท้องถิ่น ชุมชน สังคมโลก
2. จัดทำและจัดหาสื่อการเรียนรู้สำหรับการศึกษา ค้นคว้า ของผู้เรียนเสริมความรู้ให้ ผู้สอน รวมทั้งจัดหาสิ่งที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้เป็นสื่อการเรียนรู้
3. เลือกและใช้สื่อการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ มีความเหมาะสม มีความหลากหลายสอดคล้องกับวิธีการเรียนรู้ ธรรมชาติของสาระการเรียนรู้ และความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน

4. ประเมินคุณภาพของสื่อการเรียนรู้ที่เลือกใช้อย่างเป็นระบบ

5. ศึกษา ค้นคว้า วิจัย เพื่อพัฒนาสื่อการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน

6. จัดให้มีการกำกับ ติดตาม ประเมินคุณภาพและประสิทธิภาพเกี่ยวกับสื่อและการใช้สื่อการเรียนรู้ เป็นระยะ ๆ และสม่ำเสมอ

ในการจัดทำ การเลือกใช้ และการประเมินคุณภาพสื่อการเรียนรู้ที่ใช้ในสถานศึกษา ควรคำนึงถึงหลักการสำคัญของสื่อการเรียนรู้ เช่น ความสอดคล้องกับหลักสูตร วัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ ควรคำนึงถึงหลักการสำคัญของสื่อการเรียนรู้ เช่น ความสอดคล้องกับหลักสูตร วัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ การจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียน เนื้อหา มีความถูกต้องและทันสมัย ไม่กระทบความมั่นคงของชาติ ไม่ขัดต่อศีลธรรม มีการใช้ภาษา ที่ถูกต้อง รูปแบบการนำเสนอที่เข้าใจง่ายและน่าสนใจ

ดังนั้น การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษา หมายถึง การดำเนินการสร้าง ศูนย์สื่อการเรียนรู้ จัดทำระบบสารสนเทศการเรียนรู้ จัดทำทะเบียนสื่อที่มีประสิทธิภาพทั้งใน สถานศึกษาและในชุมชน การดำเนินการจัดทำจัดหาและพัฒนาสื่อสำหรับผู้เรียนและผู้สอน การดำเนินการประเมินคุณภาพของสื่อการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ

การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ (2553, หน้า 35-36) ได้กำหนดแนวทางการดำเนินงานของ สถานศึกษา ประกอบด้วย

1. จัดทำระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามที่กฎกระทรวงกำหนด ดังนี้

1.1 การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ

1.2 การพัฒนามาตรฐานการศึกษา

1.3 การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาหรือแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการ

ประจำปี

1.4 การดำเนินงานตามแผน

1.5 การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาประจำปี

1.6 การประเมินคุณภาพการศึกษา

1.7 การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี

1.8 การผุดงระบบการประกันคุณภาพการศึกษาโดยการจัดระบบประกันคุณภาพ

ภายในสถานศึกษาควรยึดหลักการมีส่วนร่วมของชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สพท. และ สพฐ. (สวก.) เป็นต้น

2. จัดโครงสร้างการบริหารที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา
3. แต่งตั้งคณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาโดยมีอำนาจและหน้าที่มีดังนี้
 - 3.1 กำหนดแนวทางและวิธดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน
 - 3.2 กำกับติดตามให้ความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา
 - 3.3 เสนอสถานศึกษาแต่งตั้งคณะบุคคลทำหน้าที่ตรวจสอบสอบทบทวนและรายงานการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา (รายงานประจำปี) ทั้งนี้ให้กำหนดอำนาจและหน้าที่ไว้ในคำสั่งแต่งตั้งพร้อมทั้งประชาสัมพันธ์ให้รับทราบอย่างทั่วถึง
 - 3.4 สร้างความตระหนักเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา
4. บุคลากรภายในสถานศึกษาร่วมจัดทำแนวปฏิบัติในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเพื่อการยอมรับและยึดถือปฏิบัติร่วมกัน
5. จัดระบบข้อมูลสารสนเทศที่มีข้อมูลสารสนเทศครอบคลุมภารกิจและสามารถแสดงถึงประสิทธิภาพประสิทธิผลของการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษาได้อย่างพอเพียงถูกต้องชัดเจนเป็นปัจจุบันและสามารถจัดเก็บเรียกใช้ข้อมูลสารสนเทศได้อย่างสะดวกรวดเร็ว
6. กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานและหรือการศึกษาปฐมวัยและสามารถเพิ่มเติมเฉพาะในส่วนที่เป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่นได้
7. จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาหรือแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษาและจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีรองรับโดยควรคำนึงและครอบคลุมในเรื่องต่อไปนี้
 - 7.1 เป็นแผนที่ใช้ข้อมูลจากการวิเคราะห์สภาพปัญหาและความจำเป็นของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ
 - 7.2 การกำหนดวิสัยทัศน์พันธกิจเป้าประสงค์ผลผลิตและสภาพความสำเร็จของการพัฒนา เช่น ผลสัมฤทธิ์ในวิชาการหลักคุณลักษณะที่พึงประสงค์เป็นต้นซึ่งกำหนดไว้อย่างต่อเนื่องชัดเจนและเป็นรูปธรรม
 - 7.3 กำหนดวิธีการดำเนินงานกลยุทธ์ที่มีหลักวิชาผลวิจัยหรือข้อมูลเชิงประจักษ์ที่อ้างอิงได้และสามารถนำไปสู่เป้าประสงค์ที่กำหนดไว้ได้
 - 7.4 กำหนดแหล่ง/หน่วยงานที่ให้การสนับสนุนและเกี่ยวข้องในแต่ละด้าน
 - 7.5 กำหนดบทบาทหน้าที่ของผู้รับผิดชอบและการเข้ามามีส่วนร่วมของผู้ปกครองชุมชนไว้ได้ชัดเจน

- 7.6 กำหนดแผนการใช้งบประมาณและทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ
8. จัดทำแผนการกำกับติดตามตรวจสอบทบทวนและรายงานผลการดำเนินงานตามแผน
9. ดำเนินการตามแผนพัฒนาคุณภาพ/แผนกลยุทธ์
10. ดำเนินการกำกับติดตามตรวจสอบทบทวนและรายงานผลการดำเนินการตามแผนพัฒนาคุณภาพ/ แผนกลยุทธ์
11. ประเมินผลการดำเนินงานและความก้าวหน้าของการพัฒนาสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนด
12. จัดทำรายงานการพัฒนาคุณภาพการศึกษาประจำปี (รายงานประจำปี)

เสนอหน่วยงานต้นสังกัดหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ดังนั้น การพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินการจัดทำระบบและกลไกการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามที่กฎกระทรวงกำหนด โดยการดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน การดำเนินการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา การดำเนินการจัดทำแนวปฏิบัติในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเพื่อยึดถือปฏิบัติร่วมกัน การดำเนินการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศโดยการดำเนินการเพิ่มเติมส่วนที่เป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่นเพื่อจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาและจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีรองรับ

รูปแบบการจัดชั้นเรียน

การเรียนการสอนแบบคละชั้น (Multi-grade Teaching: MGT) เป็นรูปแบบการจัดการเรียนการสอนเพื่อการพัฒนาคุณภาพและเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการในโรงเรียนขนาดเล็ก (Small school) ที่มีจำนวนมากในปัจจุบันของการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับประถมศึกษา ทั้งนี้ เพื่อนำเอากลยุทธ์การสอนแบบคละชั้นดังกล่าวไปใช้ เพื่อแก้ปัญหาครูไม่ครบชั้น ความด้อยโอกาสทางการศึกษาของผู้เรียนในชนบท ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ค่อนข้างต่ำ รวมไปถึงการเสริมสร้างความเสมอภาคทางการศึกษาให้บังเกิดขึ้นกับผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็กเหล่านั้น (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2546, หน้า 115)

นียมการสอนแบบคละชั้น

การสอนแบบคละชั้น การจัดสภาพการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กนักเรียนที่มีความแตกต่างกัน ทั้งระดับชั้นเรียนระดับอายุและสติปัญญา ความสามารถ ภายใต้อายุและสถานที่เดียวกันในห้องเรียน อาจเป็นการเรียนรู้เป็นกลุ่มเล็ก กลุ่มใหญ่ หรือรายบุคคลก็ได้ (สุรศักดิ์ ปาเส, 2553, หน้า 13)

การบริหารจัดการชั้นเรียนแบบคละชั้น เป็นการดำเนินการจัดชั้นเรียนที่นำนักเรียนต่างชั้นต่างกลุ่มอายุ และต่างความสามารถ มาเรียนรู้พร้อมกันในห้องเดียวกัน โดยมีครูคนเดียวจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เต็มตามศักยภาพ (เอกกมล ภิญ โญวงศ์, 2555)

ปัจจุบันระบบการสอนแบบคละชั้นมีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างคุณภาพของนักเรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก โดยเฉพาะโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ทั้งนี้โดยปรับเทคนิคและวิธีการสอนจากประเทศนิวซีแลนด์ ซึ่งได้ให้ความสำคัญในการจัดการศึกษาตามจำนวนเด็ก ให้เด็กได้รับการพัฒนาตามความสามารถรายบุคคล มีรูปแบบการจัดการสอนที่ประสบผลสำเร็จหลายแห่งในเมืองไทย เช่น โรงเรียนรุ่งอรุณ โรงเรียนครูณสิขาลัยและโรงเรียนนานาชาติ ดังนั้นการนำแนวคิดเรื่องการเรียนการสอนแบบคละชั้นมาใช้เพื่อพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็ก จึงมีความเหมาะสมเนื่องจากมีนักเรียนจำนวนไม่มาก ครูผู้สอนสามารถพัฒนาผู้เรียนเป็นรายบุคคลสามารถใช้เทคนิคกระบวนการเรียนรู้ได้หลากหลายทั้งกลุ่มเล็กกลุ่มใหญ่ ทั้งในระดับชั้นและต่างระดับชั้น

เหตุผลและความจำเป็นที่ต้องจัดการสอนแบบคละชั้น

มีเหตุผลและความจำเป็นบางประการที่ทำให้มีการกำหนดเป็นประเด็นและนโยบายของกานสอนในระบบแบบคละชั้นเรียน โรงเรียน สรุปได้ดังนี้ (Little, 2001 อ้างถึงใน สุรศักดิ์ ปาเส, 2553, หน้า 13)

1. โรงเรียนในบ้านพื้นที่มีเกณฑ์ความหนาแน่นของประชากรที่ต่ำ (Low population density)
2. การรวมกลุ่มของโรงเรียนในพื้นที่ในการจัดการเรียนการสอนมีความแตกต่างกันในสภาพของพื้นที่ตั้งโรงเรียนแต่ละแห่ง (Different locations)
3. โรงเรียนในพื้นที่ที่มีจำนวนประชากรที่ลดลง ในขณะที่โรงเรียนมีจำนวนครูไม่เพียงพอ (Declining population)
4. โรงเรียนในพื้นที่มีอัตราการเจริญเติบโตของกลุ่มประชากรวัยเรียนรวมทั้งมีจำนวนโรงเรียนที่ขยายเพิ่มมากขึ้น (Population and school expansion)
5. ผู้ปกครองนักเรียนในพื้นที่นิยมส่งบุตรหลานไปเรียนในโรงเรียนเอกชนต่างพื้นที่เพิ่มมากขึ้น ทำให้ต้องสอนนักเรียนที่มีอยู่เดิมแบบรวมชั้นหรือคละชั้น
6. โรงเรียนเกิดสภาวะขาดแคลนครู

นอกจากนี้ยังมีเหตุผลความจำเป็นในการจัดการเรียนการสอนแบบคละชั้นเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศกำลังพัฒนา ดังนี้ (Berry, 2009 อ้างถึงใน สุรศักดิ์ ปาเส, 2553, หน้า 14)

1. รูปแบบการเรียนการสอนแบบคละชั้นมักเป็นเงื่อนไขหรือตัวเลือกสำคัญสำหรับโรงเรียนขนาดเล็กที่ประสบปัญหาด้านประชากร ผู้เรียน ผู้สอน โดยเฉพาะ โรงเรียนในระดับประถมศึกษา
 2. การสอนแบบคละชั้น อาจพบได้ในโรงเรียนตามเมืองใหญ่ๆ ในเขตเมืองหรือรอบตัวเมือง ของบางประเทศเนื่องจากมีข้อจำกัดที่เป็นตัวแปรบางประการเกี่ยวกับผู้เรียน ผู้สอน เช่น การเพิ่มจำนวนนักเรียนในบางระดับและบางชั้นเรียน ในขณะที่ครูผู้สอนเกิดภาวะขาดแคลน
 3. การสอนแบบคละชั้นอาจเป็นกลยุทธ์จำเป็นต่อการแก้ปัญหาของการศึกษาโดยเฉพาะประเทศด้อยพัฒนาหรือประเทศกำลังพัฒนา
- สรุปได้ว่าในระบบการสอนแบบคละชั้นจำแนกรูปแบบการสอนออกเป็น 3 รูปแบบดังนี้ การสอนแบบรวมทั้งชั้น (Whole class teaching) การสอนเป็นกลุ่ม (Grouping) การเรียนรายบุคคล (Individualized)

ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย

เพศ

เพศ เป็นสถานภาพประจำตัวที่มีผลต่อความสามารถในการบริหารคุณภาพงานวิชาการ ในโรงเรียน ดังที่พจนานุกรมฉบับเฉลิมพระเกียรติ พ.ศ. 2530 (2539, หน้า 287) ให้ความหมายไว้ว่า เพศ หมายถึง รูปที่แสดงให้รู้ว่าหญิงหรือชาย และในการปฏิบัติงานของแต่ละคนในองค์กรย่อมมีแรงจูงใจในการทำงานแตกต่างกันออกไปตามสภาพงานและเพศ สอดคล้องกับงานวิจัยของ วัฒนะ ปาละพันธ์ (2546, หน้า 36) พบว่า ความสามารถในการบริหารวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียน ศรีราชา ระหว่างความคิดเห็นของครูชายกับครูหญิงมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 โดยครูหญิงมีความคิดเห็นต่อความสามารถของผู้บริหาร โรงเรียนสูงกว่าครูชาย สอดคล้องกับบุญเลิศ โยธารักษ์ (2544, หน้า 48) ได้ศึกษาการสนับสนุนการปฏิบัติงานทางวิชาการของครูจากโรงเรียนสตรีมารดาพิทักษ์ จังหวัดจันทบุรี พบว่า ครูชายกับครูหญิงมีความคิดเห็นต่อการสนับสนุนการปฏิบัติงานทางวิชาการของครูจากโรงเรียนสตรีมารดาพิทักษ์โดยรวมด้านกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านการวัดประเมินผลการเรียนการสอน แตกต่างกัน โดยครูหญิงมีระดับความคิดเห็น สูงกว่าครูชาย

ประสบการณ์การทำงาน

ประสบการณ์ในการทำงานของครู เป็นตัวแปรสำคัญตัวแปรหนึ่งต่อการบริหารคุณภาพงานวิชาการของโรงเรียน เพราะประสบการณ์เป็นปัจจัยที่มีผลกระทบต่อพฤติกรรมของบุคคลในองค์กร กล่าวคือประสบการณ์เป็นสิ่งสำคัญ เพราะประสบการณ์จะช่วยเพิ่มความรอบคอบ รอบรู้

และช่วยให้เข้าใจปัญหา สามารถวิเคราะห์ปัญหาและสถานการณ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานมากกว่าย่อมมีความริเริ่มมากกว่า (กวี วงศ์พุด, 2546, หน้า 67) ซึ่งสอดคล้องกับ ภูวนัย ปัฐพี (2559) ศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษากลุ่มศรีราชา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 พบว่าปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา กลุ่มศรีราชา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของวาสนา สีสุน (2551) ศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 พบว่า ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานในภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับสมบัวคำ ชุมจันทร์ (2555) พบว่า ปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดอุทัยธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 จำแนกตามประสบการณ์การปฏิบัติงาน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

รูปแบบการจัดชั้นเรียน

การเรียนการสอนแบบคละชั้น (Multi-grade teaching: MGT) เป็นรูปแบบการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาคุณภาพและเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการในโรงเรียนขนาดเล็ก (Small school) ที่มีจำนวนมากในปัจจุบันของการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับประถมศึกษา ทั้งนี้ เพื่อนำเอากลยุทธ์การสอนแบบคละชั้นดังกล่าวไปใช้ เพื่อแก้ปัญหาครูไม่ครบชั้น ความด้อยโอกาสทางการศึกษาของผู้เรียนในชนบท ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ค่อนข้างต่ำ รวมไปถึงการเสริมสร้างความเสมอภาคทางการศึกษาให้บังเกิดขึ้นกับผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็กเหล่านั้นสอดคล้องกับงานวิจัยของกิ่งเพชร ส่งเสริม (2552) ได้ศึกษาการพัฒนาารูปแบบการจัดการเรียนรวมแบบคละชั้นที่มีเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนประถมศึกษา พบว่า คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองที่เป็นเด็กปกติและ เด็กที่มีความต้องการ พิเศษ (ระดับ 1) พบว่า เด็กปกติและเด็กที่มีความต้องการพิเศษมีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเมื่อเทียบกับเกณฑ์จะมีผลการเรียนอยู่ในระดับดี สอดคล้องกับ คาสเทนและคลาร์ค (Kasten & Clarke, 2007) ทำการวิจัยเกี่ยวกับการเรียนการสอนแบบคละชั้น พบว่า การจัดการเรียนการสอนแบบคละชั้นเป็นการรวมนักเรียนมากกว่าหนึ่งระดับชั้นมาเรียนด้วยกัน มีการจัดกลุ่มทำงานมนแต่ละชั้นเรียน การจัดระบบห้องเรียนมีความยืดหยุ่นสามารถปรับให้เด็กที่มีระดับความสามารถและวุฒิภาวะแตกต่างกันทำงานร่วมกันได้

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานการบริหารงานวิชาการ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าจากงานวิจัยต่าง ๆ พบว่านักวิชาการหลายท่านได้ศึกษาวิจัยได้ ดังนี้

งานวิจัยในประเทศ

ประพันธ์ เม้าเวียงแก (2548) ได้ทำการวิจัยเรื่องการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 2 ตามขอบข่ายการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล 12 ด้าน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของสถานศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ผลการบริหารงานวิชาการโดยภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก ซึ่งด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ การแนะแนวทางการศึกษา รองลงมา ได้แก่ การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และการวัดผลประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ข้าราชการครูที่มีตำแหน่งหน้าที่ต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการ ไม่แตกต่างกันที่ระดับ .05 ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการ ไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ .05 และข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการ ไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ .05

วรรณวิษา เกาวิเศษ (2549) ได้ทำวิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ใน 10 จังหวัดภาคใต้ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ผู้ให้ข้อมูลคือ ครูฝ่ายวิชาการที่รับผิดชอบเป็นหัวหน้าคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาช่วงชั้นที่ 1 และช่วงชั้นที่ 2 ของแต่ละโรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า คณะกรรมการที่เป็นผู้กำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมายของสถานศึกษา และกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ชุมชนที่มีส่วนร่วมกับคณะกรรมการในการทำภารกิจนี้มากที่สุดเป็นตัวแทนผู้ปกครอง ส่วนปัญหาที่พบคือ ชุมชนและคณะกรรมการยังขาดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และไม่มีเวลาเข้าร่วมกิจกรรม และครูยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการกำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ พบปัญหาครูขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้และการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่หลากหลาย ครูมีจำนวนไม่เพียงพอในการจัดการเรียนการสอน ขาดงบประมาณ ในการจัดหาสื่อการเรียนรู้ที่มีคุณภาพและมีจำนวนเพียงพอกับนักเรียน

สมชาย ล้อมวงส์ (2549) ได้ทำวิจัยเรื่องปัญหาและแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 2 ผลการศึกษาพบว่าปัญหาการบริหารงานวิชาการโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านการเรียนการสอน ด้านการนิเทศการเรียนการสอน และด้านการวัดประเมินผลและการเทียบโอน เปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานวิชาการจำแนกตามจำนวนนักเรียนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 2 ครูปฏิบัติการสอนเสนอแนะ คือ ควรมีการจัดอบรมครูในการสังเคราะห์หลักสูตรส่งเสริมการเรียนการสอนที่เน้นให้นักเรียนค้นคว้าหาความรู้จากสิ่งใกล้ตัว นำการนิเทศแบบวิทยาศาสตร์มาปรับปรุงการเรียนการสอน และส่งเสริมให้ครูจัดทำแฟ้มข้อมูลเพื่อรวบรวม ผลการเรียน

รัชชัย สิงห์จันทร์ (2551) ได้ทำวิจัยเรื่องแนวทางการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพะเยาเขต 1 ผลการศึกษาพบว่างานบริหารหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้พบว่ามี การปฏิบัติอยู่ในระดับมาก แนวทางการบริหารคือ แนะนำส่งเสริมให้ครูดำเนินการตามหลักสูตร กำหนดการสอน แผนการสอน เอกสารคู่มือครู จัดแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายและสอดคล้องกับสภาพบริบทของโรงเรียนและชุมชน ตลอดจนจัดให้มีเอกสารประกอบหลักสูตรอย่างเพียงพอ จำเป็นต่อความต้องการใช้ งานพัฒนาคุณภาพครูผู้สอน พบว่ามีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากแนวทางการบริหารคือ สนับสนุนให้ครูผู้สอนมีโอกาสเข้าร่วมประชุมอบรมและสัมมนาจากหน่วยงานอื่น นำข้อมูลสารสนเทศด้านการพัฒนาคุณภาพครูผู้สอนมาใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนและจัดให้มีการประชุมหรือสัมมนาเกี่ยวกับการพัฒนาทางวิชาการร่วมกับชุมชนหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง งานการจัดการเรียนการสอนพบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก แนวทางการบริหารคือ จัดครูประจำชั้น ครูประจำวิชาโดยคำนึงถึงความรู้ความสามารถ ประสบการณ์และความถนัดของครู จัดทำข้อมูลสารสนเทศด้านการจัดการเรียนการสอนและนำข้อมูลสารสนเทศด้านการจัดการเรียนการสอนมาใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอน

ดวงเพ็ญ ทุกहित (2551) ได้ทำวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการบริหารงานวิชาการตามความคิดของครู โรงเรียนขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายุทธยานี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการ ตามความคิดเห็นของครู โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ปัจจัยด้านผู้บริหารสถานศึกษา ด้านครูผู้สอน ด้านการเงิน และด้านชุมชน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการบริหารงานวิชาการ ตามความคิดเห็นของครู โรงเรียนขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายุทธยานี เขต 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ศิริพร ทาทราย (2552) ได้ทำการวิจัยเรื่องปัญหา และแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน เรียงค่าเฉลี่ยจากด้านที่มีปัญหา มากไปน้อย ได้แก่ ด้านบริหารหลักสูตร ด้านการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผล และ ด้านการนิเทศ เมื่อเปรียบเทียบปัญหา และแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการการจำแนกตามจำนวนนักเรียน โดยรวมแต่รายด้านพบว่า โรงเรียนที่มีนักเรียนไม่เกิน 60 คน และตั้งแต่ 61-120 คน ขึ้นไป มีปัญหาการบริหารงานวิชาการแตกต่างกัน และมีข้อเสนอแนะคือ ด้านการบริหารหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ควรสร้างทีมงานระดับชั้น และประสานความร่วมมือระดับโรงเรียนในการวิเคราะห์หลักสูตรและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ ด้านการเรียนการสอน ควรส่งเสริมชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน เช่น เป็นวิทยากร หรือให้นักเรียนไปศึกษาในชุมชน ด้านการนิเทศการเรียนการสอน ควรให้ครูมีการวางแผนการนิเทศร่วมกัน

นิลวรรณ วัฒนา (2556) ได้ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดชลบุรี ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดชลบุรี มีการปฏิบัติงานโดยรวมอยู่ในระดับมาก การเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานวิชาการ จำแนกตามประเภทการทำงาน ที่ตั้งโรงเรียน พบว่ามีสภาพการบริหารงานวิชาการ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อจำแนกตามสถานภาพและรูปแบบการจัดชั้นเรียนพบว่า มีสภาพปฏิบัติงานด้านการบริหารวิชาการ โดยรวมไม่แตกต่างกัน การศึกษาปัญหาพบมากที่สุดด้านบุคลากรขาดความรู้ ในการบริหารงานวิชาการ รองลงมาคือ ปัญหาการขาดแคลนบุคลากร บุคลากรขาดทักษะในการปฏิบัติงาน การขาดแคลนงบประมาณในการพัฒนา มีข้อเสนอแนะคือ การจัดอบรม การทำคู่มือการปฏิบัติงาน การพัฒนาหลักสูตร การติดตามอย่างต่อเนื่อง โดยศึกษานิเทศก์ และการระดมทรัพยากรจากทุกภาคส่วนมาสนับสนุนการบริหาร

งานวิจัยในต่างประเทศ

ดีซอเทล (Desautel, 1978) ได้ศึกษางานวิจัย เรื่อง การรับรู้บทบาทในงานบริหารงานของครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษา ในรัฐ โกด้าเหนือ สหรัฐอเมริกา พบว่า ครูใหญ่มีความเห็นว่าตนใช้เวลาส่วนใหญ่ในการจัดการเรียนการสอน และมีความเห็นอีกว่าเขาควรจะได้ปฏิบัติหน้าที่ในด้านนี้มากกว่านี้ที่ปฏิบัติอยู่แล้ว กับเห็นว่าบทบาทการเป็นผู้นำในด้านการจัดการเรียนการสอนเป็นบทบาทที่สำคัญ

แมททอกซ์ (Mattox, 1987) ได้ศึกษาถึงความต้องการในการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ในรัฐอิลลินอยส์ สหรัฐอเมริกา พบว่า ความต้องการที่อยู่ในระดับมากที่สุดคือ ความต้องการจะมีความสามารถในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการนิเทศและการประเมินผล และต้องการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนและการพัฒนาหลักสูตร

แดนน์ (Dann, 1994) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการวัดผลนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา จากการสำรวจพัฒนาการต่าง ๆ ในสาขาการวัดผล พบว่า ยังมีการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปฏิสัมพันธ์ของนักเรียนและครูในกระบวนการวัดผลระหว่างเรียนของโรงเรียนประถมศึกษาไม่มากนัก ผลการวิจัยนี้ได้เสนอผลการวิเคราะห์และประเด็นสำหรับการพัฒนาวิธีแนวทางการปฏิบัติในการวัดผลดังกล่าว โดยเฉพาะอย่างยิ่งความสัมพันธ์ของการวัดผลกับหลักสูตร การเก็บระเบียน การออกข้อสอบ การใช้มาตรวัด เป็นต้น

แอทโจเนน (Atjonen, 1994) ได้ศึกษาเรื่องหลักสูตรท้องถิ่นเครื่องมือการบริหารและพัฒนาครูในระบบโรงเรียน ประสิทธิภาพและความคิดเห็นของครูโรงเรียนประถมศึกษา โดยประเมินผลจากผู้บริหาร พบว่า โรงเรียนรับภาระเรื่องหลักสูตรมากเกินไป โรงเรียนมีการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรล่าช้า ผลกระทบที่สำคัญคือ ครูผู้เชี่ยวชาญการสอนไม่สามารถออกแบบหลักสูตรได้และปัญหาหลักที่พบคือ ยังขาดแหล่งออกแบบหลักสูตร

วิลเลียม (William, 1994) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องกลยุทธ์การใช้การนิเทศภายในโรงเรียนและการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคลากรในโรงเรียน โดยศึกษาจากครู ผู้บริหารและประธานสหภาพครูในเขตโรงเรียน K-12 ในเมืองขนาดใหญ่ของรัฐแคลิฟอร์เนียได้ รวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้แบบสำรวจประมาณค่าจากผู้บริหารโรงเรียน 159 คน และครู 195 คน จาก 11 โรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารและครูขาดความสัมพันธ์และความเข้าใจอันดีต่อกันในเรื่องการนิเทศภายในโรงเรียน ครูผู้สอนมีความเห็นว่าผู้บริหารไม่ค่อยมีการสังเกตการณ์และเยี่ยมชมห้องเรียนอยู่เป็นประจำ ผู้บริหารโรงเรียนได้ให้ความสำคัญและรับผิดชอบต่อการนิเทศภายในโรงเรียนมากกว่าการจัดการด้านอื่น ๆ และผู้วิจัยได้เสนอแนะว่าควรลดนวัตกรรมในการนิเทศภายในที่ซับซ้อนลง ควรมีการยืดหยุ่นและพัฒนากลยุทธ์ในการนิเทศภายในเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของบุคลากรในโรงเรียน

เอเรียร์ (Atria, 2000) ได้วิจัยเรื่อง ผลกระทบการประกันคุณภาพของรัฐอิลลินอยส์ และกระบวนการวางแผนพัฒนาของครูเมืองชิคาโก ที่มีทัศนคติต่อการปรับปรุงโรงเรียน การศึกษาครั้งนี้เพื่อตรวจสอบผลกระทบของการประกันคุณภาพของรัฐอิลลินอยส์และกระบวนการวางแผนพัฒนาของครูเมืองชิคาโกที่มีทัศนคติต่อการปรับปรุงโรงเรียน ผลการศึกษาพบว่า กระบวนการวางแผนเพื่อปรับปรุงและประกันคุณภาพของรัฐอิลลินอยส์ ส่งผลในทางบวกต่อทัศนคติของครูที่มีต่อการปรับปรุงโรงเรียน

กล่าวโดยสรุปว่า ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นบุคคลที่มีความสำคัญการบริหารงานวิชาการ เป็นปัจจัยบ่งชี้ถึงความสำเร็จหรือความล้มเหลวในกระบวนการบริหารสถานศึกษา ผู้วิจัยได้มุ่งศึกษา การบริหารงานวิชาการ ประกอบด้วย 6 ด้าน คือ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาการพัฒนา กระบวนการเรียนรู้การวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียนการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพ การศึกษาการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษาจากการศึกษางานวิจัยในประเทศและต่างประเทศ พบว่า ปัญหาการบริหารงานวิชาการ ในทรรณะความคิดของนักการศึกษา สามารถนำความรู้ด้านการบริหารงานวิชาการมาปรับปรุงใช้ ในการบริหารสถานศึกษา เพื่อให้ผู้บริหารใช้เป็นข้อมูลการบริหาร การพัฒนางานวิชาการของ สถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพตามความมุ่งหมายของหลักสูตรและงานด้านอื่น ๆ ที่มีความเกี่ยวข้องกับ การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ เป็นการศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 เพื่อให้การวิจัยเป็นไปตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ โดยมีรายละเอียดการดำเนินการวิจัยตามขั้นตอน ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้การเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพของเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอน โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 192 คน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอน โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 ปีการศึกษา 2560 ซึ่งใช้เกณฑ์กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตารางประมาณค่ากลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, pp. 608-610) เปิดได้จำนวน 132 คน และดำเนินการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) จำแนกตามโรงเรียน ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 จำนวนประชากร และกลุ่มตัวอย่างของครูโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2

โรงเรียนขนาดเล็ก	ประชากร (คน)	กลุ่มตัวอย่าง
บ้านยางงาม	6	4
บ้านห้วงหิน	9	6
วัดสมอโพรง	6	4
บ้านหนองไทร	9	6
บ้านเนินดินแดง	9	6
บ้านมาบเหลาชะโอน	6	4
บ้านชำสมอ	6	4
บ้านเขาตาอื่น	5	3
บ้านคลองไผ่	7	5
วัดบ้านนา	5	3
บ้านหนองคุย	6	4
วัดเขาน้อย	7	5
บ้านยุบตาหน่ง	5	3
บ้านเนินสุขสำรอง	4	3
บ้านน้ำกร่อย	5	3
วัดโพธิ์ทอง	9	6
บ้านชงโค	4	3
บ้านสองพี่น้อง	4	3
วัดปากน้ำพังราด	5	3
วัดเขากะโดน	7	5
วัดเขาสำรอง	4	3
วัดตลอดซากพง	4	3
บ้านน้ำเป็น	6	4
บ้านคลองทุเรียน	6	4
บ้านห้วยยาง	4	3
วัดพังราด	5	4

ตารางที่ 4 (ต่อ)

โรงเรียนขนาดเล็ก	ประชากร (คน)	กลุ่มตัวอย่าง
บ้านแก่งหวาย	6	4
บ้านดอนสำราญ	6	4
วัดกองดิน	4	3
บ้านเขาหินแท่น	4	3
บ้านมาบช้างนอน	5	4
วัดจำรุง	4	3
วัดสันติวัน	4	3
บ้านเต่าปูนหาย	3	2
บ้านเนินไม้หอม	3	2
รวม	192	132

เครื่องมือที่ใช้การเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามและรูปแบบการจัดชั้นเรียนที่ปฏิบัติงาน มีลักษณะแบบตรวจสอบรายการ (Check list) คือ สถานภาพทางเพศ ประสพการณ์ทำงาน และรูปแบบการจัดชั้นเรียน ซึ่งเป็นตัวแปรที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลวิจัย ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 โดยแบบสอบถามพัฒนามาจาก นิลวรรณ วัฒนา (2556) เพื่อสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัญหาการบริหารงาน วิชากร จำแนกเป็น 6 ด้าน คือ

1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา จำนวน 7 ข้อ
2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ จำนวน 6 ข้อ
3. การวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน จำนวน 4 ข้อ
4. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา จำนวน 5 ข้อ
5. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี จำนวน 6 ข้อ
6. การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา จำนวน 6 ข้อ

ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ (Rating scale) ตามแบบของลิเคอร์ท (Likert, 1976, p. 234) ดังนี้

- 5 หมายถึง ปัญหาในการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง ปัญหาในการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง ปัญหาในการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง ปัญหาในการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง ปัญหาในการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามข้อเสนอแนะแนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนใน 6 ด้าน คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี และด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพของเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือและหาคุณภาพเครื่องมือเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร ทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักการที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการ
2. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่อประธานควบคุมงานนิพนธ์ ตรวจสอบ เสนอแนะ และนำมาปรับปรุงแก้ไขเพื่อความถูกต้อง
3. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้วเสนอต่อประธานควบคุมงานนิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความสมบูรณ์ ถูกต้อง และรับข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงแบบสอบถาม นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) โดยวิธีหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม (Index of item-objective congruence: IOC) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2550, หน้า 124) โดยคัดเลือกเฉพาะข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะ ตั้งแต่ .67 ขึ้นไปมาใช้

สูตรการคำนวณ

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

R หมายถึง คะแนนของผู้ทรงคุณวุฒิ

$\sum R$ หมายถึง ผลรวมคะแนนของผู้ทรงคุณวุฒิแต่ละคน

N หมายถึง จำนวนผู้ทรงคุณวุฒิ

เกณฑ์การหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of item-objective congruence: IOC) ของผู้ทรงคุณวุฒิ มีดังนี้

ให้คะแนนเท่ากับ +1 หมายถึง แนใจว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

ให้คะแนนเท่ากับ 0 หมายถึง ไม่แนใจว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

ให้คะแนนเท่ากับ -1 หมายถึง แนใจว่าข้อคำถามไม่มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

เกณฑ์การคัดเลือกข้อคำถาม

ข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ .67 - 1.00 คัดเลือกไว้ใช้ได้

ข้อคำถามที่มีค่า IOC ต่ำกว่า .67 ควรพิจารณาปรับปรุงหรือตัดทิ้ง และความถูกต้องในการใช้ภาษา (Wording) โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน ประกอบด้วย

- ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภารดี
อนันต์นารี	อาจารย์ประจำภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
- ดร.สุรัตน์ ไชยชมภู	อาจารย์ประจำภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
- นายกิจจา จันทร์ดี	ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดเนินเขาดิน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษากระบี่ของ เขต 2

4. ให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณา จากนั้นนำข้อบกพร่องมาปรับปรุงแก้ไขและนำไปทดลองใช้ (Try out) โดยนำแบบสอบถามไปให้ครูในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ของ เขต 1 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน

5. การหาอำนาจจำแนกรายข้อ (Item discrimination) ของแบบสอบถามโดยการคำนวณค่าความสัมพันธ์ (Item-total correlation) โดยการคำนวณค่าสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson product moment correlation) ได้ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ .23 -.75

6. หาค่าเชื่อมั่นของแบบสอบถามด้วยค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach, 1990, p. 161) ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ .92

7. นำเสนอแบบสอบถามที่ผ่านการหาคุณภาพแล้วนำเสนอประธานควบคุมงานนิพนธ์ เพื่อตรวจพิจารณาเป็นขั้นตอนสุดท้าย เพื่อจัดทำเป็นฉบับสมบูรณ์เพื่อใช้เก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ขอนหนังสือจากภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 เพื่อขอความร่วมมือ ในการจัดเก็บข้อมูลจากสถานศึกษา ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2
2. ดำเนินการแจกแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่าง โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 จำนวน 132 ฉบับ โดยนำฝากกับหนังสือราชการของแต่ละโรงเรียนและโรงเรียนส่งแบบสอบถามกลับมายังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2
3. นำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมา จำนวน 132 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 จากนั้นนำแบบสอบถามที่สมบูรณ์มาตรวจสอบ ตรวจให้คะแนนตามกำหนด

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สมบูรณ์มาลงรหัส ให้คะแนนตามน้ำหนักคะแนนแต่ละข้อ และบันทึกข้อมูลลงคอมพิวเตอร์เพื่อวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ
2. ทำการวิเคราะห์ข้อมูลและนำผลการคำนวณมาวิเคราะห์ข้อมูลตามความมุ่งหมายและสมมติฐานของการศึกษาวิจัยต่อไป
 - 2.1 วิเคราะห์สถิติพื้นฐาน โดยกำหนดเกณฑ์การแปลความหมายของคะแนน พิจารณาจากคะแนนเฉลี่ย ซึ่งกำหนดเกณฑ์ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาดและบุญส่ง นิลแก้ว, 2553, หน้า 23-24)

4.51 – 5.00	หมายถึง	ปัญหาในการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับมากที่สุด
3.51 – 4.50	หมายถึง	ปัญหาในการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับมาก
2.51 – 3.50	หมายถึง	ปัญหาในการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับปานกลาง
1.51 – 2.50	หมายถึง	ปัญหาในการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับน้อย
1.00 – 1.50	หมายถึง	ปัญหาในการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับน้อยที่สุด

2.2 การทดสอบสมมติฐาน

3. นำคะแนนที่ได้ไปวิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อวิเคราะห์ค่าสถิติตามจุดมุ่งหมายและสมมติฐานที่ตั้งไว้

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมทางคณิตศาสตร์สำเร็จรูป โดยเลือกเฉพาะวิธีวิเคราะห์ข้อมูลที่สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้าและทดสอบสมมติฐานดังต่อไปนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างปัญหาการบริหารวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

2. วิเคราะห์สถิติพื้นฐานปัญหาการบริหารวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 โดยใช้การหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)

3. การทำทดสอบสมมติฐาน ปัญหาการบริหารวิชาการใน โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 จำแนกตามเพศ ประสบการณ์ทำงาน และรูปแบบการจัดชั้นเรียน

3.1 การเปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยของ 2 กลุ่ม ใช้การทดสอบที (*t*-test)

3.2 การเปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 3 กลุ่มขึ้นไป จะใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) ในกรณีที่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติของตัวแปรที่ทดสอบ จะทำการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีของ เชฟเฟ้ (Scheffe's method)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ ข้อมูลดังต่อไปนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์สำหรับการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
\bar{X}	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ย (Means)
SD	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)
t	แทน	การทดสอบโดยใช้ค่า t -test
F	แทน	ค่าสถิติทดสอบ (F -distribution)
SS	แทน	ผลบวกของคะแนนเบี่ยงเบนแต่ละตัวยกกำลังสอง
MS	แทน	ค่าความแปรปรวน
df	แทน	องศาแห่งความเป็นอิสระ (Degrees of freedom)
p	แทน	ค่าความน่าจะเป็นในการทดสอบสมมติฐาน (Probability)
*	แทน	ยอมรับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ ประสบการณ์การทำงาน และรูปแบบการจัดชั้นเรียน

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 แบ่งออกเป็น 6 ด้าน ได้แก่

1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 3) การวัดผล ประเมินผล และ เทียบโอนผลการเรียน 4) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 5) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และ เทคโนโลยีทางการศึกษา 6) การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพในสถานศึกษา

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบการศึกษาระบบบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 2 แบ่งออกเป็น 6 ด้าน ได้แก่ 1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 3) การวัดผลประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน 4) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 5) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา 6) การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพในสถานศึกษา จำแนกตามเพศ ประสบการณ์การทำงาน และรูปแบบการจัดชั้นเรียน

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะแนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 2 ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนใน 6 ด้าน คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีและด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ ประสบการณ์การทำงาน และรูปแบบการจัดชั้นเรียน ผลปรากฏดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามขนาดโรงเรียน

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	45	24.10
หญิง	87	65.90
รวม	132	100
ประสบการณ์การทำงาน		
ต่ำกว่า 5 ปี	30	22.70
ตั้งแต่ 5-10 ปี	71	53.80
มากกว่า 10 ปีขึ้นไป	31	23.50
รวม	132	100
รูปแบบการจัดชั้นเรียน		
ห้องเรียนปกติ	47	35.60
ห้องเรียนคละชั้น	85	64.40
รวม	132	100

จากตารางที่ 5 พบว่า กลุ่มตัวอย่างครูโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษากระบี่ของ เขต 2 เมื่อจำแนกตามเพศพบว่าโดยส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง 87 คน คิดเป็นร้อยละ 65.90 เพศชาย 45 คน คิดเป็นร้อยละ 34.10 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน พบว่าโดยส่วนใหญ่อยู่ตั้งแต่ 5-10 ปี จำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 53.80 รองลงมามากกว่า 10 ปี ขึ้นไป จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 23.50 และต่ำกว่า 5 ปี จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 22.70 และจำแนกตามรูปแบบการจัดชั้นเรียนพบว่าส่วนใหญ่เป็นห้องเรียนแบบคละชั้นจำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 64.40 ห้องเรียนปกติ จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 35.60

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ของ เขต 2 แบ่งออกเป็น 6 ด้าน ได้แก่

- 1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
- 2) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
- 3) การวัดผล ประเมินผล และ เทียบโอนผลการเรียน
- 4) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
- 5) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และ เทคโนโลยีทางการศึกษา
- 6) การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพในสถานศึกษา ผลปรากฏ ดังตารางที่ 6-12

ตารางที่ 6 คะแนนเฉลี่ย และความเบี่ยงเบนมาตรฐานของการศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการ ของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ของ เขต 2 โดยรวมและรายด้าน

ปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก	ระดับปัญหา		ระดับ	อันดับ ที่
	(n = 132)			
	\bar{X}	SD		
1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	3.08	.59	ปานกลาง	6
2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้	3.31	.62	ปานกลาง	4
3. การวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน	3.24	.60	ปานกลาง	5
4. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	3.48	.35	ปานกลาง	3
5. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา	3.63	.23	มาก	2
6. การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพในสถานศึกษา	3.66	.38	มาก	1
รวม	3.40	.25	ปานกลาง	

จากตารางที่ 6 พบว่าปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นข้อ 5 ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษาและข้อ 6 ด้านพัฒนาระบบการประกันคุณภาพในสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยสามลำดับแรก ได้แก่ ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพในสถานศึกษา ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา และด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ตารางที่ 7 คะแนนเฉลี่ย และความเบี่ยงเบนมาตรฐานของการศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยรวมและรายข้อ

ปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	ระดับปัญหา		ระดับ	อันดับ ที่
	(n = 132)			
	\bar{X}	SD		
1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษามีการวิเคราะห์เอกสารต่าง ๆ เพื่อกำหนดเป็นหลักสูตรสถานศึกษา	3.54	.13	มาก	3
2. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของชุมชนและท้องถิ่นในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา	3.83	.65	มาก	2
3. การวิเคราะห์ปัญหาและความต้องการของชุมชนท้องถิ่นในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา	2.78	.87	ปานกลาง	5
4. การกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย ภารกิจของสถานศึกษา ในหลักสูตรสถานศึกษา	1.65	.77	น้อย	7
5. การกำหนดสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ในหลักสูตรสถานศึกษา	4.07	.78	มาก	1
6. หลักสูตรได้มาจากกระบวนการของครู ผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการจัดทำ	2.76	.75	ปานกลาง	6
7. การปรับปรุงพัฒนาหลักสูตร โดยจัดมีการวิจัย ติดตาม และประเมินผลการใช้หลักสูตรอย่างต่อเนื่อง	2.95	.72	ปานกลาง	4
รวม	3.08	.59	ปานกลาง	

จากตารางที่ 7 พบว่าปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับปานกลางยกเว้นข้อ 5 การกำหนดสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ในหลักสูตรสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก และข้อ 4 การกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย ภารกิจ ของสถานศึกษา ในหลักสูตรสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อย เรียงลำดับข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย สามลำดับแรก ดังนี้ การกำหนดสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ในหลักสูตรสถานศึกษา การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของชุมชนและ ท้องถิ่นในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษามีการวิเคราะห์ เอกสารต่าง ๆ เพื่อกำหนดเป็นหลักสูตรสถานศึกษา ตามลำดับ ข้อที่มีคะแนนต่ำสุด ได้แก่ การจัด การเรียนรู้โดยเน้นด้านคุณธรรม จริยธรรม ตามจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษา

ตารางที่ 8 คะแนนเฉลี่ย และความเบี่ยงเบนมาตรฐานของการศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการ ของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 ด้านพัฒนากระบวนการเรียนรู้ โดยรวมและรายชื่อ

ข้อ	ปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้	ระดับปัญหา (n = 132)		ระดับ	อันดับ ที่
		\bar{X}	SD		
1.	การพัฒนากระบวนการเรียนรู้มีการส่งเสริมการจัด การเรียนรู้ที่คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล	3.81	.85	มาก	1
2.	การจัดทำข้อมูลผู้เรียนเป็นรายบุคคลเพื่อจัดการเรียนรู้ ได้เหมาะสมกับระดับความสามารถของผู้เรียน	3.16	.65	ปานกลาง	4
3.	การจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับพัฒนาการทางสมอง ของผู้เรียน	3.57	.49	มาก	2
4.	การจัดการเรียนรู้โดยเน้นด้านคุณธรรม จริยธรรม ตามจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษา	2.76	1.49	ปานกลาง	6
5.	การจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดการยอมรับ เห็นคุณค่า ในตนเอง	3.07	1.29	ปานกลาง	5
6.	การจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง	3.51	1.07	มาก	3
รวม		3.31	.62	ปานกลาง	

จากตารางที่ 8 พบว่าปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้น ข้อ 1 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้มีการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ข้อ 3 การจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับพัฒนาการทางสมองของผู้เรียน และข้อ 6 การจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยสามลำดับแรก ดังนี้ การพัฒนากระบวนการเรียนรู้มีการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล การจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับพัฒนาการทางสมองของผู้เรียน และการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ตามลำดับ ข้อที่มีคะแนนต่ำสุด ได้แก่การจัดการเรียนรู้โดยเน้นด้านคุณธรรม จริยธรรม ตามจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษา

ตารางที่ 9 คะแนนเฉลี่ย และความเบี่ยงเบนมาตรฐานของการศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 ด้านการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน โดยรวมและรายข้อ

ข้อ	ปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก ด้านการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน	ระดับปัญหา (n = 132)		ระดับ	อันดับ ที่
		\bar{X}	SD		
1.	การวัดผลและการประเมินผลตามระดับผลของ สถานศึกษา	2.98	.84	ปานกลาง	3
2.	การพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลของ สถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง	3.59	1.04	มาก	1
3.	การกำหนดรูปแบบการเทียบโอนผลการเรียนตาม ระเบียบวิธีตามประกาศของกระทรวงศึกษาธิการ	3.42	.78	ปานกลาง	2
4.	วิธีการออกหลักฐานแสดงการจบการศึกษาที่มี มาตรฐาน	2.96	1.42	ปานกลาง	4
รวม		3.24	.60	ปานกลาง	

จากตารางที่ 9 พบว่าปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 ด้านการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอน

ผลการเรียนโดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นข้อ 2 การพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยอีกสองลำดับ ได้แก่ การกำหนดรูปแบบการเทียบโอนผลการเรียนตามระเบียบวิธีตามประกาศของกระทรวงศึกษาธิการ และการวัดผลและการประเมินผลตามระเบียบผลของสถานศึกษา ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ วิธีการออกหลักฐานแสดงการจบการศึกษาที่มีมาตรฐาน

ตารางที่ 10 คะแนนเฉลี่ย และความเบี่ยงเบนมาตรฐานของการศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยรวมและรายข้อ

ข้อ	ปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	ระดับปัญหา (n = 132)		ระดับ	อันดับ ที่
		\bar{X}	SD		
1.	การจัดการเรียนการสอน โดยใช้วิจัยเป็นส่วนหนึ่งของการจัดการเรียนรู้	3.75	.80	มาก	1
2.	การบริหารจัดการครูให้ทำวิจัยเพื่อพัฒนาและแก้ไข ปัญหาผู้เรียนเป็นรายบุคคล	3.46	.95	ปานกลาง	5
3.	การนำผลการวิจัยมาใช้ปรับปรุงกระบวนการเรียน การสอน	3.54	.78	มาก	4
4.	การสร้างเครือข่ายในการวิจัยกระบวนการจัดการ เรียนรู้ภายในโรงเรียน	3.67	.84	มาก	2
5.	การสร้างเครือข่ายในการวิจัยกระบวนการจัดการ เรียนรู้ระหว่างโรงเรียน	3.55	.72	มาก	3
รวม		3.48	.35	ปานกลาง	

จากตารางที่ 10 พบว่าปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก ยกเว้นข้อ 2 การบริหารจัดการครูให้ทำวิจัยเพื่อพัฒนาและแก้ไขปัญหาผู้เรียนเป็นรายบุคคล อยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยสามลำดับแรก พบว่าข้อการจัดการเรียนการสอน โดยใช้วิจัยเป็นส่วนหนึ่งของการจัดการ

เรียนรู้มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาได้แก่ การสร้างเครือข่ายในการวิจัยกระบวนการจัดการเรียนรู้ภายในโรงเรียน และการสร้างเครือข่ายในการวิจัยกระบวนการจัดการเรียนรู้ระหว่างโรงเรียน

ตารางที่ 11 คะแนนเฉลี่ย และความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา โดยรวมและรายข้อ

ข้อ	ปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา	ระดับปัญหา		ระดับ	อันดับ ที่
		$(n = 132)$			
		\bar{X}	SD		
1.	การจัดห้องสมุดที่ประกอบด้วยศูนย์สื่อการเรียนรู้ภายในสถานศึกษา	3.46	.66	ปานกลาง	5
2.	การจัดทำระบบสารสนเทศการเรียนรู้	3.23	.67	ปานกลาง	6
3.	การจัดทำทะเบียนสื่อ และแหล่งการเรียนรู้ภายในสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพ	3.58	.95	มาก	4
4.	การจัดทำทะเบียนสื่อและแหล่งเรียนรู้ชุมชน	3.76	.81	มาก	2
5.	การจัดให้ผู้สอน จัดทำสื่อการสอนที่มีคุณภาพ	3.99	.54	มาก	1
6.	การจัดให้มีการประเมินผลคุณภาพสื่อการสอน	3.73	.87	มาก	3
รวม		3.63	.23	มาก	

จากตารางที่ 11 พบว่า ปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก ยกเว้น ข้อ 1 การจัดห้องสมุดที่ประกอบด้วยศูนย์สื่อการเรียนรู้ภายในสถานศึกษา และข้อ 2 การจัดทำระบบสารสนเทศการเรียนรู้ อยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยสามลำดับแรก พบว่า ข้อการจัดให้ผู้สอน จัดทำสื่อการสอนที่มีคุณภาพ มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาได้แก่ การจัดทำทะเบียนสื่อและแหล่งเรียนรู้ชุมชน และการจัดให้มีการประเมินผลคุณภาพสื่อการสอน ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด คือ การจัดทำระบบสารสนเทศการเรียนรู้

ตารางที่ 12 คะแนนเฉลี่ย และความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนปัญหาการบริหารงานวิชาการ
ของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2
ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพในสถานศึกษา โดยรวมและรายข้อ

ข้อ	ปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพใน สถานศึกษา	ระดับปัญหา (n = 132)		ระดับ	อันดับ ที่
		\bar{X}	SD		
1.	การแต่งตั้งคณะกรรมการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา	4.09	.75	มาก	1
2.	กิจกรรม เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ เรื่องระบบ การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	3.56	.65	มาก	5
3.	การกำหนดระบบและกลไกการประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษาที่ยึดถือปฏิบัติร่วมกัน	3.95	.98	มาก	2
4.	การจัดทำระบบสารสนเทศของสถานศึกษาอย่างเป็น ระบบ	3.61	.65	มาก	4
5.	การกำหนดสถานศึกษาให้เป็นส่วนหนึ่งของการ การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	3.73	.88	มาก	3
6.	การจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี รองรับ การปฏิบัติงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	3.01	1.27	ปานกลาง	6
	รวม	3.66	.38	มาก	

จากตารางที่ 12 พบว่าปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพ
ในสถานศึกษาโดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก ยกเว้นข้อ 6 การจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี
รองรับการปฏิบัติงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับข้อที่มี
คะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยสามลำดับแรก พบว่าข้อการกำหนดระบบและกลไกการประกัน
คุณภาพภายในสถานศึกษาที่ยึดถือปฏิบัติร่วมกัน มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา ได้แก่ การกำหนด
ระบบและกลไกการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่ยึดถือปฏิบัติร่วมกัน และการกำหนด
สถานศึกษาให้เป็นส่วนหนึ่งของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบการศึกษาศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 แบ่งออกเป็น 6 ด้าน ได้แก่ 1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 3) การวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน 4) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 5) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา 6) การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพในสถานศึกษา จำแนกตามเพศ ประสบการณ์การทำงาน และรูปแบบการจัดชั้นเรียน ผลปรากฏดังตารางที่ 13-18

ตารางที่ 13 คะแนนเฉลี่ย และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับของปัญหาการบริหารงาน วิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพในสถานศึกษา จำแนกตามเพศ โดยรวม และรายด้าน

ปัญหาการบริหารงานวิชาการ ของโรงเรียนขนาดเล็ก	ชาย				หญิง			
	\bar{X}	SD	ระดับ	อันดับ	\bar{X}	SD	ระดับ	อันดับ
1. ด้านการพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษา	3.06	.59	ปานกลาง	6	3.09	.59	ปานกลาง	6
2. ด้านการพัฒนากระบวนการ เรียนรู้	3.25	.60	ปานกลาง	4	3.34	.63	ปานกลาง	4
3. ด้านการวัดผล ประเมินผลและ เทียบโอนผลการเรียน	3.20	.59	ปานกลาง	5	3.26	.62	ปานกลาง	5
4. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพ การศึกษา	3.51	.35	มาก	3	3.46	.35	ปานกลาง	3
5. ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา	3.64	.22	มาก	1	3.62	.23	มาก	2
6. ด้านการพัฒนาระบบการ ประกันคุณภาพในสถานศึกษา	3.64	.38	มาก	1	3.66	.38	มาก	1
รวม	3.38	.25	ปานกลาง		3.40	.26	ปานกลาง	

จากตารางที่ 13 พบว่าปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 จำแนกตามเพศของครูผู้สอน โดยรวมทั้งเพศชายและเพศหญิงอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า เพศชายอยู่ในระดับมาก และระดับปานกลางระดับละสามด้าน เรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยสามลำดับแรก

พบว่า ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพในสถานศึกษา และด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษามีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดเท่ากัน รองลงมา ได้แก่ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา สำหรับ เพศหญิงรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา และด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพในสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยสามลำดับแรก พบว่าด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพในสถานศึกษา มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา ได้แก่ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา และด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ตารางที่ 14 การวิเคราะห์ปัญหาการบริหารงานวิชาการของ โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้าน

ปัญหาการบริหารงานวิชาการของ โรงเรียนขนาดเล็ก	เพศ				t	p
	ชาย		หญิง			
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD		
1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	3.06	.59	3.09	.59	-.248	.804
2. ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้อยู่	3.25	.60	3.34	.63	-.833	.406
3. ด้านการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน	3.20	.59	3.26	.62	-.500	.618
4. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	3.51	.35	3.46	.35	.691	.491
5. ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี ทางการศึกษา	3.64	.22	3.62	.23	.425	.672
6. ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพใน สถานศึกษา	3.64	.38	3.66	.38	-.318	.751
รวม	3.38	.25	3.40	.26	-.485	.629

จากตารางที่ 14 พบว่าปัญหาการบริหารงานวิชาการของ โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 จำแนกตามเพศของครูผู้สอนทั้ง โดยรวม และรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 15 คะแนนเฉลี่ย และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับของปัญหาการบริหารงาน
วิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง
เขต 2 ตามรูปแบบการจัดชั้นเรียนโดยรวมและรายด้าน

ปัญหาการบริหารงานวิชาการของ โรงเรียนขนาดเล็ก	ปกติ				คละชั้น			
	\bar{X}	SD	ระดับ	อันดับ	\bar{X}	SD	ระดับ	อันดับ
1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	3.65	.56	มาก	5	3.56	.58	มาก	6
2. ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้	3.57	.46	มาก	6	3.57	.46	มาก	5
3. ด้านการวัดผล ประเมินผลและเทียบ โอนผลการเรียน	3.69	.52	มาก	4	3.68	.53	มาก	4
4. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพ การศึกษา	3.82	.42	มาก	3	3.81	.38	มาก	3
5. ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และ เทคโนโลยีทางการศึกษา	4.05	.57	มาก	2	4.67	.58	มาก	1
6. ด้านการพัฒนาระบบการประกัน คุณภาพในสถานศึกษา	4.07	.68	มาก	1	4.16	.67	มาก	2
รวม	3.81	.46	มาก		3.91	.46	มาก	

จากตารางที่ 15 พบว่า ปัญหาการบริหารงานวิชาการของ โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 จำแนกตามรูปแบบการจัดชั้นเรียนโดยรวม
และรายด้านทั้งปกติและคละชั้นอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย
สามลำดับแรก พบว่า แบบปกติด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพในสถานศึกษา มีคะแนน
เฉลี่ยสูงสุด รองลงมา ได้แก่ ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา และด้าน
การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา สำหรับแบบคละชั้น เรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหา
น้อยสามลำดับแรก พบว่าด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา รองลงมา
ได้แก่ ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพในสถานศึกษา และด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพ
การศึกษา

ตารางที่ 16 การวิเคราะห์ปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 2 จำแนกตามรูปแบบการจัดชั้นเรียน โดยรวม และรายด้าน

ปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ขนาดเล็ก	รูปแบบการจัดชั้นเรียน				<i>t</i>	<i>p</i>
	ปกติ		คณะชั้น			
	\bar{X}	<i>SD</i>	\bar{X}	<i>SD</i>		
1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	3.65	.56	3.56	.58	1.42	.340
2. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้	3.57	.46	3.57	.46	-.005	.776
3. ด้านการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอน ผลการเรียน	3.69	.52	3.68	.53	.094	.631
4. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	3.82	.42	3.81	.38	.337	.360
5. ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี ทางการศึกษา	4.05	.57	4.67	.58	-.303	.920
6. ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพใน สถานศึกษา	4.07	.68	4.16	.67	-1.163	.81
รวม	3.81	.46	3.91	.46	-.423	.782

จากตารางที่ 16 พบว่าปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 2 จำแนกตามรูปแบบการจัดชั้นเรียน ทั้งโดยรวม และรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 17 คะแนนเฉลี่ย และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับของปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยรวมและรายด้าน

ปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ขนาดเล็ก	ต่ำกว่า 5 ปี				ตั้งแต่ 5-10 ปี				มากกว่า 10 ปี ขึ้นไป			
	\bar{X}	<i>SD</i>	ระดับ	อันดับ	\bar{X}	<i>SD</i>	ระดับ	อันดับ	\bar{X}	<i>SD</i>	ระดับ	อันดับ
1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	4.19	.61	มาก	1	4.00	.85	มาก	1	3.94	.84	มาก	2
2. ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้อ	4.07	.67	มาก	2	3.96	.86	มาก	2	4.01	.87	มาก	1
3. ด้านการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอน ผลการเรียน	3.78	.70	มาก	4	4.03	.87	มาก	4	3.90	.81	มาก	3
4. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	3.93	.68	มาก	3	4.09	.87	มาก	3	3.80	.77	มาก	4
5. ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และ เทคโนโลยีทางการศึกษา	3.73	.73	มาก	6	3.84	.67	1มาก	6	3.75	.79	มาก	6
6. ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพ ในสถานศึกษา	3.75	.73	มาก	5	3.92	.75	มาก	5	3.77	.73	มาก	5
รวม	3.91	.68	มาก		3.97	.81	มาก		3.86	.80	มาก	

จากตารางที่ 17 พบว่า ปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยรวม และรายด้านทั้งต่ำกว่า 5 ปี ตั้งแต่ 5-10 ปี และมากกว่า 10 ปี ขึ้นไป อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย สามลำดับแรก พบว่า ต่ำกว่า 5 ปี และตั้งแต่ 5-10 ปี ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา ได้แก่ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ และด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา สำหรับมากกว่า 10 ปี ขึ้นไป พบว่าด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ รองลงมา ได้แก่ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และด้านการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน

ตารางที่ 18 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยรวมและรายด้าน

ปัญหาการบริหารงาน วิชาการ	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	p
1. ด้านการพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	218	2	.109	.311	.733
	ภายในกลุ่ม	45.209	130	.350		
	รวม	45.427	132			
2. ด้านการพัฒนา กระบวนการเรียนรู้	ระหว่างกลุ่ม	2.322	2	1.161	3.124*	.047
	ภายในกลุ่ม	47.937	130	.372		
	รวม	50.258	132			
3. ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน	ระหว่างกลุ่ม	2.708	2	1.354	3.826*	.024
	ภายในกลุ่ม	45.659	130	.354		
	รวม	48.367	132			
4. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนา คุณภาพการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	156	2	.078	.630	.534
	ภายในกลุ่ม	15.976	130	.124		
	รวม	16.132	132			
5. ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี ทางการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	136	2	.068	1.270	.284
	ภายในกลุ่ม	6.897	130	.053		
	รวม	7.033	132			

ตารางที่ 18 (ต่อ)

ปัญหาการบริหารงาน วิชาการ	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	p
6. ด้านการพัฒนาระบบการ ประกันคุณภาพใน สถานศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	.545	2	.272	1.916	.151
	ภายในกลุ่ม	18.337	130	.142		
	รวม	18.881	132			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	.333	2	.167	2.600	.078
	ภายในกลุ่ม	8.267	130	.064		
	รวม	8.600	132			

* $p < .05$

จากตารางที่ 18 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน พบว่าโดยรวม และรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้นด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ และด้านการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สำหรับกรณีที่มีความแตกต่างผู้วิจัยใช้วิธีการของเชฟเฟ (Scheffe' method) ทดสอบความแตกต่างรายคู่ ดังตารางที่ 19-20

ตารางที่ 19 ผลการทดสอบความแตกต่างรายคู่ปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้

ด้านการพัฒนา กระบวนการเรียนรู้	\bar{X}	ต่ำกว่า 5 ปี	ตั้งแต่ 5-10 ปี	มากกว่า 10 ปีขึ้นไป
		3.24	3.24	3.55
ต่ำกว่า 5 ปี	3.24	-	.207	.002*
ตั้งแต่ 5-10 ปี	3.24	-	-	.031*
มากกว่า 10 ปีขึ้นไป	3.55	-	-	-

* $p < .05$

จากตารางที่ 19 ผลการทดสอบความแตกต่างรายคู่ปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ พบว่ามีความแตกต่างกัน 2 คู่ ได้แก่ ประสบการณ์การทำงานต่ำกว่า 5 ปี กับมากกว่า 10 ปีขึ้นไป และตั้งแต่ 5-10 ปี กับมากกว่า 10 ปีขึ้นไป โดยประสบการณ์มากกว่า 10 ปีขึ้นไปมีนัยสำคัญสูงกว่า

ตารางที่ 20 ผลการทดสอบความแตกต่างรายคู่ปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ด้านการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน

การวัดผล ประเมินผลและ เทียบโอนผลการเรียน	\bar{X}	ต่ำกว่า 5 ปี	ตั้งแต่ 5-10 ปี	มากกว่า 10 ปีขึ้นไป
		3.14	3.17	3.50
ต่ำกว่า 5 ปี	3.14	-	.883	.038*
ตั้งแต่ 5-10 ปี	3.17	-	-	.070
มากกว่า 10 ปีขึ้นไป	3.50	-	-	-

* $p < .05$

จากตารางที่ 20 ผลการทดสอบความแตกต่างรายคู่ปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ด้านการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน พบว่าระหว่างประสบการณ์การทำงานต่ำกว่า 5 ปี กับมากกว่า 10 ปี ขึ้นไป แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้น ไม่แตกต่างกัน

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 2 ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนใน 6 ด้าน คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีและด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ดังนี้

1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา มีข้อเสนอแนะดังนี้ ควรประชุมวางแผนร่วมกันระหว่างผู้บริหารครูและคณะกรรมการสถานศึกษาในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา จากวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายและเป้าประสงค์ของสถานศึกษา จัดอบรมครูใน โรงเรียนให้มีความรู้เกี่ยวกับ

หลักสูตรอุดมมุ่งหมาย โครงสร้างและแนวทางการดำเนินการของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับด้านการพัฒนาหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้

2. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ มีข้อเสนอแนะดังนี้ ควรจัดอบรมครู เกี่ยวกับการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้แก่ครูผู้สอนตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ จัดอบรมครูเรื่องเทคนิคการสอน ให้สอดคล้องกับหลักสูตรและจัดหาอุปกรณ์ให้เหมาะสม ควรให้ขวัญ กำลังใจ และยกย่องชมเชย ครูที่ประสบความสำเร็จด้านการเรียนการสอน

3. ด้านการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน มีข้อเสนอแนะดังนี้ ควรจัดอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อให้ได้ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีและขั้นตอนการวัดและประเมินผล การสร้างเครื่องมือในการวัดผลแบบต่าง ๆ ร่วมกันวิเคราะห์จุดประสงค์การเรียนรู้เพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือวัดผลและประเมินผลให้ครอบคลุมจุดประสงค์การเรียนรู้ ส่งเสริมให้ครูพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลให้ได้มาตรฐาน

4. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีข้อเสนอแนะดังนี้ ควรจัดอบรมครูเกี่ยวกับการวิจัยเพื่อคุณภาพการศึกษาในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ ส่งเสริมให้ครูทำการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา สนับสนุนงบประมาณในการวิจัยเพื่อลดภาระของครูผู้วิจัย

5. ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี มีข้อเสนอแนะดังนี้ ควรจัดให้มีการศึกษาวิเคราะห์ความจำเป็นในการใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อจัดการเรียนการสอน สนับสนุน ส่งเสริมให้ครูผลิตพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

6. ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา มีข้อเสนอแนะดังนี้ ควรประชุมเชิงปฏิบัติการ การกำหนดมาตรฐานการศึกษาระดับสถานศึกษาที่ครอบคลุมสาระการเรียนรู้ และผลการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับสภาพของผู้เรียนและมาตรฐานการศึกษาจัดระบบสารสนเทศที่มีข้อมูลเพียงพอต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา จัดให้มีการนำผลการนิเทศมาใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอน

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในการวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ของการวิจัยคือเพื่อศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 เพื่อเปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 และเพื่อหาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 132 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเพื่อการวิจัย เรื่อง ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 จำนวน 34 ข้อ นำไปหาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) โดยวิธีหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม (Index of item-objective congruence: IOC) มีค่าอำนาจจำแนกเท่ากับ .23-.75 ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .92 สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลได้แก่การทดสอบที (*t*-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) ในกรณีที่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติของตัวแปรที่ทดสอบ จะทำการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe's method) การแจกแจงความถี่และร้อยละ

สรุป

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์การศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาทางด้านพบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับมากสองด้าน นอกนั้นอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพในสถานศึกษามีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

1.1 ปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากสามข้อ ระดับน้อยหนึ่งข้อ นอกนั้นอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีข้อการกำหนดสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ในหลักสูตรสถานศึกษามีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด

1.2 ปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า อยู่ในระดับมาก และระดับปานกลางระดับละสามข้อ โดยมีข้อการพัฒนากระบวนการเรียนรู้มีการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด

1.3 ปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 ด้านการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียนโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากหนึ่งข้อ นอกนั้นอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีข้อการพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด

1.4 ปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า อยู่ในระดับปานกลางหนึ่งข้อ นอกนั้นอยู่ในระดับมาก โดยมีข้อการจัดการเรียนการสอน โดยใช้วิจัยเป็นส่วนหนึ่งของการจัดการเรียนรู้มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด

1.5 ปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า อยู่ในระดับปานกลางสองข้อ นอกนั้นอยู่ในระดับมาก โดยมีข้อการจัดให้ผู้สอน จัดทำสื่อการสอนที่มีคุณภาพ มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด

1.6 ปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพในสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า อยู่ในระดับปานกลางหนึ่งข้อ นอกนั้นอยู่ในระดับมาก โดยมีข้อการกำหนดระบบและกลไกการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่ยึดถือปฏิบัติร่วมกัน มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด

2. ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบการศึกษาศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 จำแนกตามเพศ ประสบการณ์การทำงาน รูปแบบการจัดชั้นเรียน และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ดังนี้

2.1 ปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 จำแนกตามเพศของครูผู้สอนทั้งโดยรวม และรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.2 ปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 จำแนกตามรูปแบบการจัดชั้นเรียนทั้งโดยรวม และรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.3 ปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน พบว่าโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ และด้านการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นไม่แตกต่างกัน

3. ข้อเสนอแนะแนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนใน 6 ด้าน คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีและด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ปรากฏผลดังนี้

3.1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา มีข้อเสนอแนะดังนี้ ประชุมวางแผนร่วมกัน ระหว่างผู้บริหารครูและคณะกรรมการสถานศึกษาในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา จากวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายและเป้าประสงค์ของสถานศึกษา จัดอบรมครูในโรงเรียนให้มีความรู้เกี่ยวกับ หลักสูตรจุดมุ่งหมาย โครงสร้างและแนวทางการดำเนินการของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับด้านการพัฒนาหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้

3.2 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ มีข้อเสนอแนะดังนี้จัดอบรมครูเกี่ยวกับการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้แก่ครูผู้สอนตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ จัดอบรมครูเรื่องเทคนิค การสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตรและจัดหาอุปกรณ์ให้เหมาะสม ควรให้ขวัญ กำลังใจ และยกย่อง ชมเชยครูที่ประสบความสำเร็จด้านการเรียนการสอน

3.3 ด้านการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน มีข้อเสนอแนะดังนี้
จัดอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อให้ได้ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีและขั้นตอนการวัดและประเมินผล การสร้างเครื่องมือในการวัดผลแบบต่าง ๆ ร่วมกันวิเคราะห์จุดประสงค์การเรียนรู้เพื่อนำไปใช้เป็น แนวทางในการสร้างเครื่องมือวัดผลและประเมินผลให้ครอบคลุมจุดประสงค์การเรียนรู้ ส่งเสริมให้ ครูพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลให้ได้มาตรฐาน

3.4 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีข้อเสนอแนะดังนี้จัดอบรมครูเกี่ยวกับการวิจัยเพื่อคุณภาพการศึกษาในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ ส่งเสริมให้ครูทำการวิจัยเพื่อพัฒนา คุณภาพการศึกษา สนับสนุนงบประมาณในการวิจัยเพื่อลดภาระของครูผู้วิจัย

3.5 ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี มีข้อเสนอแนะดังนี้ จัดให้มีการศึกษาวิเคราะห์ความจำเป็นในการใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อจัดการเรียนการสอน สนับสนุน ส่งเสริมให้ครูผลิตพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของ โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 2 มีประเด็นสำคัญ จากการค้นพบ จากการศึกษาตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย กรอบแนวคิด และสมมติฐานของ การวิจัยมีสาระที่น่าสนใจในการอภิปรายผล ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์การศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณา รายด้านพบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับมากสองด้านนอกนั้นอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีด้านการพัฒนา ระบบการประกันคุณภาพในสถานศึกษามีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 2 ได้กำหนดยุทธศาสตร์พัฒนาการบริหาร จัดการ โรงเรียนขนาดเล็ก เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการและยกระดับคุณภาพการศึกษา โรงเรียนขนาดเล็ก ได้แก่ กลยุทธ์ที่ 1 พัฒนาระบบการบริหารจัดการ โรงเรียนขนาดเล็ก กลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนใน โรงเรียนขนาดเล็ก กลยุทธ์ที่ 3 ส่งเสริมการระดมทรัพยากร และความร่วมมือจากชุมชน หน่วยงานภาครัฐและเอกชน เพื่อร่วมพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็ก และ กลยุทธ์ที่ 4 การนิเทศ ติดตามผลการดำเนินงานของโรงเรียนขนาดเล็ก ที่มีพันธกิจที่สอดคล้องกับ สภาพปัญหาที่เกิดขึ้นภายในโรงเรียนขนาดเล็ก นั่นคือ ผู้บริหาร โรงเรียนขนาดเล็กส่วนใหญ่ขาด ทักษะในการบริหารจัดการ ซึ่งมีบริบทที่แตกต่างไปจากโรงเรียนขนาดอื่น ครูส่วนใหญ่ขาดทักษะ ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญที่มีประสิทธิภาพต่างจากครูใน

โรงเรียนขนาดอื่น โรงเรียนขนาดเล็กได้รับการจัดสรรบุคลากร งบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ ครุภัณฑ์ สิ่งก่อสร้างเป็นจำนวนน้อย โรงเรียนขนาดเล็กส่วนใหญ่มีการประสานงานกับหน่วยงาน องค์กรอื่น ทั้งภาครัฐและเอกชนมีน้อย ดังที่กมล ภูประเสริฐ (2544, หน้า 7-8) ได้กล่าวถึงกระบวนการบริหาร ด้านการวางแผนพัฒนา หรือการวางแผนกลยุทธ์ ซึ่งเป็นการวางแผนที่มีพื้นฐานมาจากสภาพที่เป็น ปัญหา หรือความต้องการที่จะพัฒนางานและกำลังงบประมาณ สอดคล้องกับดวงเพ็ญ ทுகิต (2550) ได้ทำวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการบริหารงานวิชาการ ตามความคิดของครู โรงเรียน ขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา อุทัยธานี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารงาน วิชาการ ตามความคิดเห็นของครูโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และยังสอดคล้องกับศิริพร ทาทราย (2552) ได้ทำการวิจัยเรื่องปัญหา และแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ปัญหา และแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

1.1 ปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากสามข้อ ระดับน้อยหนึ่งข้อ นอกนั้นอยู่ในระดับ ปานกลาง โดยมีข้อการกำหนดสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ในหลักสูตร สถานศึกษามีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาระยะของ เขต 2 ได้กำหนดยุทธศาสตร์ในการพัฒนา ข้อ 2 พัฒนาระบบการเรียนการสอน และการประกันคุณภาพการศึกษาซึ่งได้กำหนดมาตรการไว้ว่าให้มีการพัฒนาหลักสูตรการเรียน การสอน เป็นปัจจัยที่โรงเรียนขนาดเล็กได้นำไปดำเนินการบริหารงานวิชาการให้ประสบผลตาม เป้าหมาย (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2, 2559) ดังที่ กุญญา เทียง

ตรง (2550, หน้า 38) กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตร หมายถึงการปรับขยายหรือสร้าง หลักสูตรของสถานศึกษาตามแนวทางในข้อกำหนดของการจัดการศึกษาที่จะพัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถให้แต่ละบุคคลได้พัฒนาเต็มศักยภาพนำความรู้สู่การปฏิบัติได้ซึ่งสถานศึกษาเป็นผู้ วางแผนพัฒนาหลักสูตรเพื่อนำไปพัฒนาผู้เรียนนั่นเอง สอดคล้องกับสมชาย ล้อมวงส์ (2549) ได้ทำ วิจัยเรื่องปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 2 ผลการศึกษาพบว่าปัญหาการบริหารงานวิชาการ ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้อยู่ในระดับปานกลาง และยังสอดคล้องกับศิริพร ทาทราย (2552) ได้ทำการวิจัยเรื่องปัญหา และแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ปัญหา และแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ ด้านบริหารหลักสูตรอยู่ในระดับปานกลาง

1.2 ปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า อยู่ในระดับมาก และระดับปานกลางระดับละสามข้อ โดยมีข้อการพัฒนากระบวนการเรียนรู้มีการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 ได้ให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดกิจกรรมการเรียนรู้จึงได้กำหนดแนวทางการดำเนินงานให้กับโรงเรียนขนาดเล็กกล่าวคือ โรงเรียนวางแผนจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างหลากหลาย ใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้เพื่อการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ จัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้ได้ตามมาตรฐานที่หลักสูตรกำหนด (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2, 2559) นอกจากนี้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 ได้จัดให้มีการพัฒนาบุคลากรเรื่องเทคนิควิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีความเหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนขนาดเล็ก ดังเช่น เทคนิควิธีการจัดการเรียนการสอนแบบคละชั้น และแบบบูรณาการ ในทุกระดับชั้น เป็นต้น ดังที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 ได้กำหนดกลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนขนาดเล็ก ความว่าให้มีการอบรมสัมมนาผู้บริหารและครู เพื่อทบทวนเนื้อหา สาระ เทคนิควิธีการจัดการเรียนการสอนแบบคละชั้น และแบบบูรณาการ ระดับ ป.1 - ป.6 จำนวน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ สอดคล้องกับกระทรวงศึกษาธิการ (2551, หน้า 10) ได้กล่าวถึงการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ไว้ว่าส่งเสริมให้ครูได้รับการพัฒนา วิธีการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลายและต่อเนื่อง เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ตามความเหมาะสม ยังสอดคล้องกับสมชาย ล้อมวงศ์ (2549) ได้ทำวิจัยเรื่องปัญหาและแนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 2 ผลการศึกษาพบว่าข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 2 ครูปฏิบัติการสอนเสนอแนะ คือ ควรมีการจัดอบรมครูในการสังเคราะห์หลักสูตรส่งเสริมการเรียนการสอนที่เน้นให้นักเรียนค้นคว้าหาความรู้จากสิ่งใกล้ตัว นำกรณีศึกษาแบบวิทยาศาสตร์มาปรับปรุงการเรียนการสอน สอดคล้องกับชัชชัย สิงห์จันทร์ (2551) ได้ทำวิจัยเรื่องแนวทางการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพะเยา เขต 1 ผลการศึกษาพบว่าแนวทางการบริหารคือสนับสนุนให้ครูผู้สอนมีโอกาสเข้าร่วมประชุมอบรมและสัมมนาจากหน่วยงานอื่น

1.3 ปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 ด้านการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียนโดยรวม

อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากหนึ่งข้อ นอกนั้นอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีข้อการพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 ได้ใช้แนวทางการปฏิบัติการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, หน้า 18) อย่างสมบูรณ์ครบถ้วน ประกอบด้วย มีการกำหนดระเบียบวัดและประเมินผล การจัดการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ มีการพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผล งานทะเบียน การเทียบโอนผลการเรียน และการตัดสินใจการอนุมัติผลการเรียนผ่านช่วงชั้น และการออกหลักฐานแสดงผลการจบการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในงานใดที่ครูผู้รับผิดชอบยังขาดความรู้ความเข้าใจ ทางสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 ได้จัดให้มีการอบรมสัมมนาอย่างสม่ำเสมอ ดังที่กระทรวงศึกษาธิการ (2551, หน้า 18) ได้เสนอแนะการพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลไว้ว่า เข้าร่วมการอบรมพัฒนาการจัดสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผล เพื่อให้ครูได้มีความรู้ความเข้าใจ เป็นต้น สอดคล้องกับวรรณวิชา เกาวิเศษ (2549) ได้ทำวิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาใน โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาใน 10 จังหวัดภาคใต้ ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่หลากหลาย และยังสอดคล้องกับแดนน์ (Dann, 1994) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการวัดผลนักเรียนใน โรงเรียนประถมศึกษา จากการสำรวจพัฒนาการต่าง ๆ ในสาขาการวัดผล พบว่า ยังมีการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้องปฏิสัมพันธ์ของนักเรียนและครูในกระบวนการวัดผลระหว่างเรียนของโรงเรียนประถมศึกษาไม่มากนัก ผลการวิจัยนี้ได้เสนอผลการวิเคราะห์และประเด็นสำหรับการพัฒนาวิธีแนวทางการปฏิบัติในการวัดผลดังกล่าว โดยเฉพาะอย่างยิ่งความสัมพันธ์ของการวัดผลกับหลักสูตร การเก็บระเบียบ การออกข้อสอบ การใช้มาตรวัด เป็นต้น

1.4 ปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า อยู่ในระดับปานกลางหนึ่งข้อ นอกนั้นอยู่ในระดับมาก โดยมีข้อการจัดการเรียนการสอนโดยใช้วิจัยเป็นส่วนหนึ่งของการจัดการเรียนรู้มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าครูผู้สอน ได้ทำการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาอยู่ตลอดเวลา จะสังเกตได้จากการศึกษาหาสาเหตุ และสังเกตในขณะที่กำลังสอน ทั้งในด้านเนื้อหา วิธีสอน ตลอดจนพฤติกรรมของผู้เรียน และปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น การกระทำของครูผู้สอนดังกล่าวนี้ จัดเป็นการทำการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนเพียงแต่ไม่ได้ใช้วิธีการตามกระบวนการวิจัยอย่างเป็นระบบ ครูผู้สอนได้มีการพัฒนาตนเองในด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาจึงส่งผล

ให้ครูการจัดทำงานวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างเป็นระบบสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 30 ที่เน้นการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ โดยระบุให้สถานศึกษาพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งการส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2553, หน้า 44-45) สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่เน้นการทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่กำหนดให้เป็นการกิจของผู้สอน 3 ประการ คือ จัดกระบวนการเรียนการสอนและใช้วิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ มาตรา 24 (5) ทำวิจัยเพื่อจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา มาตรา 30 และนำผลการวิจัยมาใช้ในการปรับปรุง กระบวนการเรียนการสอน มาตรา 30 (รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ, 2552, หน้า 117)

1.5 ปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า อยู่ในระดับปานกลางสองข้อ นอกนั้นอยู่ในระดับมาก โดยมีข้อการจัดให้ผู้สอน จัดทำสื่อการสอนที่มีคุณภาพ มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดเล็กได้เล็งเห็นว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่จะสามารถส่งผลต่อผู้เรียนให้บรรลุตัวชี้วัด ได้นั้นต้องมีสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเป็นปัจจัยที่สำคัญ ที่ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างรวดเร็วเด่นชัด ดังที่กระทรวงศึกษาธิการ (2551, หน้า 32) ได้กล่าวว่กำหนดการจัดการเกี่ยวกับ สื่อการเรียนรู้เนื่องจากเป็นเครื่องมือส่งเสริมสนับสนุนการจัดกระบวนการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนเข้าถึงความรู้ ทักษะกระบวนการและคุณลักษณะตามมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ การเลือกใช้สื่อควรเลือกให้มีความเหมาะสมกับระดับพัฒนาการและลีลาการเรียนรู้ที่หลากหลายของผู้เรียน ครูผู้สอนจึงมีการจัดทำ การเลือกใช้ และการประเมินคุณภาพสื่อการเรียนรู้ที่ใช้ในสถานศึกษา โดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับหลักสูตร วัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ และคำนึงถึงหลักการสำคัญของสื่อการเรียนรู้ เช่น ความสอดคล้องกับหลักสูตร วัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ การจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียน เนื้อหา มีความถูกต้องและทันสมัย ไม่กระทบความมั่นคงของชาติ ไม่ขัดต่อศีลธรรม มีการใช้ภาษาที่ถูกต้อง รูปแบบการนำเสนอที่เข้าใจง่ายและน่าสนใจ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552, หน้า 32)

1.6 ปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพในสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า อยู่ในระดับปานกลางหนึ่งข้อ นอกนั้นอยู่ในระดับมาก โดยมีข้อการกำหนดระบบและกลไกการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่ยึดถือปฏิบัติร่วมกัน

มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 ได้กำหนดเป้าหมายสภาพการบริหารจัดการ โรงเรียนขนาดเล็กไว้ว่า เชิงคุณภาพ โรงเรียนขนาดเล็กได้รับการประกันคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน โดยมีแนวทางการดำเนินงานกล่าวคือ การส่งเสริมช่วยเหลือ กำกับ โรงเรียนในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพ โรงเรียน และแผนปฏิบัติ ราชการประจำปี โดยผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษา การรายงานผลปฏิบัติ ราชการประจำปี ตลอดจนดำเนินการกำกับ ติดตามความก้าวหน้าในการปฏิบัติงานของโรงเรียน เป็นรายโรง (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2, 2559) ทางโรงเรียนขนาดเล็ก จึงได้ดำเนินการจัดระบบการประกันคุณภาพในสถานศึกษาอย่างเป็นลำดับขั้นตอน ดังนี้ มีการจัด ระบบบริหารและสารสนเทศ การพัฒนามาตรฐานการศึกษา การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา หรือแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการประจำปี การดำเนินงานตามแผน การตรวจสอบและทบทวน คุณภาพการศึกษาประจำปี การประเมินคุณภาพการศึกษา การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี การผุดงระบบการประกันคุณภาพการศึกษาโดยการจัดระบบประกันคุณภาพ กระทรวงศึกษาธิการ (2551, หน้า 35-36)

2. การเปรียบเทียบการศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการของ โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 จำแนกตามเพศ ประสบการณ์การทำงาน รูปแบบการจัดชั้นเรียน และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ผลปรากฏดังนี้

2.1 ปัญหาการบริหารงานวิชาการของ โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 จำแนกตามเพศของผู้สอนทั้งโดยรวม และรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาของ เขต 2 ได้กำหนดทิศทางการบริหารและการจัดการศึกษาขึ้นพื้นฐานตามกรอบ การจัดทำแผนปฏิบัติราชการของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งเป็นไปตาม แผนปฏิบัติราชการของกระทรวงศึกษาธิการ มีการกำหนด วิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าประสงค์ ไว้อย่างเด่นชัด (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2) มีการกำหนดแนวทางการ ดำเนินงานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาการศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 คือ บริหารอัตรากำลัง ครูภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาให้เอื้อต่อรูปแบบการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนขนาด เล็ก หรือเกลี่ยอัตรากำลังให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น การจัดศูนย์เครือข่าย หรือการได้รับสนับสนุน บุคลากรจากแผนงาน/ โครงการอื่น ๆ สนับสนุนบุคลากร พนักงานธุรการ อัตรากำลังชั่วคราว หรือ พนักงานราชการ หรือวิทยากรภายนอกในกรณี โรงเรียนขนาดเล็กที่ขาดแคลนอัตรากำลัง (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2, 2559) สอดคล้องกับ พิทักษ์ อักษรศิลป์ (2554) ได้ศึกษาสภาพปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบ้านบึง “อุตสาหกรรมนุเคราะห์”

อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 18 พบว่า การเปรียบเทียบสภาพปัญหาการบริหารงานวิชาการ จำแนกตามเพศในการทำงานโดยรวม และรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.2 ปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 จำแนกตามรูปแบบการจัดชั้นเรียนทั้งโดยรวม และรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ได้กำหนดกลยุทธ์เพื่อพัฒนาการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็ก โดยมีเป้าหมาย ในระยะที่ 1 พัฒนาระบบการบริหารจัดการ และระบบการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนแบบต่าง ๆ เช่น การสอนแบบบูรณาการ การสอนแบบคละชั้น และการดำเนินตามโครงการพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็ก ในกลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนขนาดเล็ก ได้แก่อบรมสัมมนาผู้บริหารและครู เพื่อทบทวนเนื้อหา สาระ เทคนิควิธีการจัดการเรียนการสอนแบบคละชั้น และแบบบูรณาการ ระดับ ป.1 - ป.6 จำนวน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ นิเทศ ติดตามผลการจัดการเรียนการสอนโรงเรียนขนาดเล็กทุกโรงเรียน ภาคเรียนละ 1 ครั้ง/โรงเรียน ศึกษาวิจัยผลการดำเนินงาน สภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนแบบคละชั้นและแบบบูรณาการ ศึกษาดูงานโรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนแบบคละชั้นที่ได้ผลดี ประสบผลสำเร็จ เพื่อนำมาเป็นแนวทางพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2, 2559) สอดคล้องกับนิลวรรณ วัฒนา (2556) ได้ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี ผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานวิชาการ จำแนกตามสถานภาพและรูปแบบการจัดชั้นเรียนพบว่า มีสภาพปฏิบัติงานด้านการบริหารวิชาการ โดยรวมไม่แตกต่างกัน

2.3 ปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน พบว่าโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ และด้านการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นไม่แตกต่างกัน ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าครูที่มีประสบการณ์การทำงานมากมักจะพบปัญหาต่าง ๆ มาอย่างนานปีการสามารถต่อสู้กับการแก้ปัญหาต่างๆ ได้เป็นอย่างดี เป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดความรู้ความชำนาญที่ก่อเกิดกับครูผู้สอน สอดคล้องกับ ประพันธ์ เม้าเวียงแก (2548) ได้ทำการวิจัยเรื่องการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 2 ตามขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ ในสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล 12 ด้าน ผลการวิจัยพบว่า ข้าราชการ

ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพ การบริหารงานวิชาการแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับ นันทกร คัมภีร์พงศ์ (2550, หน้า 49-50) ที่กล่าวว่าประสบการณ์ย่อมก่อให้เกิดความรู้ ความชำนาญ ทักษะ และทัศนคติ ทุกคนได้รับประสบการณ์ไม่เท่าเทียมกัน ผู้ที่มีประสบการณ์มากกว่าจะเรียนรู้ และปฏิบัติงานได้ เป็นผลสำเร็จดีกว่าผู้ที่มีประสบการณ์น้อย และประสบการณ์ทำให้คนรู้ว่ามีความเสี่ยง และกล้า เผชิญปัญหาได้ดี ทั้งช่วยพัฒนาความคิด สามารถเลือกทางเลือกได้ดี และพบว่าประสบการณ์เป็น ปัจจัยช่วยให้ปฏิบัติงานดีขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ครูผู้สอนจะต้อง จัดกระบวนการเรียนรู้ให้ยืดหยุ่นตามความเหมาะสม โดยจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้อง กับความสนใจ ความถนัดของผู้เรียน ตลอดจนผู้ที่มีความสามารถพิเศษและผู้ที่มีความบกพร่องหรือ ด้วยโอกาส โดยฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการการเผชิญสถานการณ์การประยุกต์ใช้ความรู้ กระทรวงศึกษาธิการ (2551, หน้า 10) และด้านการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียนนั้น ครูผู้สอนเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญจะต้องเป็นผู้ที่มีการดำเนินการประเมินผลก่อนเรียน ประเมินผล ระหว่างเรียน หลังการเรียน และปลายปี เลือ่วิธีการประเมิน เครื่องมือการประเมินอย่างหลากหลาย ช่อมเสริม ปรับปรุงแก้ไขผลการเรียนของผู้เรียนที่ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน และส่งเสริมผู้เรียนที่ ผ่านเกณฑ์การประเมินให้พัฒนาการประเมินให้พัฒนาสูงสุดเต็มความสามารถ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, หน้า 18) ซึ่งต้องอาศัยครูผู้ที่มีประสบการณ์ ที่มีความชำนาญการ จะสามารถปฏิบัติงาน ดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพมากกว่าผู้ที่มีประสบการณ์น้อย

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัย การมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษาของ โรงเรียนชุมชนวัดตะเคียนงาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 สรุปได้ข้อเสนอแนะได้ดังนี้

1. ผู้บริหารโรงเรียนควรมีการส่งเสริมให้ครูผู้สอน ควรประชุมวางแผนร่วมกันระหว่าง ผู้บริหารครูและคณะกรรมการสถานศึกษาในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาจากวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายและเป้าประสงค์ของสถานศึกษา จัดอบรมครูในโรงเรียนให้มีความรู้เกี่ยวกับหลักสูตร จุดมุ่งหมาย โครงสร้างและแนวทางการดำเนินการของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานส่งเสริมให้ครู มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับด้านการพัฒนาหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้

2. ผู้บริหารโรงเรียนควรจัดอบรมครู เกี่ยวกับการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้แก่ครูผู้สอน ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ จัดอบรมครูเรื่องเทคนิคการสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตรและจัดหา อุปกรณ์ให้เหมาะสม ควรให้ขวัญ กำลังใจ และยกย่องชมเชยครูที่ประสบความสำเร็จด้านการเรียน การสอน

3. ผู้บริหารโรงเรียนควรจัดอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อให้ได้ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับวิธี และขั้นตอนการวัดและประเมินผล การสร้างเครื่องมือในการวัดผลแบบต่าง ๆ ร่วมกันวิเคราะห์ จุดประสงค์การเรียนรู้เพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือวัดผลและประเมินผลให้ครอบคลุมจุดประสงค์การเรียนรู้ ส่งเสริมให้ครูพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลให้ได้มาตรฐาน

4. ผู้บริหารโรงเรียนควรจัดอบรมครูเกี่ยวกับการวิจัยเพื่อคุณภาพการศึกษาในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ ส่งเสริมให้ครูทำการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา สนับสนุนงบประมาณในการวิจัยเพื่อลดภาระของครูผู้วิจัย

5. ผู้บริหารโรงเรียนควรจัดให้มีการศึกษาวิเคราะห์ความจำเป็นในการใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อจัดการเรียนการสอน สนับสนุนส่งเสริมให้ครูผลิตพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

6. ผู้บริหารโรงเรียนควรประชุมเชิงปฏิบัติการ การกำหนดมาตรฐานการศึกษาระดับสถานศึกษาที่ครอบคลุมสาระการเรียนรู้ และผลการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับสภาพของผู้เรียนและมาตรฐานการศึกษาจัดระบบสารสนเทศที่มีข้อมูลเพียงพอต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา จัดให้มีการนำผลการนิเทศมาใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอน

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยเพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารงานวิชาการ ในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2

2. ควรมีการวิจัยเพื่อศึกษาปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาการบริหารงานวิชาการ ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2

บรรณานุกรม

- กมล ภูประเสริฐ. (2544). การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: ทิพย์พับบลิเคชั่น.
กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ:
โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). แนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา
ตามกฎกระทรวง หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553.
กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
กวี วงศ์พุ่ม. (2550). ภาวะผู้นำ. กรุงเทพฯ: บี.เค.อินเตอร์ปริ้นท์.
กิ่งเพชร ส่งเสริม. (2552). การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรวมแบบคละชั้นที่มีเด็กที่มีความ
ความต้องการพิเศษในโรงเรียนประถมศึกษา. ปรินญานิพนธ์การศึกษาคุณวุฒิปบัณฑิต,
สาขาวิชาการศึกษาศิลปะ, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
กิตติมา ปรีดีดิลก. (2549). ทฤษฎีบริหารองค์การ. กรุงเทพฯ: ชนะการพิมพ์.
กุลชญา เทียงตรง. (2550). การบริหารงานวิชาการตามแนวการปฏิรูปการศึกษาของสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โรงเรียนเทศบาลเขตการศึกษา 5.
วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏ
กาญจนบุรี.
ดวงเพ็ญ ทுகิต. (2550). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการบริหารงานวิชาการตามความคิดเห็นของครู
โรงเรียนขนาดเล็กสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุทัยธานี เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร
มหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏ
นครสวรรค์.
ธวัชชัย สิงห์จันทร์. (2551). แนวทางการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาพะเยา เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหาร
การศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
นิรมล ศตวุฒิ. (2550). การจัดการศึกษาในโรงเรียนแบบเชิญชวน (Inviting schools).
วารสารวิชาการ, 10(3), 67-72.
นิลวรรณ วัฒนา. (2556). การบริหารงานวิชาการ ใน โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดชลบุรี. สารนิพนธ์การศึกษา
มหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ.

- บุญชม ศรีสะอาด และบุญส่ง นิลแก้ว. (2553). การอ้างอิงประชากรเพื่อใช้เครื่องแบบ มาตราส่วน
ประมาณค่ากับกลุ่มตัวอย่าง. *วารสารการวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
มหาสารคาม*, 3(1), 24.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). *การวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- บุญทิพย์ สุริยวงศ์. (2544). *ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับมาตรฐานระบบ
คุณภาพ ISO 9002 ของโรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัย
ราชภัฏจันทรเกษม
- บุญเลิศ โยธารักษ์. (2544). *การสนับสนุนการปฏิบัติงานทางวิชาการของครูจากโรงเรียนสตรี
มารดาพิทักษ์ จังหวัดจันทบุรี*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหาร
การศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ประพันธ์ เม้าเวียงแก. (2548). *การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาเลย เขต 2*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา,
คณะครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2553). *การบริหารงานวิชาการ*. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี.
- พร้อมพิไล บัวสุวรรณ. (2550). การวิจัยเชิงคุณภาพกับกระบวนการทัศน์ใหม่ทางการบริหารการศึกษา.
วารสารวิชาการศึกษาศาสตร์ปริทัศน์, 22(2), 5-15.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2550). *วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์* (พิมพ์ครั้งที่ 6).
กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- พิทักษ์ อักษรศิลป์. (2554). *สภาพปัญหาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนบ้านบึง “อุตสาหกรรม
นุเคราะห์” อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18*.
งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์,
มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ภูวนัย ปัฐพี. (2559). *ศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน
ประถมศึกษากลุ่มศรีราชา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3*.
งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์,
มหาวิทยาลัยบูรพา.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. (2551). *การพัฒนาหลักสูตรและสื่อการสอนหน่วยที่ 8 -15*.
(พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- รุจิร ภู่อาระ. (2551). *การบริหารหลักสูตรในสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ: บั๊ค พอยท์.

- รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ. (2552). *การบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: นาคศิลป์โฆษณา.
- วรรณวิษา เภาวิเศษ. (2549). *สภาพและปัญหาการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาใน 10 จังหวัดภาคใต้*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะครุศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วัฒน์ะ ปาละพันธุ์. (2546). *ความสามารถในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนศรีราชา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชลบุรี*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วาสนา สีลุน. (2551). *ปัญหาและข้อเสนอแนะในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ศิริพร ทาทราย. (2552). *ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ศุภมาส กุลตั้งวัฒนา. (2554). *สภาพและปัญหาของการจัดการเรียนการสอนแบบคละชั้นเรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก ระดับช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 1*. วารสารมหาวิทยาลัยนครพนม, 1(2), 25.
- สมชาย ล้อมวงศ์. (2549). *ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 2*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สมบัวคำ ชุมจันทร์. (2555). *ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ ของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดอุทัยธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สหชาติ เหล็กชาย. (2553). *การเรียนรู้แบบเผชิญประสบการณ์*. กรุงเทพฯ: พิมพ์ลักษณ์.
- สันติ บุญภิรมย์. (2552). *การบริหารงานวิชาการ*. กรุงเทพฯ: บั๊กพอยท์.

- สุรศักดิ์ ปาเส. (2553). *คู่มือการบริหารและนิเทศการศึกษาเรื่องสื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา*
แพร่: แพร่ไทยอุตสาหกรรมพิมพ์.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2. (2559). *ข้อมูลสารสนเทศโรงเรียน*
ขนาดเล็ก ปีการศึกษา 2555. ระยอง: นโยบายและแผน.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2549). *แนวทางการประกันคุณภาพภายใน*
สถานศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2553). *ข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่ สอง*
(พ.ศ. 2552-2561). กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2546). *สรุปผลการประชุมวิเคราะห์หลักสูตรการศึกษา*
ขั้นพื้นฐาน 5 จุด. กรุงเทพฯ: สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา.
- เอกมล ภิญโญวงศ์. (2555). *ภารกิจการบริหาร โรงเรียนขนาดเล็ก*. เข้าถึงได้จาก
<https://www.gotoknow.org/posts/343990>.
- Atjonen, P. M. (1994). The local curriculum as an object and instructure in administrative and pedagogical development of primary school teachers regarding the design, implementation and development of the local curricular. *Dissertation Abstracts Internationals*. 55Z (February 1994), 329-C.
- Atria, J. P. (2000). The effect of the Illinois quality assurance and improvement planning process on Chicago public school teacher attitudes toward school improvement. *Dissertation Abstracts International*, 60(12), 4254-A.
- Cronbach, L. J. (1990). *Essentials of psychology testing* (5th ed.). New York: Harper Collins.
- Dann, W. N. (1994). *Public policy analysis: An introduction* (2nd ed.). New Jersey: Prentice-Hall.
- Desautel, K. A. (1987). Administrative role perception of north Dakota elementary school principals as related to selected dimension of administrative function. *Dissertation Abstracts International*, 39, 42-A.
- Good, C. V. (1994). *Dictionary of education* (3rd ed.). New York: McGraw-Hill.
- Kasten & Clark. (2007). *Creating an inclusive School*. Retrieved from,
http://www.ascd.org/ed_topics/1995villa_ch5.html.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-608.
- Likert, L. E. (1976). *New ways of managing conflict*. New York: McGraw-Hill.

Mattox, D. D. (1978). A study of in service need of Illinois public school elementary principals.

Dissertation Abstracts International, 12(1), 6061-A.

Williams, F. (1994). Clinical Supervision implementation strategies and behavioral Changes:

An Ethnography of Elementary School Personal. *Dissertation Abstracts International*, 54(7), 2425-A.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

- สำเนาหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือในการวิจัย
- สำเนาหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือ
- สำเนาหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

(สำเนา)

ที่ ศธ 6218.8/ว.915

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

31 ตุลาคม 2559

เรื่อง ของความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือในการทำวิจัย

เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. คำโครงการวิจัย
2. เครื่องมือในการทำวิจัย

ด้วย นางสาวทิพยาภา คมขำ นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา รหัส 58950031 ได้รับความเห็นชอบให้ทำงานนิพนธ์ เรื่อง ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารวิชาการของ โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 โดยอยู่ในความควบคุมดูแลของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประยูร อิ่มสวัสดิ์ เป็นประธานกรรมการควบคุมงานนิพนธ์ ขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการสร้างเครื่องมือเพื่อการวิจัย ภาควิชาการบริหารการศึกษา ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์ท่านตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือวิจัยของนิสิตในครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ จักเป็นพระคุณยิ่ง

ของแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ)

สุเมธ งามกนก

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเมธ งามกนก)

หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

โทรศัพท์ 0-3810-2052

โทรสาร 0-3874-5811

(สำเนา)

ที่ ศธ 6218.8/ว.916

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

3 พฤศจิกายน 2559

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือ

เรียน

ด้วย นางสาวทิพยาภา คมขำ นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา รหัส 58950031 ได้รับความเห็นชอบให้ทำงานนิพนธ์ เรื่อง ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารวิชาการของ โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 โดยอยู่ในความควบคุมดูแลของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประยูร อิ่มสวาสดี เป็นประธานกรรมการควบคุมงานนิพนธ์ ขณะนี้อยู่ขั้นตอนการเก็บข้อมูลเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือ ภาควิชาการบริหารการศึกษา มีความประสงค์จะขอความอนุเคราะห์จากท่าน เพื่ออำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ)

สุเมธ งามกนก

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเมธ งามกนก)

หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

โทรศัพท์ 0-3810-2052

โทรสาร 0-3874-5811

(สำเนา)

ที่ ศธ 6218.8/ว.917

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

7 พฤศจิกายน 2559

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน

ด้วย นางสาวทิพยาภา คมขำ นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา รหัส 58950031 ได้รับความเห็นชอบให้ทำงานนิพนธ์ เรื่อง ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารวิชาการของ โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 โดยอยู่ในความควบคุมดูแลของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประยูร อิ่มสวัสดิ์ เป็นประธานกรรมการควบคุมงานนิพนธ์ ขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย ภาควิชาการบริหารการศึกษา มีความประสงค์จะขอความอนุเคราะห์จากท่าน เพื่ออำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ จักเป็นพระคุณยิ่ง

ของแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ)

สุเมธ งามกนก

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเมธ งามกนก)

หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

โทรศัพท์ 0-3810-2052

โทรสาร 0-3874-5811

ภาคผนวก ข

- คำนึงความสอดคล้องระหว่างแบบสอบถามปัญหา และแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของ โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 กับนิยามศัพท์
- ค่าอำนาจจำแนกรายข้อและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามปัญหา และแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของ โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2

ดัชนีความสอดคล้องระหว่างแบบสอบถามปัญหา และแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของ โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 กับนิยามศัพท์

ข้อที่	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	รวม	IOC	แปลผล
1	0	1	0	1	0.33	ตัดออก
2	1	0	1	2	0.67	ใช้ได้
3	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
4	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
5	1	0	1	2	0.67	ใช้ได้
6	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
7	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
8	0	1	1	2	0.67	ใช้ได้
9	0	1	0	1	0.33	ตัดออก
10	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
11	1	1	0	2	0.67	ใช้ได้
12	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
13	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
14	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
15	1	1	0	2	0.67	ใช้ได้
16	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
17	0	0	1	1	0.33	ตัดออก
18	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
19	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
20	0	0	1	1	0.33	ตัดออก
21	1	1	0	2	0.67	ใช้ได้
22	0	1	0	1	0.33	ตัดออก
23	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
24	1	1	0	2	0.67	ใช้ได้
25	0	0	1	1	0.33	ตัดออก

ข้อที่	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	รวม	IOC	แปลผล
26	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
27	1	0	1	1	0.67	ใช้ได้
28	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
29	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
30	0	0	1	1	0.33	ตัดออก
31	0	0	0	0	0.00	ตัดออก
32	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
33	1	0	0	1	0.33	ตัดออก
34	1	0	0	1	0.33	ตัดออก
35	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
36	0	0	0	0	0.00	ตัดออก
37	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
38	0	0	0	0	0.00	ตัดออก
39	1	0	1	2	0.67	ใช้ได้
40	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
41	1	0	0	1	0.33	ตัดออก
42	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
43	1	0	1	2	0.67	ใช้ได้
44	0	0	0	0	0.00	ตัดออก
45	1	0	1	2	0.67	ใช้ได้
46	1	0	0	1	0.33	ตัดออก
47	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
48	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
49	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
50	1	0	0	1	0.33	ตัดออก

ตารางที่ 21 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อและค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับของแบบสอบถามปัญหา และ
 แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงาน
 เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 2

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก	ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก
1	.53	20	.57
2	.40	21	.38
3	.43	22	.65
4	.31	23	.64
5	.35	24	.50
6	.37	25	.55
7	.23	26	.61
8	.53	27	.74
9	.60	28	.53
10	.75	29	.60
11	.75	30	.75
12	.53	31	.75
13	.45	32	.53
14	.29	33	.38
15	.75	34	.65
16	.76	35	.53
17	.69	36	.60
18	.35	37	.75
19	.53	38	.75

หมายเหตุ ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .92

ภาคผนวก ค
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2

คำชี้แจง

1. การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา เปรียบเทียบปัญหา และหาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของ โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2

2. ผู้ตอบแบบสอบถาม คือ ครูระดับประถมศึกษา ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ะของ เขต 2

3. แบบสอบถามในการวิจัย มีทั้งหมด 3 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของครูระดับประถมศึกษาในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 สอบถามเกี่ยวกับเพศ ประสบการณ์ในการทำงาน และรูปแบบการจัดชั้นเรียนแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานวิชาการ ของ โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 ใน 6 ด้าน ได้แก่

1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
3. การวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน
4. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
5. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี
6. การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 ใน 6 ด้าน เช่นเดียวกับตอนที่ 2

4. กรุณาตอบแบบสอบถามทุกข้อตามความคิดเห็นที่เป็นจริงของท่าน คำตอบของท่าน จะมีคุณค่ายิ่งต่องานวิจัยนี้และเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

5. ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามครั้งนี้ จะนำไปใช้ประโยชน์ศึกษาวิจัยเพียงอย่างเดียว ไม่เกิดผลกระทบหรือเกิดความเสียหายต่อท่านและหน่วยงานแต่อย่างใด ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับการอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอบคุนมา ณ โอกาสนี้

ทิพยาภา คมขำ

นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ตอนที่ 1
สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง จงทำเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อที่ตรงกับสถานภาพของท่าน

1. เพศ
 - ชาย
 - หญิง
2. ประสบการณ์การทำงาน
 - ต่ำกว่า 5 ปี
 - ตั้งแต่ 5-10 ปี
 - มากกว่า 10 ปีขึ้นไป
3. รูปแบบการจัดชั้นเรียน
 - ห้องเรียนปกติ
 - ห้องเรียนกละชั้น

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานวิชาการ ของ โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยาเขต 2

คำชี้แจง โปรดพิจารณาข้อความเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานวิชาการ ดังต่อไปนี้ แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องหลังระดับความเห็นด้วยข้อความแต่ละข้อตามความคิดเห็นของท่าน

ข้อที่	ปัญหาการบริหารงานวิชาการ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา					
1	การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษามีการวิเคราะห์เอกสารต่าง ๆ เพื่อกำหนดเป็นหลักสูตรสถานศึกษา					
2	การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของชุมชนและท้องถิ่นในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา					

ข้อที่	ปัญหาการบริหารงานวิชาการ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
3.	การวิเคราะห์ปัญหาและความต้องการของชุมชน ท้องถิ่นในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา					
4.	การกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย ภารกิจของสถานศึกษา ในหลักสูตรสถานศึกษา					
5.	การกำหนดสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ในหลักสูตรสถานศึกษา					
6.	หลักสูตรได้มาจากกระบวนการของครู ผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการจัดทำ					
7.	การปรับปรุงพัฒนาหลักสูตร โดยจัดมีการวิจัย ติดตาม และประเมินผลการใช้หลักสูตรอย่างต่อเนื่อง					
	ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้					
8.	การพัฒนากระบวนการเรียนรู้มีการส่งเสริมการจัด การเรียนรู้ที่คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล					
9.	การจัดทำข้อมูลผู้เรียนเป็นรายบุคคลเพื่อจัดการเรียนรู้ ได้เหมาะสมกับระดับความสามารถของผู้เรียน					
10.	การจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับพัฒนาการทางสมอง ของผู้เรียน					
11.	การจัดการเรียนรู้โดยเน้นด้านคุณธรรม จริยธรรม ตามจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษา					
12.	การจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดการยอมรับ เห็นคุณค่า ในตนเอง					
13.	การจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง					
	ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน					
14.	การวัดผลและการประเมินผลตามระเบียบผลของ สถานศึกษา					
15.	การพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลของสถานศึกษา อย่างต่อเนื่อง					

ข้อที่	ปัญหาการบริหารงานวิชาการ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
16.	การกำหนดรูปแบบการเทียบโอนผลการเรียนตามระเบียบวิธีตามประกาศของกระทรวงศึกษาธิการ					
17.	วิธีการออกหลักฐานแสดงการจบการศึกษาที่มีมาตรฐาน					
	ด้านวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา					
18.	การจัดการเรียนการสอน โดยใช้วิจัยเป็นส่วนหนึ่งของการจัดการเรียนรู้					
19.	การบริหารจัดการครูให้ทำวิจัยเพื่อพัฒนาและแก้ไขปัญหาผู้เรียนเป็นรายบุคคล					
20.	การนำผลการวิจัยมาใช้ปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอน					
21.	การสร้างเครือข่ายในการวิจัยกระบวนการจัดการเรียนรู้ภายในโรงเรียน					
22.	การสร้างเครือข่ายในการวิจัยกระบวนการจัดการเรียนรู้ระหว่างโรงเรียน					
	ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการจัดการศึกษา					
23.	การจัดห้องสมุดที่ประกอบด้วยศูนย์สื่อการเรียนรู้ภายในสถานศึกษา					
24.	การจัดทำระบบสารสนเทศการเรียนรู้					
25.	การจัดทำทะเบียนสื่อ และแหล่งการเรียนรู้ภายในสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพ					
26.	การจัดทำทะเบียนสื่อและแหล่งเรียนรู้ชุมชน					
27.	การจัดให้ผู้สอน จัดทำสื่อการสอนที่มีคุณภาพ					
28.	การจัดให้มีการประเมินผลคุณภาพสื่อการสอน					

ข้อที่	ปัญหาการบริหารงานวิชาการ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	ด้านการพัฒนาระบบคุณภาพภายในสถานศึกษา					
29.	การแต่งตั้งคณะกรรมการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา					
30.	กิจกรรม เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ เรื่องระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา					
31.	การกำหนดระบบและกลไกการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่ยึดถือปฏิบัติร่วมกัน					
32.	การจัดทำระบบสารสนเทศของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ					
33.	การกำหนดสถานศึกษาให้เป็นส่วนหนึ่งของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา					
34.	การจัดทำแผน ปฏิบัติการประจำปี รองรับการปฏิบัติงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา					

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ ของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2

1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

.....

.....

.....

.....

2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้

.....

.....

.....

.....

3. การวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน

.....

.....

.....

.....

.....

4. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

.....

.....

.....

.....

.....

5. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี

.....

.....

.....

.....

.....

6. การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

.....

.....

.....

.....

.....

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	นางสาวทิพยาภา คมขำ
วัน เดือน ปีเกิด	วันที่ 12 กันยายน พ.ศ. 2522
สถานที่เกิด	อำเภอแกลง จังหวัดระยอง
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	เลขที่ 79 หมู่ 13 ตำบลวังหว้า อำเภอแกลง จังหวัดระยอง
ตำแหน่งและประวัติการทำงาน	
พ.ศ. 2555-2557	ครูผู้ช่วย โรงเรียนบ้านเนินสุขสำรอง ตำบลทุ่งควายกิน อำเภอแกลง จังหวัดระยอง
พ.ศ. 2557-ปัจจุบัน	ครู คศ.1 โรงเรียนบ้านเนินสุขสำรอง ตำบลทุ่งควายกิน อำเภอแกลง จังหวัดระยอง
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2545	ศิลปศาสตรบัณฑิต (ภาษาไทย) มหาวิทยาลัยบูรพา
พ.ศ. 2560	การศึกษามหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยบูรพา